

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOOSDRECHT

J A A R V E R S L A G 2 0 1 1

INHOUD

5	PERSONALIA
7	UITBESTEDING
8	INDEXERING
9	VOORWOORD
12	KERNCIJFERS
17	ALGEMEEN
	Activiteiten 17
	Statutaire doelstelling 17
	Eigen beheer 17
	Organisatie 18
	Pensioenregelingen 20
	Wijziging in Pensioenstatuten 2004 en 1988 20
	Categorieën belanghebbenden 20
21	BESTUUR
	Algemeen bestuur 21
	Samenstelling algemeen bestuur en nevenfuncties eind 2011 21
	Dagelijks bestuur 22
	Samenwerkingsverbanden 22
	Klachten- en geschillenprocedure 23
	Uitvoering pensioenadministratie 23
	Uitvoering financiële administratie 23
	Uitvoering flexioenregeling 23
	Adviseurs 23
	Fiduciair manager 23
	Frontoffice 23
24	FINANCIËEL BELEID
	Beleggingen 24
	Terugblik 24
	Performance totale portefeuille 24
	Performance zakelijke waarden 25
	Performance vastrentende waarden 27
	Vooruitzichten financiële markten 29
	Strategische assetmix en benchmark(verdeling) 29
	Rebalance beleid 30
	Benchmark portefeuille onderdelen 30
	Algemene restricties 31
	Maatschappelijk verantwoord beleggen 32
	Pensioenen 33
	Premies 33
	Ontwikkeling dekkingsgraad 33
	Ontwikkelingen m.b.t. de voorziening 33
	Evaluatie herstelplan 35
	Indexatiebeleid 35

INHOUD

37 RISICOBELEID

Onderzoek 37

Beleggingsrisico's algemeen 37

Specifieke beleggingsrisico's 38

Renterisico 38

Valutarisico 39

Prijrisico 39

Kredietrisico 39

Concentratierisico 39

Systeemrisico 39

Specifieke financiële instrumenten (derivaten) 40

Liquiditeitsrisico 40

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen 40

Verzekeringstechnische risico's 40

Langlevenrisico 40

Overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico 41

Continuïteitsanalyse eind 2008 41

Uitkomsten ALM-studie begin 2011 41

Operationeel risico 42

43 VOORUITZICHTEN

Ontwikkeling geschatte dekkingsgraad na balansdatum 43

Wijziging samenstelling bestuur 43

Pensioenakkoord en fiscaal kader beroepspensioenfondsen 43

44 BESTUURSZAKEN

Deskundigheid 44

Evaluatie functioneren bestuur 45

Toezicht en verantwoording 46

Klachten- en geschillenprocedure 47

Gedragscode 47

Compliance 48

Compliance officer 48

Verslag compliance officer 48

Extern toezicht 48

49 PENSIOENBELEID

Kenmerken pensioenregelingen 49

Wijzigingen in 2011 50

Te verwachten wijzigingen in 2012 50

51 ACTUARIËLE ANALYSE

54 PENSION FUND GOVERNANCE (PFG)

Intern toezicht 54

Verantwoordingsorgaan 54

INHOUD

Oordeel verantwoordingsorgaan 55
Compliance 55
Bestuursbesluiten ex artikel 21 van de statuten 56
Communicatie 56
Nevenfuncties 57
Kostentransparantie 57

58 JAARREKENING 2011

Balans per 31 december 59
Rekening van baten en lasten 60
Kasstroomoverzicht 61
Analyse van het resultaat 62
Toelichting op de balans en staat van baten lasten 63

87 OVERIGE GEGEVENS

Solvabiliteitstoets 87
Actuariële verklaring certificerend actuaris 92
Accountantsverklaring 93

94 BIJLAGEN

- 1 Enige begrippen 94
- 2 Vergelijking indexatie BPL, ABP en Koopvaardij 1989-2011 99
- 3 Leeftijdsverdeling BPL, eind 2011 100
- 4 Premie(flexioen)regeling 101
- 5 Bestuursbesluiten ex 21 van de Statuten van BPL 105
- 6 Klachten- en geschillenprocedure BPL 108
- 7 Rapportage intern toezichtsorgaan PFG 2011 109
- 8 Reactie bestuur op rapportage intern toezichtorgaan PFG 2011 120
- 9 Oordeel verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2011 123
- 10 Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2011 124
- 11 Communicatieplan 125
- 12 Visie Robeco Institutional Asset Management B.V 126
- 13 Voor als het onverhoopt nodig is... 131

135 CONTACT

PERSONALIA

BESTUURSLEDEN

E.P.R. Heugen
A. van Dalsumlaan 24
4384 JV Vlissingen
Tel: 0118 49 04 41
heugen@zeelandnet.nl

P.G. van der Horst *
Lorentzdreef 22
3146 BK Maassluis
Tel: 010 591 66 39
horst.loods@box.nl

R. de Jonge
Dorpstraat 411
1566 BG Assendelft
Tel: 075 687 45 10
Robert3005@yahoo.com

M.A. van Kuik
Abdijweide 39
3223 MD Hellevoetsluis
Tel.: 0181-787446
M.vanKuik@loodswezen.nl

H.J.T. Ruijten **
Hertogenven 18
1963 RE Heemskerk
Tel. 0251 246168
b.ruijten@planet.nl

* Tot 1 juli 2011

** Vanaf 6 juni 2011

DAGELIJKS BESTUUR

VOORZITTER
J.W. Duyzer
Molenkamp 16
5306 GM Brakel
Tel: 0418 67 70 75
jwduyzer@upcmail.nl

SECRETARIS/PENNINGMEESTER
P.J.J. van den Berg
Noordlaarderweg 11
9475 TE Midlaren
Tel: 050 409 08 92
pijvandenberg@gmail.com

FRONTOFFICE

MANAGER PENSIOENEN
Th.A. Wittkamp
Oostvlietstraat 40
2271 RK Voorburg
Tel: 088 900 25 40
t.wittkampf@loodswezen.nl

MEDEWERKER PENSIOENEN
N. van Beek
Tel: 088 900 25 41
n.vanbeek@loodswezen.nl

V.l.n.r.: L. Kazemier, P.B. Schoe, H.J.T. Ruijten, R. Sprenkels (adviseur actuaris),
P.J.J. van den Berg, Th.A. Wittkamp (manager pensioenen), R. de Jonge,
J.W. Duyzer, M.A. van Kuik en E.P.R. Heugen.

PERSONALIA

INTERN TOEZICHTSORGAAN

VOORZITTER

H.R.C. Gostelie

LID

R. Harkema

J.A.W. Apeldoorn

SECRETARIS

R. Bastian

VERANTWOORDINGS- ORGAAN

VOORZITTER

E.M. Visser *

Walstro 4

1964 MG Heemskerk

ekkevisser@kpnplanet.nl

C. Hofland **

Rondo 56

2925 AE Krimpen a/d IJssel

keeshof@xs4all.nl

LEDEN

H.B.W. Broers

W.A. Plantsoen 188

2991 NJ BARENDRECHT

h.broers@loodswezen.nl

Jan Jonker *

Prinses Beatrixpark 3

1462 JA Middenbeemster

j.jonker3@quicknet.nl

J.Y. van der Laan

Elisabeth Boddaertstraat 18

1902 NZ Castricum

johan@jyvanderlaan.demon.nl

G.Y.M. van Rooij

Hogedijk 1

4511 RL Breskens

g.vanrooij@loodswezen.nl

M. van Twuijver

Asserstraat 1 J

9451 AA Rolde

marckvantwuijver@home.nl

* Vanaf mei 2011

** Tot mei 2011

COMPLIANCE OFFICER

J. Heldoorn

Schelgeest 13

1901 HB Castricum

jan@janheldoorn.demon.nl

UITBESTEDING

PARTIJEN WAARAAN BPL WERKZAAMHEDEN HEEFT UITBESTEED

ACCOUNTANT

S.A. VAN KEMPEN RA
PRICEWATERHOUSECOOPERS ACCOUNTANTS N.V.
ROTTERDAM

ADVISEREND ACTUARIS

R. Sprenkels
Sprenkels & Verschuuren
Amsterdam

CERTIFICEREND ACTUARIS

P. Ruigrok
Ruigrok Actuariële Consultancy B.V.
Wieringerwaard

FIDUCIAIR MANAGER

Robeco Institutional Asset Management B.V. (RIAM)
Rotterdam

BEWAARBANK

Kasbank
Amsterdam

HERVERZEKERAAR

Zwitserleven
Amstelveen

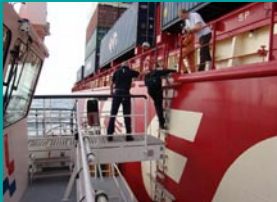
ADMINISTRATEURS

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

Aon Hewitt Associates B.V.
Amsterdam

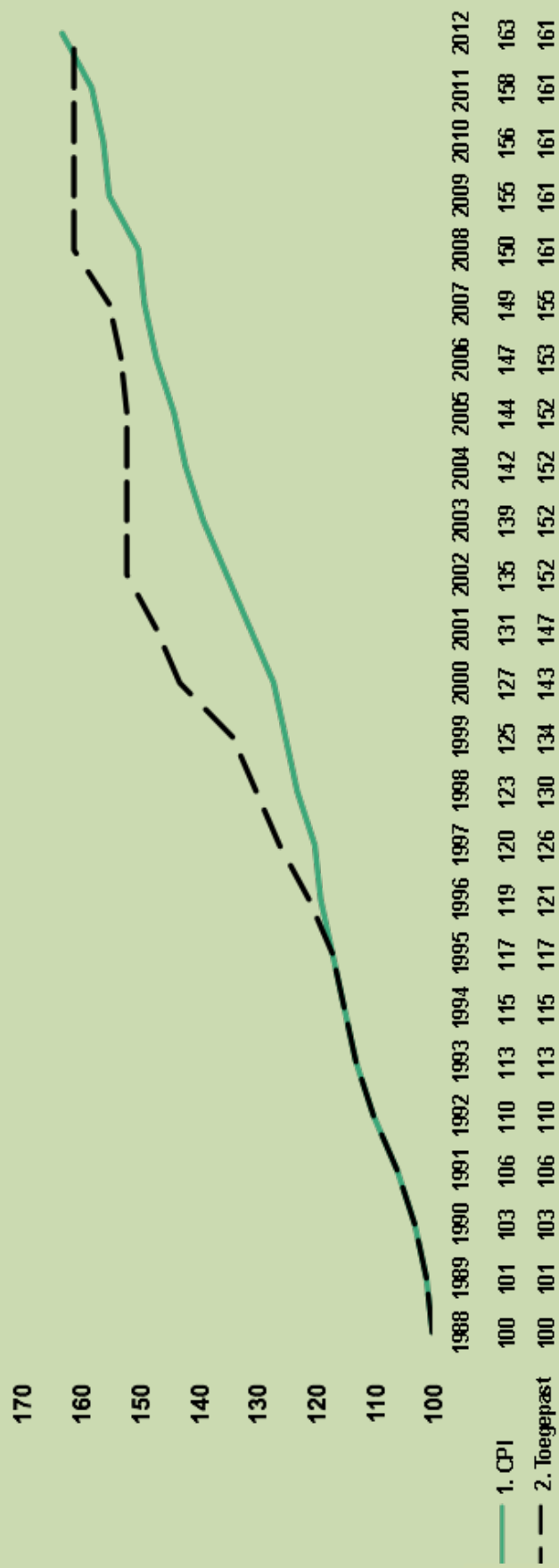
UITVOERDER FLEXIOENREGELING

Robeco Pension Providers
Rotterdam

INDEXERING

INDEXERING 1988 T/M 2012 IN VERGELIJKING MET STIJGING CPI

CPI = consumenten prijs index

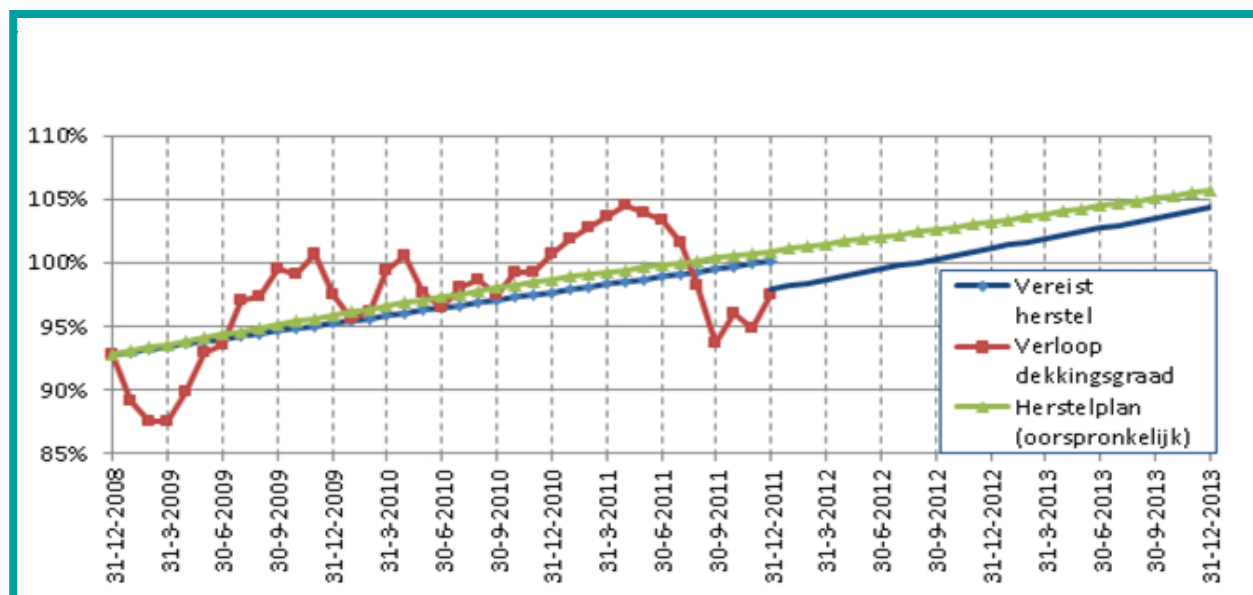

VOORWOORD

FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie van ons fonds is in 2011 verslechterd. De dekkingsgraad, die de verhouding weergeeft tussen de verplichtingen en het vermogen, bedroeg eind 2011 97,5 procent (eind 2010 100,6 procent). Dit betekent een daling van 3,1 procent-punt. De dekkingsgraad eind 2011 van BPL ligt hiermee 3,4 procent-punt achter op het herstelplan (vergelijk rode en groene lijn in onderstaande grafiek) en 0,4 procent-punt onder de lijn van het “vereist herstel” (eind 2013 dient BPL op basis van wettelijke regels op 104,3 procent te staan, zie blauwe lijn in onderstaande grafiek). Vóór 2011 werd er door BPL beleidsmatig vanuit gegaan dat eind 2013 een dekkingsgraad moet zijn bereikt van 105 procent.

Ontwikkeling dekkingsgraad:

De geschatte dekkingsgraad eind 2011, die begin 2012 is berekend op basis van de toen bekende gegevens (geschatte cijfers), bedroeg 98 procent. De berekening op basis van definitieve cijfers leidt tot dus tot een correctie van -0,5 procent. Indien BPL eind 2012 nog onder de lijn van het “vereist herstel” zit, moet eind 2013 een kortingsmaatregel worden verwerkt. Een en ander onder voorbehoud van latere wijzigingen in wettelijke regels en richtlijnen van DNB. Lees verder op blz. 33, 34 en 43.

FINANCIËLE MARKTEN

Het netto rendement op beleggingen bedroeg over 2011 11,87 procent, terwijl de benchmark een rendement liet zien van 11,33 procent. De eerste helft van 2011 stond grotendeels in het teken van een verdergaand economisch herstel. Het bijzonder ruime monetaire beleid van centrale banken en de relatief sterke groei in opkomende landen zorgden voor een gematigde, maar positieve groeiontwikkeling. Gaandeweg het jaar zakte het groeimomentum echter weg. De hoofdoorzaak was de Europese schuldencrisis, ontegenzeggelijk hét thema van 2011. In de tweede helft van 2011 raakte de eurocrisis in een stroomversnelling. Waar eerst sprake was van een onhoudbare situatie in de kleinere eurolanden Griekenland, Ierland en Portugal, verschoof de aandacht vanaf de zomer naar de grotere landen Italië en Spanje. Daarmee werd een nieuw hoofdstuk aan de situatie in Europa toegevoegd. Immers, de omvang van de schulden van Italië en Spanje is dusdanig groot dat een faillissement van één of beide landen het gehele financiële systeem sterk zou ontwrichten. Lees verder op blz.24.

VOORWOORD

LANGLEVEN RISICO

In 2010 werden de nieuwe AG prognosetafels 2010-2060, inclusief correctiefactoren voor hoger opgeleiden, van toepassing. Ondanks deze zwaardere grondslagen was het resultaat op lang leven in 2011 negatief (er overleden minder deelnemers/gepensioneerden dan op grond van deze zwaardere grondslagen werd verwacht). Lees verder op blz. 51.

De verbetering van de levensverwachting in Nederland gaat sneller dan tot nu toe was ingeschat en de verwachting is dat de nieuwe prognoses de komende jaren nog wel een paar keer naar boven zullen moeten worden bijgesteld. De verbeteringen in de gezondheidszorg zijn hiervoor de voornaamste oorzaak. Voor de komende jaren zal dit naar verwachting een van de belangrijkste kosten opdrijvende factoren zijn.

ONTWIKKELINGEN

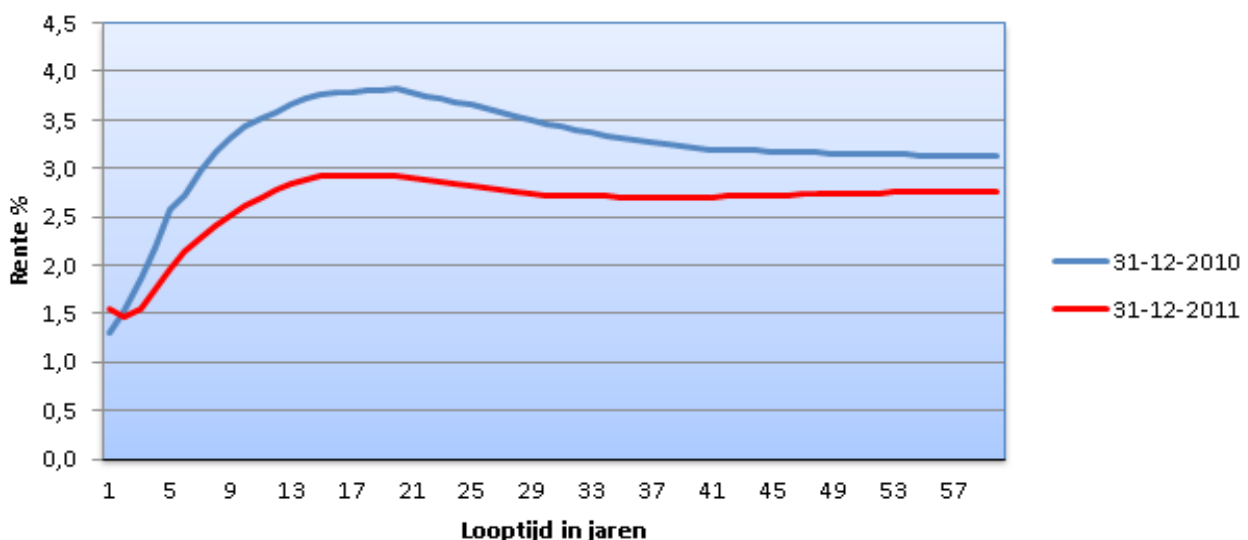
Na de totstandkoming van het Pensioenakkoord in 2010 hebben werkgevers- en werknemersorganisatie in de STAR in het verslagjaar verder overleg gepleegd over de uitwerking van een nieuw pensioensysteem. De uitwerking van de STAR wordt in mei 2012 verwacht. Deze uitwerking zal naar verwachting leiden tot aanpassing van het Financieel Toetsingskader (FTK). De bedoeling is dat deze nieuwe regels per 1-1-2014 van kracht worden. In 2015 wordt voor beroepspensioenfondsen een nieuw fiscaal kader van toepassing.

Beide ontwikkelingen zullen naar verwachting aanpassing van de Pensioenstatuten noodzakelijk maken. Besluitvorming hierover vindt plaats in de NLC-ledenvergadering. Ter voorbereiding daarop zal een intensief traject van overleg en communicatie noodzakelijk zijn.

WIJZIGING RENTEAFDEKKINGSBELEID

Begin 2011 is de 100 procent afdekking van het renterisico door middel van swaps voor de helft afgebouwd en omgezet in een afdekking met swaptions. De bedoeling van deze verandering was om ook te kunnen profiteren van een eventuele stijging van de marktrente. Op basis van deze nieuwe structuur bedroeg de effectieve afdekking gedurende het verslagjaar naar schatting 80 procent. Doordat de marktrente in 2011 is gedaald heeft het gedeeltelijk openzetten van het renterisico een negatief effect op de dekkingsgraad gehad van circa 2,4 procent. Geen afdekking van het renterisico in 2011 had overigens geresulteerd in een negatief effect op de dekkingsgraad van circa 12,3 procent. Onder marktrente wordt verstaan de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven rentetermijnstructuur (RTS).

De gehanteerde RTS eind 2010 en eind 2011:

VOORWOORD

PREMIEBELEID

BPL heeft voor premievaststelling 2012 aan De Nederlandsche Bank (DNB) uitstel gevraagd (adempauze) voor het hanteren van de “minimale premie bij onderdekking”. Daarmee kon een premiestijging in 2012 met 25 procent worden voorkomen. De DNB heeft dit uitstel verleend onder de voorwaarde dat de financiële opzet zo wordt aangepast dat het hanteren van de “minimale premie bij onderdekking” voor het jaar 2013 geen probleem meer vormt. DNB hanteert deze voorwaarde bij alle fondsen die gebruik maken van de adempauze. BPL komt daarom met een voorstel om de systematiek tot vaststelling van de premie, vastgelegd in de Pensioenstatuten, te wijzigen. Deze wijziging houdt in dat als de premiestijging hoger uitpakt dan de premiestijging als gevolg van de verwerking van de consumentenprijsindex, de NLC-ledenvergadering een afwijkende premie kan vaststellen. Als daardoor minder premies binnenkomen dan noodzakelijk is, heeft het bestuur de mogelijkheid voor het betreffende jaar een lagere pensioengrondslag vast te stellen, voor zoveel als nodig is in verband met de verminderde premie-inkomsten. Op deze wijze kan dan altijd aan de eis van “de minimale premie bij onderdekking” worden voldaan.

FIDUCIAIR MANAGEMENT CONCEPT

In 2009 is gestart met dit concept voor de beleggingen in commodities. Hierbij fungeert Robeco nog meer als fiduciair manager (beleggingsadviseur). Onderdeel van dit concept is de (wereldwijde) selectie en monitoring van asset-managers op basis van een vastgelegd selectiebeleid. De selectie en monitoring van de asset-managers vindt plaats door Corestone, een in Zwitserland gevestigde 100 procent dochter van Robeco. In 2011 is begonnen met de implementatie van dit concept voor beleggingen in vastrentende waarden. Een besluit tot aanstelling of ontslag van een manager geschiedt door het bestuur op basis van het advies van Corestone. Lees verder vanaf blz. 25.

SAMENWERKING

De integratie van gemeenschappelijke activiteiten van de pensioenkoepels in de Pensioenfederatie is in 2011 met succes verlopen. Het bestuur van de UvB (koepel voor beroepspensioenfondsen) was in 2011 vooral bezig met het vaststellen van de inbreng in het bestuur van de Pensioenfederatie en onder het bestuur fungerende adviescommissies, naast de afstemming over specifieke UvB-onderwerpen, zoals het fiscaal kader voor beroepspensioenfondsen. De Pensioenfederatie heeft zich in 2011 ontwikkeld tot krachtige belangenbehartiger voor alle pensioenfondsen.

BESTUURSMUTATIES

In 2011 is A.G. Nauta als bestuurslid afgetreden. Hij is opgevolgd door H.J.T. Ruijten.

In 2011 is P.G. van de Horst afgetreden als bestuurslid. Hij wordt in 2012 opgevolgd door L. Kazemier

In 2012 treedt E.P.R. Heugen af. Hij wordt dan opgevolgd door P.B. Schoe.

In 2012 treedt P.J.J. van den Berg af als secretaris/penningmeester. De heer R. de Jonge zal de functie van secretaris/penningmeester gaan overnemen.

Genoemde benoemingen in 2012 vinden plaats onder voorbehoud dat De Nederlandsche Bank een verklaring van geen bezwaar afgeeft.

HOEK VAN HOLLAND, 8 JUNI 2012

J.W. DUYZER

KERNCIJFERS

Kerncijfers 2002-2011

CONSUMENTEN PRIJS INDEX (CPI)

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3,2	3,2	2	1,3	1,8	1,1	1,3	3,1	0,4	1,6

IN PROCENTEN

TOESLAGEN

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3,2	0	0	0	0,8	1,1	4,3	0	0	0

IN PROCENTEN

PER 01-01-2003 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 2%, VERVALLEN PER 31-12-2003;
 PER 01-01-2004 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2004;
 PER 01-01-2005 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2005;
 PER 01-01-2006 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2006;
 PER 01-01-2007 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, PER 01-01-2008 ONVOOR-
 WAARDELIJ GEMAAKT.

NETTO RENDEMENT

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
-11,3	4,6	7,1	14	9,5	0,8	0,11	8,04	17,1	11,87

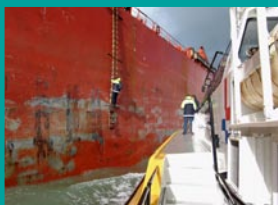
IN PROCENTEN

PREMIEVERHOOGING

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3,3	12,9	3	8	1,8	1	1,3	5,9	3,3	21,78*

IN PROCENTEN

* VOOR BPL 2004. VOOR BPL 1988: 20%

KERNCIJFERS

SOLVABILITEIT (VANAF 2007 IS DE VEREISTE DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN FTK)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VEREISTE DEKKINGSGRAAD					119,8	116,5	113,4	113,8	116,4	112,3
DEKKINGSGRAAD	95	98,2	100,1	108,6	118	123,2	92,8	97,5	100,6	97,5

IN PROCENTEN

PREMIE PER JAAR BPL 1988

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BASISREGELING	10.608	11.976	12.336	13.080	13.320	13.464	13.632	14.448	14.928	17.904
PREMIEREGELING	2.664	3.000	3.096	3.288	3.360	3.384	3.432	3.624	3.744	4.488
FLP-GERECHTIGDEN	5.304	5.988	6.168	6.540	6.660	6.732	6.816	7.224	7.464	8.952

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR BPL 2004

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
24.720	26.700	27.180	27.480	27.840	29.484	30.456	37.092

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR REGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
3.000	3.360	3.456	3.672	3.732	3.768	3.816	4.044	4.176	5.016

IN EURO'S

KERNCIJFERS

PREMIE PER JAAR TOTAAL (BEDRAGEN X 1000 EURO)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
AKTIEVEN	4.737	5.185	9.187	11.390	11.758	12.217	12.886	13.658	14.167	16.916
FLP-GERECHTIGDEN	1.649	1.982	2.025	1.901	1.758	1.616	1.525	1.489	1.314	1.140
ASPIRANTEN	109	100	111	102	135	128	137	109	65	84
TOTAAL FEITELIJKE PREMIE	6.495	7.267	11.323	13.393	13.651	13.961	14.548	15.247	15.546	18.140
ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE						14.264	13.366	17.682	16.615	19.348
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE						13.860	14.589	14.334	14.875	16.939
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING									15.398	17.535

ZIE VOOR TOELICHTING OP VERSCHILLEN TUSSEN DE FEITELIJKE ONTVANGEN PREMIE, DE ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE, DE GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE EN DE MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING OP BLZ. 33.

BPL 1988, PENSIOENGRONDSLAG

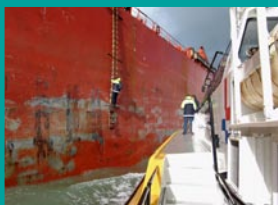
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PENSIOENGRONDSLAG	76.448	77.997	78.762	78.762	79.392	80.265	81.308	81.308	81.308	85.536

IN EURO'S

BPL 2004, PENSIOENGRONDSLAG

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PENSIOENGRONDSLAG	109.968	109.968	110.848	112.067	113.524	113.524	113.524	119.427

IN EURO'S

KERNCIJFERS

FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN (FLP)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
FLP 55-60, INGEGAAN VOOR 1-5-2004	61.589	63.745	65.275	65.993	66.528	67.800	69.288	71.988	73.716	74.376
FLP 60-65, INGEGAAN VOOR 1-5-2004	54.812	56.730	58.092	58.731	59.208	60.336	61.668	64.068	65.604	66.192
FLP 55-60, INGEGAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008			59.107	59.453	59.868	61.068	62.472	64.764	66.252	65.820
FLP 60-65, INGEGAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008			51.924	52.191	52.548	53.604	54.876	56.844	58.140	57.636

IN EURO'S

PENSIOEN/PENSIOENGRONDSLAG ASPIRANT-LOODSEN

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
LEERVERGOEDING/ PENSIOENGRONDSLAG VOOR AFTREK FRANCHISE	30.875	31.946	32.789	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378
FRANCHISE				12.100	12.160	12.452	12.614	12.614	12.614	12.614
PARTNERPENSIOEN	7.410	9.725	10.138	10.299	10.591	10.630	10.768	11.294	11.364	11.644
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDS PENSIOEN	1.544	9.584	32.789	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378

IN EURO'S

AANTALLEN

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
DEELNEMERS BPL 1988/2004	754	759	739	701	685	676	667	655	631	554
GEWEZEN DEELNEMERS	2	2	2	3	2	4	4	4	4	5
ASPIRANT-LOODSEN	38	33	21	26	40	38	34	23	7	17
OUDERDOMSPENSIOEN 1988/2004	124	153	211	271	306	345	379	413	455	535
ARBEIDSONGESCHIKT- HEIDSPENSIOEN	12	12	10	6	6	6	5	6	4	4
PARTNERPENSIOEN	29	33	40	49	52	55	71	78	82	85
WEZENPENSIOEN	11	12	12	10	13	11	9	11	11	12
TOTAAL	970	1004	1035	1066	1104	1135	1169	1190	1194	1212

KERNCIJFERS

RIJPINGSGRAAD (VERHOUDING DEELNEMERS OP-GERECHTIGDEN)

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
16,5	20,2	28,6	38,7	45	51	56	63	72	97

IN PROCENTEN

ALGEMEEN

ACTIVITEITEN

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 2 maart 2011.

Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van een uitkeringsregeling (Pensioenstatuut 1988 en Pensioenstatuut 2004) verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervroegde) pensionering en overlijden. Deze regeling biedt een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert ook een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van Pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. Krachtens het Financieel Besluit Loodswezen worden de functioneel leeftijdspensioenen ingehouden op de loodsgelden.

STATUTAIRE DOELSTELLING

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is iedere (aspirant-)registerloods verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling(en) van BPL. Deze pensioenregelingen voorzien in pensioenen voor (aspirant-)registerloodsen, (gewezen)registerloodsen en hun nagelaten betrekkingen. Het bestuur stelt zich ten doel pensioenen en andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom, beroepsongeschiktheid en overlijden aan deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, overeenkomstig de bepalingen van de pensioenreglementen en de statuten. Het bestuur tracht dit doel te bereiken door:

- het vormen van fondsen;
- het uitvoeren van de pensioenregeling zoals in het desbetreffende Pensioenstatuut of pensioenreglement omschreven;
- al die maatregelen te nemen, die aan het doel ten goede komen.

Het beleid van het bestuur is in overeenstemming met deze doelstelling. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds. De ABTN is het laatst gewijzigd op 29 september 2011.

EIGEN BEHEER

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's. Deze risico's en de beheersing daarvan staan uitgebreid beschreven in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), welke op de website staat vermeld. Onder "Risico beleid" beginnend op blz. 37 wordt hierop nader in gegaan.

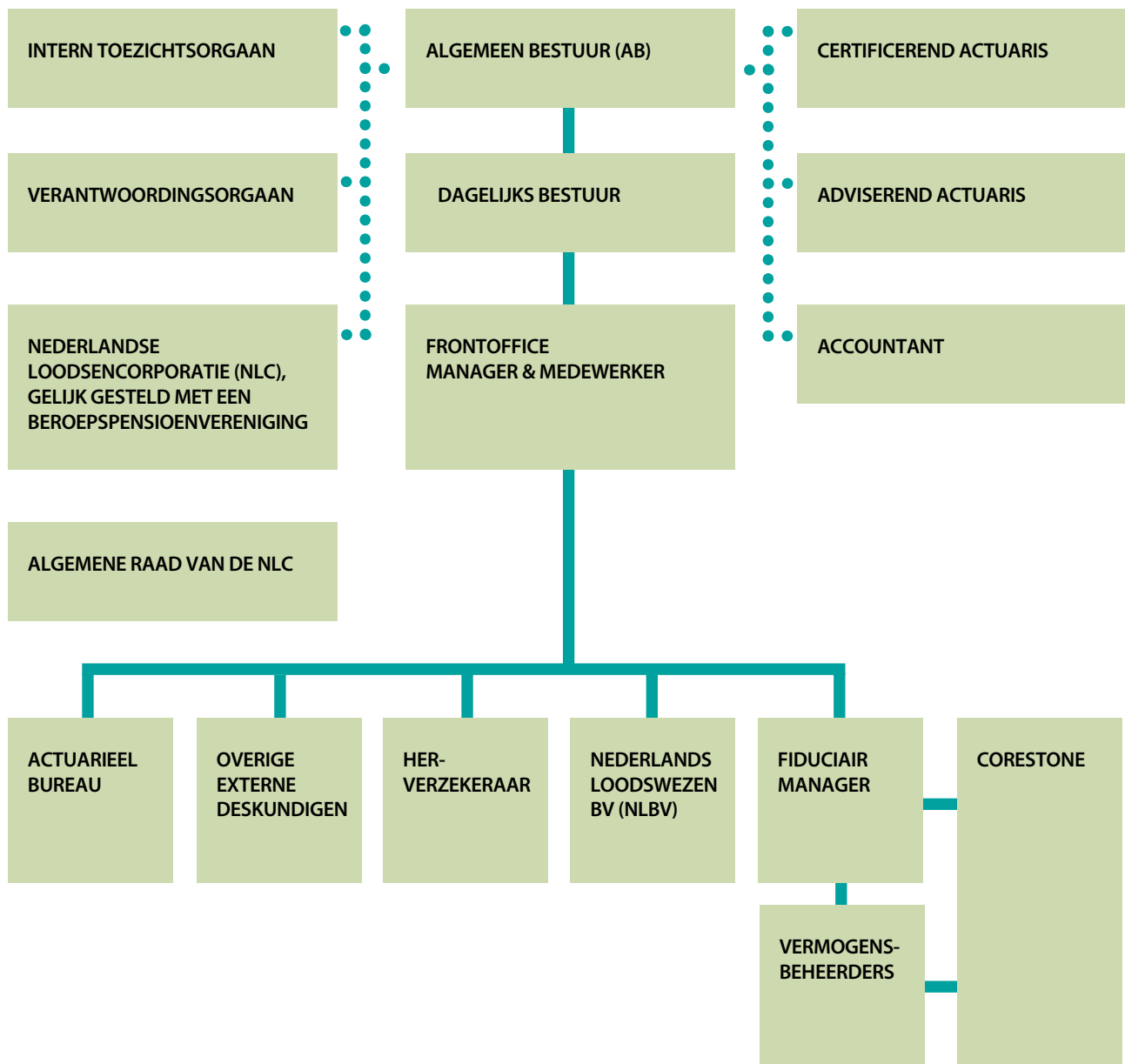
Het actuariële, pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed. Dit geldt ook voor de betalingen van de pensioenen en de financiële administratie.

ALGEMEEN

ORGANISATIE

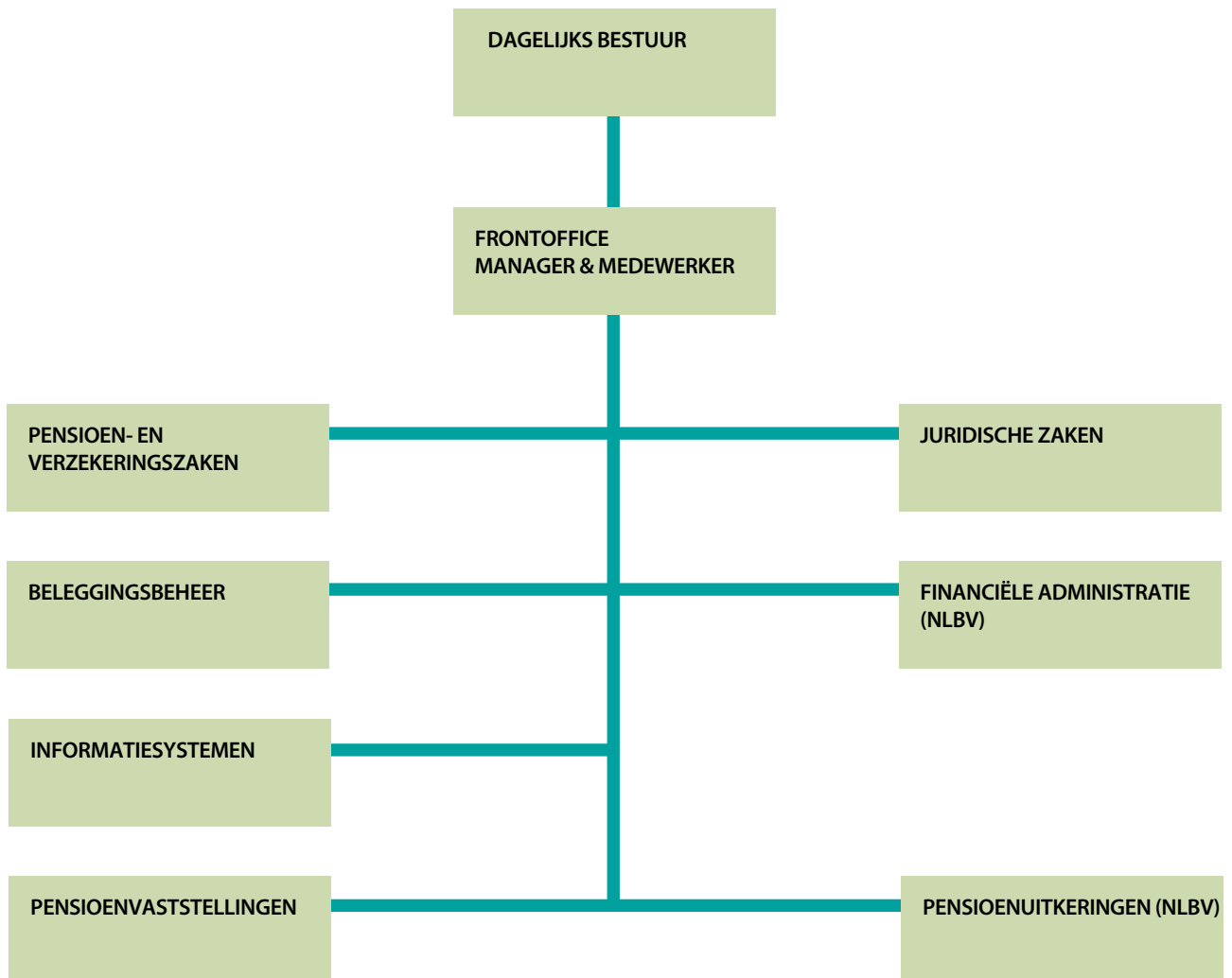
Organigram van het bestuur

ALGEMEEN

Organigram van het uitvoeringsorgaan

ALGEMEEN

PENSIOENREGELINGEN

BPL voert drie pensioenregelingen uit, te weten:

- het Pensioenreglement voor aspirant-registerloodsen;
- het Pensioenstatuut 2004, vanaf 1 april 2004 van toepassing op registerloodsen;
- het Pensioenstatuut 1988, geldend voor degenen die voor 1 april 2004 met FLP zijn gegaan.

WIJZIGINGEN IN PENSIOENSTATUTEN 2004 EN 1988

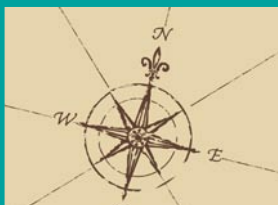
Begin 2011 is in beide pensioenstatuten de geldigheidsduur van de ruilfactoren, opgenomen in de bijlagen bij deze pensioenstatuten, gewijzigd. Tevens zijn met ingang van 2011 in Pensioenstatuut 2004 de ruilfactoren bij vervroegde pensionering en bij omzetting van partnerpensioen in levenslang ouderdomspensioen gewijzigd. Deze wijzigingen houden verband met de invoering van de nieuwe AG-prognosetafels 2010-2060 met correctiefactoren voor hoger opgeleiden.

In april 2011 is het Pensioenstatuut 1988 gewijzigd. Deze wijziging maakt het mogelijk dat een verhoging van de pensioengrondslag slechts geldt voor toekomstige deelnemersjaren.

CATEGORIEËN BELANGHEBBENDEN

BPL kent de volgende belanghebbenden:

- (Gewezen) deelnemers
- Gepensioneerden
- (Ex-) partners van deelnemers/gepensioneerden
- Kinderen van deelnemers/gepensioneerden
- Arbeidsongeschikten.

BESTUUR

ALGEMEEN BESTUUR

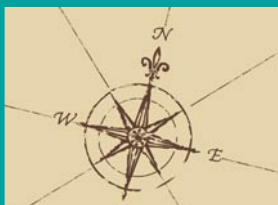
Het algemeen bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Samenstelling algemeen bestuur eind 2011:

NAAM	FUNCTIE	VAN	TOT	NEVENFUNCTIES	BETAALD	NIET BETAALD
J.W. DUYZER	VOORZITTER	MEI 2002	JUNI 2014*	REGISTERLOODS	X	
P.J.J. VAN DEN BERG	SECRETARIS/ PENNINGMEESTER	MEI 2000	JUNI 2015*	REGISTERLOODS BESTUURSLID STICHTING ADMINISTRATIEKANTOOR IT WILD	X	X
E.P.R. HEUGEN	LID	MEI 2004	JUNI 2012	REGISTERLOODS	X	
R. DE JONGE	LID	MEI 2008	JUNI 2016	REGISTERLOODS	X	
M.A. VAN KUIK	LID	JUNI 2010	JUNI 2014	REGISTERLOODS	X	
H.J.T. RUIJTEN	LID	JUNI 2011	JUNI 2015	EX-REGISTERLOODS LID DEELNEMERSRAAD VAN DE VNOL.		X X
VACATURE						

* GEBASEERD OP HET VOORNEMEN OM DRIE JAAR DOOR TE WERKEN

Het bestuur vergadert zeven tot achtmaal per jaar en de in deze vergaderingen genomen besluiten worden vastgelegd in aparte besluitenlijsten. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door de Manager Pensioenen en/of de adviserend actuaire, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

BESTUUR

Vergaderingen Algemeen Bestuur 2011

• = AANWEZIG													
	13/1	22/2	14/4	28/4	6/6	13/7	5/8	23/8	29/9	*	**		
J.W. DUYZER	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
P.J.J. VAN DEN BERG	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
R. DE JONGE	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
E.P.R. HEUGEN		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
P.G. VAN DER HORST***	•	•	•	•	•								
M.A. VAN KUIK	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
L. KAZEMIER****													•
A.G. NAUTA*****	•	•	•	•	•								
H.J.T. RUIJTEN*****	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•
P.B. SCHOE*****						•		•	•	•	•	•	•
* EVALUATIE BESTUUR ** STUDIEDAG PENSIOENAKKOORD *** BESTUURSLID TOT 1-7-2011 *****ASPIRANT AB-LID VANAF 30-11-2011 *****BESTUURSLID TOT 6-6-2011 ***** BESTUURSLID VANAF 6-6-2011(VOORHEEN ASPIRANT-AB) ***** ASPIRANT AB-LID VANAF 6-6-2011													

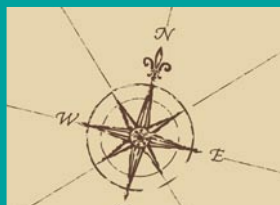
DAGELIJKS BESTUUR (DB)

Het dagelijks bestuur bestaande uit de voorzitter en secretaris/penningmeester, komen samen met de Manager Pensioenen tenminste 18 keer per jaar bijeen. Het dagelijks bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, de ABTN, de Pensioenstatuten 1988 en 2004, het pensioenreglement aspirant-registerloosden. Zie hiervoor de taakverdeling tussen DB en AB de betreffende matrix op blz. 106.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

BPL werkt samen met negen andere Beroepspensioenfondsen in de Unie van Beroepspensioenfondsen (UvB), opgericht op 1 juni 2001. Doelstelling van de Unie is dat zij de gemeenschappelijke belangen in het kader van een beroepspensioenregeling in de meest brede zin, zowel nationaal als internationaal, behartigt; service aan haar leden verleent en de samenwerking tussen haar leden bevordert.

De service aan de leden is voor een deel ondergebracht in een aparte stichting, de Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen (SDB), waaraan zeven beroepspensioenfondsen deelnemen. De financiële risico's voor BPL uit hoofde van deze samenwerkingsverbanden beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. De mate van zeggenschap in het beheer van deze stichtingen is geregeld doormiddel van stemrecht, vastgelegd in de betreffende statuten. Het jaarverslag van de UvB treft u aan op onze website. Zie ook www.uvb.nl. De integratie van gemeenschappelijke activiteiten van de pensioenkoepels in de Pensioenfederatie is in 2011 met succes verlopen. Het bestuur van de UvB (koepel voor beroepspensioenfondsen) was in 2011 vooral bezig met het vaststellen van de inbreng in het bestuur van de Pensioenfederatie en onder het bestuur fungerende adviescommissies, naast de afstemming over specifieke UvB-onderwerpen, zoals het fiscaal kader voor beroepspensioenfondsen. De Pensioenfederatie heeft zich in 2011 ontwikkeld tot een krachtige belangenbehartiger voor alle pensioenfondsen. Zie ook www.pensioenfederatie.nl.

BESTUUR

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

Indien een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds is de klachten- en geschillenprocedure van toepassing (zie bijlage 6). Volgens deze procedure wordt op klachten in eerste instantie gereageerd door de manager pensioenen. Indien de klager zich niet kan vinden in diens uitleg, dan dient belanghebbende zich te wenden tot het bestuur van BPL. Indien het bestuur en de belanghebbende niet tot een oplossing van het geschil komen, kan de belanghebbende zich wenden tot de burgerrechter. Zie voor de in 2011 door het bestuur behandelde klachten blz. 47 van dit jaarverslag.

UITVOERING PENSIOENADMINISTRATIE

De pensioenadministratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door Aon Hewitt Associates BV. Het op basis van het contract geldende Service Level Agreement wordt jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Van Aon Hewitt Associates BV is een SAS70 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

UITVOERING FINANCIËLE ADMINISTRATIE

De financiële administratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door Nederlands Loodswezen BV. De te verrichten werkzaamheden worden periodiek geëvalueerd.

UITVOERING FLEXIOENREGELING

De uitvoering van de flexioenregeling is uitbesteed aan Robeco Pension Providers. De resultaten van Robeco Pension Providers worden periodiek geëvalueerd. Van de vermogensbeheerder is een SAS70 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

ADVISEURS

Het pensioenfonds wordt voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door de externe adviserende actuaris en een ALM-adviseur. Met ingang van 1 januari 2009 is de adviserend actuaris R. Sprenkels van Sprenkels & Verschuren. De verrichte werkzaamheden worden jaarlijks door het bestuur geëvalueerd.

FIDUCIAIR MANAGER

De fiduciair manager is Robeco Institutional Asset Management (RIAM). De fiduciair manager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat. De beleggingsresultaten worden maandelijks geëvalueerd en tenminste een keer per kwartaal besproken in het bestuur. Van de fiduciair manager is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

FRONTOFFICE

Om alle taken goed te verrichten wordt het bestuur bijgestaan door het frontoffice, welke uit twee personen bestaat (manager pensioenen en een parttime medewerker pensioenen). Dit bureau zorgt voor de pensioentoekenningen, het bijhouden van de pensioenadministratie en het geven van voorlichting aan de deelnemers. Daarnaast zorgt de manager pensioenen voor de voorbereiding en uitvoering van bestuursbesluiten. Hij ziet er tevens op toe dat de werkzaamheden die zijn uitbesteed conform de afgesloten overeenkomsten worden verricht. De taken en verantwoordelijkheden van de manager pensioenen en medewerker pensioenen zijn vastgelegd in een functiebeschrijving.

FINANCIËEL BELEID

BELEGGINGEN

TERUGBLIK 2011

De eerste helft van 2011 stond grotendeels in het teken van een verdergaand economisch herstel. Het bijzonder ruime monetaire beleid van centrale banken en de relatief sterke groei in opkomende landen zorgden voor een gematigde, maar positieve groeiontwikkeling. Gaandeweg het jaar zakte het groeimomentum echter weg. De hoofdoorzaak was de Europese schulden crisis, ontegenzeggelijk hét thema van 2011.

In de tweede helft van 2011 raakte de euro crisis in een stroomversnelling. Waar eerst sprake was van een onhoudbare situatie in de kleinere eurolanden Griekenland, Ierland en Portugal, verschoof de aandacht vanaf de zomer naar de grotere landen Italië en Spanje. Daarmee werd een nieuw hoofdstuk aan de situatie in Europa toegevoegd. Immers, de omvang van de schulden van Italië en Spanje is dusdanig groot dat een faillissement van één of beide landen het gehele financiële systeem sterk zou ontwrichten.

De Europese politiek bleek niet doortastend genoeg om de crisis te bezweren. Aangekondigde maatregelen waren grotendeels reactief en voorzagen niet in een definitieve oplossing. Bovendien hield de ECB voet bij stuk en weerhield zich er van om op grote schaal obligaties van de probleemlanden op te kopen.

Kredietbeoordelaars S&P en Moody's verlaagden de kredietwaardigheid van de Europese probleemlanden waardoor de rente op staatsleningen fors opliep. Het was niet langer vanzelfsprekend dat deze landen aan hun verplichtingen konden voldoen. Er moet hard worden bezuinigd om de schuldenlast weer in het gareel te krijgen. Bovendien werd de keerzijde van die noodzakelijke bezuinigingen, negatieve economische groei, richting het einde van het jaar steeds duidelijker zichtbaar.

De euro crisis overschaduwde de economische ontwikkelingen elders in de wereld. De Verenigde Staten toonden veerkracht. Vooral in het laatste deel van het jaar werd een reeks mooie economische cijfers gepubliceerd. De angst voor een recessie bleek ongegrond. Het bedrijfsleven staat er behoorlijk goed voor. De jarenlange kostenreducties betalen zich uit in de vorm van een sterke winstgevendheid. Daar staat tegenover dat bedrijven uiterst terughoudend bleven met het aannemen van mensen. Het hoge werkloosheidspercentage was reden genoeg voor de Fed om het zeer ruime monetaire beleid voort te zetten.

In opkomende landen was in 2011 opnieuw sprake van relatief sterke groei. Toch waren deze landen niet immuun voor de gebeurtenissen in andere regio's. Europa is de belangrijkste exportmarkt voor veel opkomende landen en de stagnatie in de eurozone was goed terug te zien in de groei- en exportcijfers. In China, de belangrijkste opkomende economie, leek even sprake van een harde landing. De binnenlandse bestedingen bleven echter gestaag groeien waardoor de afkoeling beperkt bleef. Bovendien is het inflatiegevaar, net als in andere opkomende landen, flink afgenomen wat ruimte biedt voor een meer stimulerend monetair beleid.

PERFORMANCE TOTALE PORTEFEUILLE

Over het jaar 2011 bedroeg het bruto rendement op de totale portefeuille 12,1 percentage, terwijl de benchmark een rendement liet zien van 11,3 percentage.

FINANCIËEL BELEID

PERFORMANCE ZAKELIJKE WAARDEN

AANDELEN FONDSSEN (IN PROCENTEN)						HEDGEFUND	FONDSSEN
	WERELDWIJD	CONSERVATIVE	OPKOMENDE MARKTEN	USPREMIUM	ONROEREND GOED	ÏMNITREND PLUS	COMMODITIES
FONDS	-4,80	6,91	- 16,44	- 1,46	- 2,47	- 17,55	0,80
BENCH-MARK	-1,84	-5,72	- 15,70	- 0,66	- 2,39	4,10	-0,70
EXCESS RETURN	-2,96	12,63	- 0,74	- 0,80	- 0,08	- 21,65	1,50
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2011 BELEGD (PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):							
	4,6	8,7	3,9	4,4	4,4	1,7	4,7

AANDELEN WERELDWIJD

Het rendement van het fonds in 2011 was -4,80 procent tegen een benchmarkrendement van -1,84 procent. Het actieve beleid heeft in de verslagperiode een negatieve bijdrage opgeleverd van 2,96 procent. Met name de aandelenselectie droeg negatief bij met 4 procent. Sectorallocatie leverde een positieve bijdrage van 1,4 procent. De overige posten hadden per saldo een negatieve bijdrage van 0,31 procent.

AANDELEN CONSERVATIVE

Het fonds hanteert geen benchmark in haar beleggingsbeleid. Als referentie wordt de naar de euro gehedgde MSCI Wereld index (netto dividenden) gebruikt. In het fonds wordt beoogd het absolute rendement per eenheid absoluut risico te maximaliseren met beleggingen in solide ondernemingen met een lagere gevoeligheid voor beursschommelingen, een conservatief kasbeleid, een aantrekkelijke koers-winstverhouding en een goed momentum. Het rendement op de portefeuille in 2011 was 6,91 procent tegen een referentie benchmark rendement van -5,72 procent.

Hoewel het fonds aanmerkelijk beter presteerde dan de referentie index kunnen de beleggingsresultaten van het fonds vanwege de beleggingsdoelstelling (maximalisatie Sharpe-ratio) pas goed worden beoordeeld over een langere periode. Over de afgelopen 5 jaar behaalde het fonds een jaarlijks rendement van gemiddeld 0,44 procent terwijl de marktindex jaarlijks met gemiddeld -4 procent daalde. De volatiliteit (beweeglijkheid) van het fonds was over deze periode ruim 30 procent lager dan die van de markt.

AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN

De beleggingsstrategie van het Emerging Markets Fonds is sinds de start in 1994 erop gericht te profiteren van een viertal inefficiënties in opkomende markten. Deze zijn:

INEFFICIËNTIE	ROBECO'S STRATEGIE
LOKALE BELEGGER CONCENTREREN ZICH OP HET THUISLAND	ACTIEVE LANDENALLOCATIE
ONJUISTE CONSENSUSVORMING EN KUDDEGEDRAG	GEDISCIPLINEERDE, CONSISTENTE FUNDAMENTELE ANALYSE
FOCUS OP RESULTATEN OP KORTE TERMIJN	LANGE TERMIJN BELEGGINGSHORIZON
INEFFICIËNTIE ALS GEVOLG VAN 'BEHAVIORAL BIASES'	GEBRUIK VAN KWANTITATIEVE MODELLEN

FINANCIËEL BELEID

Het beleid van Robeco Institutioneel Emerging Markets Fonds is erop gericht te profiteren van deze inefficiënties. De beheerders selecteren beleggingen op basis van een top-down beleggingsaanpak. Het rendement op de portefeuille in 2011 was -16,44 procent tegen een benchmark rendement van -15,70 procent. Zowel de landenallocatie als de aandelenselectie droegen over het verslagjaar per saldo licht negatief bij aan de relatieve performance.

AANDELEN US PREMIUM

Over het jaar 2011 werd een rendement van -1,46 procent behaald ten opzichte van de benchmark van -0,66 procent (beide gehedged naar de euro). Het absoluut rendement werd gedreven door de performance in de dubbele cijfers van vele holdings gespreid over meerdere sectoren. De grootste positieve bijdrage (2,5 procent) aan de relatieve performance kwam op conto van de gezondheidszorg gerelateerde ondernemingen in de portefeuille. Negatieve bijdrage kwam met name van de sector financiële instellingen (-3,8 procent).

AANDELEN ONROEREND GOED

De benchmark van het fonds is de Citigroup global real-estate index. Over het jaar 2011 werd een rendement van -2,47 procent behaald ten opzichte van het benchmarkrendement van -2,39 procent.

HEDGEFUND OMNITREND PLUS

Met ingang van 2011 is de exposure in dit fonds strategisch verlaagd van 5 procent naar 2,5 procent van het totaal belegd vermogen. Het beleggingsbeleid van het Omnitrend fonds is gebaseerd op kwantitatieve methoden en wordt consistent op geïntegreerde en gedisciplineerde wijze toepast. De methode is afgestemd om ongeacht de richting te trachten te profiteren van trends in markten. Teneinde een optimaal voordeel te halen uit markttendensen laat het model exposure met een hefboomwerking toe. In 2011 kende de strategie een moeizaam jaar, met name omdat door ingrijpen van centrale banken sprake was van een verstoord marktbeeld waarin trends moeilijk te identificeren waren voor de gebruikte modellen. Over het jaar 2011 werd een rendement van -17,55 procent behaald ten opzichte van de afgesproken benchmark van 4,10 procent.

FONDSSEN COMMODITIES

In de fondsen waarin belegd wordt kwam in 2011 geen verandering. De geselecteerde fondsen worden beheerd door respectievelijk Goldman Sachs, Wellington en Schrodgers. Het 'Schrodgers-fonds' behaalde van de drie met -3,0 procent de laagste performance. Het 'Wellington-fonds' droeg met een rendement van -2,2 procent eveneens negatief bij aan het relatieve rendement. Het door Goldman Sachs beheerde fonds bleef met een rendement 4,1 procent ruim boven de afgesproken benchmark voor deze asset categorie (-0,7 procent). Het totaal van de deelportefeuille commodities behaalde een rendement van 0,8 procent en bleef daarmee de benchmark 1,5 procent voor.

FONDSSEN PRIVATE EQUITY

In 2011 is een nieuwe belegging in een Private Equity-fonds aangegaan, het Robeco Responsible Private Equity Fonds. De waarde van de vier beleggingen in private equity steeg van € 33,7 miljoen per eind 2010 naar € 38,6 miljoen per eind 2011. Er werden € 3,9 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 6,1 miljoen gestort (capital calls).

De beleggingen in Private Equity vinden plaats via vier fondsen. Gezamenlijk behaalden deze fondsen in 2011 een rendement van 1,8 procent. De reference benchmark voor de beleggingen in private equity is de MSCI Wereld index. Het rendement van deze index over 2011 was -1,8 procent.

FINANCIËEL BELEID

De rendementen (IRR) gemeten over 2011 van de vier fondsen:

FONDS (IN PROCENTEN)	RENDEMENT (IRR)
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	4,6
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	7,8
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	-14,1
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY	-15,6
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2011 5,7 % BELEGD (VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN)	

Saldo nog openstaande commitments per 31 december 2011:

	AANGEGAAN	BEDRAG	OPGEROEPEN	RESTANT COMMITMENT	VALUTA
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	29-4-2003	16.000.000	10.328.801	5.671.199	EUR
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	25-2-2005	16.000.000	15.695.660	304.340	EUR
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	22-12-2006	12.000.000	9.490.868	2.509.132	USD
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY	26-5-2009	20.000.000	3.538.651	16.461.349	EUR

PERFORMANCE VASTRENTENDE WAARDEN

Het totale rendement op de vastrentende beleggingen bedroeg in 2011 29,73 procent. De benchmark behaalde een rendement van 24,04 procent.

De vastrentende beleggingen zijn in de loop van 2011 in twee onderdelen verdeeld, te weten een vastrentende waarden “core” liability hedging portefeuille bestaande uit de categorieën staatsobligaties uitgegeven door Nederland, Duitsland en/of Frankrijk, swaps, swaptions, (eventuele) futures en liquiditeiten (inclusief solide geldmarktfondsen) en een vastrentende waarden “spread” portefeuille bestaande uit beleggingen in investment-grade bedrijfsobligaties, emerging Market Debt en (eventueel) beleggingen in staatsobligaties.

FINANCIËEL BELEID

Core liability hedge portefeuille per 31-12-2011:

CORE LIABILITY HEDGE PORTEFEUILLE	IN EURO'S	IN PROCENTEN
STAATSOBLIGATIES	45.801.677	19,7
SWAPTIONS	132.710.798	6,8
INTEREST RATE SWAPS	32.144.177	4,9
COLLATERAL	-76.570.000	-11,4
LIQUIDITEITEN	37.568.937	5,6
TOTAAL	171.655.589	25,6
IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN		

De beleggingen in de Core liability hedge portefeuille zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de marktwaardering van haar verplichtingen.

Vastrentende waarden spread portefeuille per 31-12-2011:

RENDEMENT INVESTMENT GRADE CREDIT FONDSSEN (IN PROCENTEN)			
	BLUEBAY INVESTMENT GRADE	ROBECO CREDIT	ROBECO ALL STRATEGIES
FONDS	-0,6	1,0	2,9
BENCHMARK	4,0	4,4	4,1
EXCESS RETURN	-4,6	-3,4	-1,2
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2011 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN)			
	9,1	9,1	8,8

RENDEMENT EMERGING MARKET DEBT FONDSSEN (IN PROCENTEN)			
	GMO	ASHMORE	STONE HARBOR
FONDS	13,4	11,3	7,1
BENCHMARK	14,1	14,1	5,4
EXCESS RETURN	-0,70	-2,80	1,7
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2011 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):			
	2,8	2,3	4,2

FINANCIËEL BELEID

VOORUITZICHTEN FINANCIËLE MARKTEN

Voor de visie van de Robeco Asset Management (Fiduciair manager) wordt verwezen naar bijlage 12.

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING EIND 2011

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING			
	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARKVERDELING (UITGANGSNORM)	BANDBREEDTE PORTEFEUILLE T.O.V. UITGANGSNORM
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	57,5%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	VASTRENTENDE WAARDEN "CORE" LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	17,5%	+ EN -/- 7.5%-PNT
	SWAPS, SWAPTIONS & LIQUIDITEITEN	5,0%	LIQUIDITEITEN NIET MINDER DAN -/-3%-PNT T.O.V. NAV
	EURO STAATSOBLIGATIES	12,5%	
RENDEMENTSPORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN SPREADPORTEFEUILLE	40,0%	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	30,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	EMERGING MARKET DEBT	10,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	ZAKELIJKE WAARDEN	25,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN WERELDWIJD	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN CONSERVATIVE EQUITY	10,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN PREMIUM EQUITY	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	AANDELEN EMERGING MARKETS	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	17,5%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	PRIVATE EQUITY	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	HEDGE FUNDS	2,5%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	ONROEREND GOED	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	GRONDSTOFFEN	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	TOTAAL	100,0%	

FINANCIËEL BELEID

REBALANCE BELEID

De benchmark van enerzijds vastrentende waarden en anderzijds zakelijke waarden beweegt mee met de markt. Zodra de benchmark van zakelijke waarden of vastrentende waarden per maandultimo meer dan 5 procentpunt afwijkt van de normgewichten, wordt de benchmarkweging teruggebracht naar de helft van het verschil tussen het huidige benchmarkgewicht en de normgewichten.

BENCHMARK PORTEFEUILLE ONDERDELEN EIND 2011

	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARK
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	
	VASTRENTENDE WAARDEN CORE LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	PORTEFEUILLE = BENCHMARK; REFERENCE BENCHMARK IS DE VERPLICHTINGENSTRUCTUUR
	SWAPS, SWAPTIONS, LIQUIDITEITEN	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
	EURO STAATSOBLIGATIES	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
RENDEMENTSPORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN SPREAD-PORTEFEUILLE	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	66,7% CITIGROUP NON-EGBI EUROBIG INDEX 33,3% BARCLAYS US CORP CREDIT INDEX
	EMERGING MARKET DEBT	50% JP MORGAN EMBI GLOBAL DIVERSIFIED INDEX 50% JP MORGAN GBI-EM BROAD DIVERSIFIED INDEX
	ZAKELIJKE WAARDEN	
	AANDELEN WERELDWIJD	MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN CONSERVATIVE EQUITY	MSCI MINIMUM VOLATILITY INDEX; REFERENCE BENCHMARK IS MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN PREMIUM EQUITY	RUSSELL 3000 VALUE INDEX
	AANDELEN EMERGING MARKETS	MSCI EMERGING MARKETS INDEX (NET)
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	
	PRIVATE EQUITY	REFERENCE BENCHMARK IS MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	HEDGE FUNDS	EONIA +3%
	ONROEREND GOED	CITIGROUP GEI BMI REAL ESTATE WORLD INDEX TOTAL RETURN
	GRONDSTOFFEN	50% GOLDMAN SACHS COMMODITY INDEX 33% GELIJKGEWOGEN SECTOREN GSCI: S&P GSCI AGRICULTURE & LIVESTOCK TOTAL RETURN S&P GSCI ENERGY TOTAL RETURN S&P GSCI PRECIOUS METALS TOTAL RETURN S&P GSCI INDUSTRIAL METALS TOTAL RETURN 17% GELIJKGEWOGEN GEMIDDELDE VAN: S&P GSCI TOTAL RETURN RICI TOTAL RETURN DOW JONES AIG TOTAL RETURN

FINANCIËEL BELEID

ALGEMENE RESTRICTIES

Met ingang van 1 januari 2011 is de 100 procent afdekking d.m.v. swaps voor de helft afgebouwd en omgezet in een afdekking met swaptions. Daarbij is gekozen voor een zogenoemde swaptioncollarconstructie met een strike van 0,5 procent naar beneden en een strike van 1,5 procent naar boven. Dit betekent dat het BPL bescherming heeft tegen rentedaling als de rente vanaf het moment van aangaan van de constructie meer dan 0,5 procent daalt en profiteert van rentestijgingen tot 1,5 procent ten opzichte van de ingeprijsde rente bij het afsluiten van de swaptions. Deze collarconstructie, ondergebracht bij Robeco Institutional Asset Management, is in 2011 als volgt geïmplementeerd:

Maand 1: $\frac{1}{4}$ van 50 procent van de renteafdekking
Maand 2: $\frac{1}{4}$ van 50 procent van de renteafdekking
Maand 3: $\frac{1}{4}$ van 50 procent van de renteafdekking
Maand 4: $\frac{1}{4}$ van 50 procent van de renteafdekking

Elk van de tranches is met een verschillende looptijd aangegaan, variërend tussen 2, 3, 4 en 5 jaar, op onderliggende swaps met drie verschillende looptijden (10, 20 en 25 jaar). De swaptionportefeuille heeft een buy & hold karakter. Er geldt geen bandbreedte ten aanzien van het minimum of maximum percentage voor afdekking van het renterisico door middel van swaptions. Tenminste 4 x per jaar wordt aan de hand van de waardeontwikkeling van de swaptions en de ontwikkelingen op de financiële markten bezien of de posities in swaptions moet worden aangepast.

VALUTARISICO

De volgende valutaposities worden afgedekt naar de euro: USD, JPY, GBP, AUD en HKD. De exposure naar genoemde valuta's wordt afgedekt op basis van de benchmarkexposure in deze valuta's. Er is niet gekozen voor afdekking van de feitelijke exposure omdat daarmee mogelijke valutatrades van assetmanagers zouden kunnen worden doorkruist. De valutahedge geldt niet voor beleggingen in Private Equity en Hedge Funds.

LEVERAGE

Als basisuitgangspunt geldt dat opbouw van leverage in de portefeuille door middel van directe beleggingen in derivaten in beginsel niet wordt toegestaan. Uitzondering hierop vormen de beleggingen in instrumenten die als doel hebben het balansrisico uit hoofde van de langlopende verplichtingen te reduceren, zoals rente-swaps, swaptions, alsmede inflatie swaps/swaptions.

Beleggingen in fondsen die gebruik maken van leverage zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- hieruit geen verplichtingen voor het fonds kunnen ontstaan die de waarde van de deelneming in de betreffende fondsen te boven gaan (i.e. maximaal verlies = participatiewaarde);
- het gebruik van leverage tot doel heeft om op efficiënte wijze invulling te geven aan de beleggingsstrategie van de fondsmanager en bovendien past binnen het geldende risicobudget voor actief beheer.

SECURITIES LENDING

Er worden geen nieuwe fondsen die aan securities lending doen of kunnen doen in de portefeuille opgenomen. Voor de bestaande Robecofondsen in de portefeuille die aan securities lending doen of kunnen doen wordt op termijn gestreefd naar het overstappen op fondsen die dat niet doen of kunnen doen.

TRACKING ERROR

Gestreefd wordt naar een ex-ante tracking error op pensioenfondsniveau van maximaal 3,5 procent, waarbij de beleggingen in swaptions en private equity buiten beschouwing worden gelaten, omdat het meten van tracking error hierbij niet kan c.q. niet zinvol is. Op beleggingsfondsniveau geldt de ex-ante tracking error

FINANCIËEL BELEID

die in de prospectus of voorwaarden van het betreffende fonds staat vermeld c.q. met de externe vermogensbeheerder is overeengekomen.

Ten aanzien van de beleggingen in onderstaande categorieën gelden de volgende regels:

Categorie aandelen

De doelstelling is om door middel van actief beheer een hoger rendement te behalen dan de benchmark.

Categorie Private Equity

Er wordt uitsluitend belegd in “fund of funds”. Het pensioenfonds streeft er naar om voor 5% van het vermogen in Private Equity te beleggen. De opbouw van de Private Equity kan enige tijd in beslag nemen en zal uit meerdere aankopen bestaan. Wanneer besloten wordt het aanwezige belang in Private Equity uit te breiden, zullen de gelden hiervoor onttrokken worden uit de belegging in wereldwijde aandelen, zodanig dat het belegd vermogen in wereldwijde aandelen inclusief Private Equity op of om de norm van 2x 5% uitkomt.

Categorie vastrentende waarden

De doelstelling is om door middel van actief beheer een hoger rendement te behalen dan de benchmark. Er wordt belegd in de door de integraal vermogensbeheerder geadviseerde fondsen/ externe vermogensbeheerder(s).

Categorie commodities

Belegd wordt in fondsen of structure notes.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN

BPL heeft in 2009 de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend. In 2011 is het beleid van de Fiduciair Manager geëvalueerd op basis van de ingevulde survey van het PRI instituut.

FINANCIEEL BELEID

PENSIOENEN

PREMIES

Premies (bedragen x 1.000 euro)

	2011	2010
ONTVANGEN PREMIE	18.140	15.546
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.939	14.875
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING	17.535	15.398
ZUIVERE KOSTENDEKKENDE PREMIE	19.348	16.615

Volgens de geldende Pensioenstatuten wordt de feitelijke premie jaarlijks op 1 januari verhoogd met de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex (CPI). De met deze index verhoogde premie wordt vervolgens getoetst aan de gedempte kostendekkende premie. Indien de dekkingsgraad lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen (104,3 procent) wordt de met de index verhoogde premie en de gedempte kostendekkende premie ook getoetst aan de minimale premie bij onderdekking. De premie per 1 januari wordt vastgesteld op hoogste niveau van genoemde drie premies. De feitelijke premie is over 2011 hoger dan de gedempte kostendekkende premie (berekend met een rentevoet van 4,0 procent) en hoger dan de minimale premie bij onderdekking, maar lager dan de zuivere kostendekkende premie (berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december 2010).

ONTWIKKELING DEKKINGSGRAAD

In 2011 is de dekkingsgraad gedaald van 100,6 procent naar 97,5 procent. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 104,3 procent. Het pensioenfonds verkeert daardoor in een situatie van onderdekking.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten:

31-12-2011	97,5%
OVERIGE	-0,1%
WIJZIGING RENTE	-2,4%
RENDEMENT	-0,8%
TOESLAGEN	0%
UITKERINGEN	0%
PREMIES	0,3%
31-12-2010	100,6%

FINANCIËEL BELEID

In 2011 is de premie gebaseerd op de minimale premie in een situatie van dekkingstekort. Deze minimale premie is gelijk aan de actuariel benodigde premie plus een solvabiliteitsopslag, gelijk aan het Minimaal Ver-eist Eigen Vermogen. Vanwege deze solvabiliteitsopslag en vanwege het feit dat een aantal deelnemers met vervroegd pensioen gegaan is, was de ontvangen premie hoger dan de benodigde premie voor inkoop van pensioenaanspraken. De dekkinggraad is hierdoor met 0,2 procent gestegen.

De dekkinggraad van het pensioenfonds was gedurende de eerste helft van het jaar hoger dan 100 procent en gedurende de tweede helft van het jaar lager dan 100 procent. Per saldo heeft het verrichten van uitke-ningen geen effect gehad op de dekkinggraad. In 2011 is door het bestuur besloten om geen toeslagen toe te kennen, vanwege de situatie van dekkingstekort.

Het renterisico van de verplichtingen is strategisch voor 50 procent afgedekt door swaps en voor 50 procent door swaptions. De effectieve afdekking gedurende het jaar bedroeg naar schatting 80 procent. De wijziging van de rentetermijnstructuur heeft naar schatting een negatief effect gehad op de dekkinggraad van 2,4 procent.

Door het in 2011 behaald rendement (exclusief renteafdekking) is de dekkinggraad per saldo afgenomen met 0,8 procent. Dit percentage is als volgt afgeleid: In 2011 is een netto rendement van 11,87 procent behaald. De afdekking van de rente heeft een positieve invloed gehad op het rendement. Wanneer geen rekening gehouden wordt met het resultaat door renteafdekking schatten wij het rendement op circa 0,7 procent. Dit percentage ligt lager dan de benodigde interesttoevoeging aan de voorziening (circa 1,296 pro-cent), waardoor per saldo een negatief effect op de dekkinggraad resulteert.

De “overige oorzaken” is een saldogpost van het resultaat op mutaties, het resultaat op kanssystemen (sterfte en arbeidsongeschiktheid) en correcties.

ONTWIKKELING M.B.T. DE VOORZIENING (X 1.000 EURO)

De technische voorziening voor risico van het fonds is toegenomen met 89.586 en is toe te schrijven aan:

	2011	2010
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	603.571	538.769
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2011: 1,296% EN 2010 1,303%)	7.887	7.062
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	15.072	12.967
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	441	0
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.200	1.569
UITKERINGEN	-22.007	-19.098
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-110	-95
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	85.573	46.427
OVERLIJDEN	1.878	787
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	879	-61
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.265	-1.678
INKOOP PARTNERPENSIOEN (GEOORMERKT)	38	149
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN (INVOERING AG PROGNOSETAFEL 2010-2060 EN ERVARINGSSTERFTE)	0	16.773
TOTAAL TOE/AFNAME	89.586	64.802
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	693.157	603.571

FINANCIËEL BELEID

EVALUATIE HERSTELPLAN

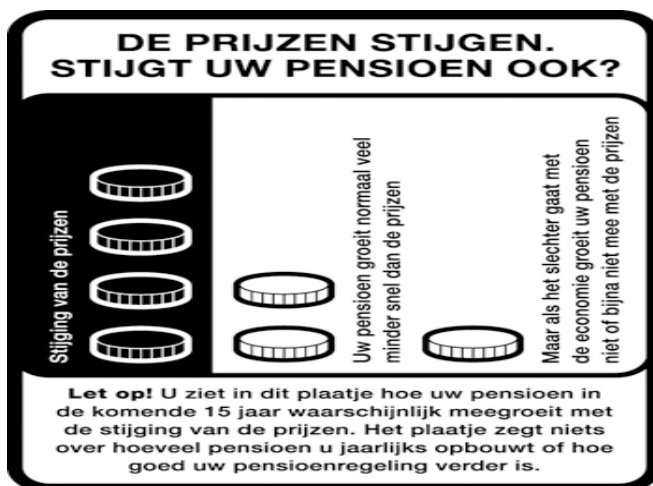
Het pensioenfonds heeft op 30 maart 2009 een herstelplan bij DNB ingediend. Volgens de prognose van de dekkingsgraad was de dekkingsgraad per 31 december 2011 ingeschat op 100,9 procent. De dekkingsgraad ultimo 2011 is 3,4 procent-punt lager dan de verwachte dekkingsgraad ultimo 2011 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Ultimo 2011 heeft een evaluatie van het herstelplan plaatsgevonden, uitgaande van een startdekkingsgraad van 98 procent. Op basis van de op dat moment bekende gegevens is geconcludeerd dat het minimaal vereist eigen vermogen binnen de wettelijke termijnen kon worden bereikt.

INDEXATIEBELEID

De indexatieverlening binnen het pensioenfonds is afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds. De toeslagverlening is voorwaardelijk (zie ook onder “voorwaardelijkheidsverklaring” hieronder) en het besluit tot toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur genomen. BPL probeert de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex (CPI) te volgen. Het bestuur hanteert daarvoor een beleidsstaffel. Op grond daarvan wordt bij een dekkingsgraad van 116 procent of meer een indexatie verleend van 100 procent van de stijging van de CPI. Bij een dekkingsgraad tussen 105 procent en 116 procent wordt naar rato geïndexeerd en bij een dekkingsgraad van minder dan 105 procent wordt niet geïndexeerd. Nadrukkelijk wordt vermeld dat het gaat om een beleidsstaffel, waarvan door het bestuur kan worden afgeweken.

INDEXATIELABEL

Vanaf 1 april 2009 zijn de pensioenfondsen in Nederland wettelijk verplicht de informatie over indexatieverlening uit te drukken in een kwalitatieve en beeldende maatstaf (toeslagenlabel). Deze beeldende maatstaf is wettelijk voorgeschreven. Het toeslagenlabel voor BPL ziet er als volgt uit:

Bovenstaand label is gebaseerd op de continuïteitsanalyse van BPL van eind oktober 2008, waarbij is gerekend met een dekkingsgraad op dat moment van 95,7 procent. Over het doel en de resultaten van de continuïteitsanalyse treft u informatie aan op www.bploodsen.nl

VERVALLEN INDEXATIELABEL

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft in oktober 2010 besloten het indexatielabel niet langer verplicht te stellen. De AFM roept de pensioenfondsen in Nederland op om te komen tot een financiële bijsluiting voor pensioenen. BPL heeft besloten om het label, in afwachting van bedoelde bijsluiting, te handhaven. Het bestuur heeft besloten om met ingang van 2012 het label niet meer te hanteren. In plaats daarvan wordt de volgende tekst opgenomen:

FINANCIËEL BELEID

Uw pensioenfonds verkeert in een situatie van onderdekking en heeft in verband hiermede in 2009 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Dit herstelplan wordt jaarlijks door het bestuur van uw fonds geëvalueerd. Op grond van de evaluatie van het herstelplan eind 2011 bestaat de verwachting dat uw pensioen/opgebouwde pensioen de komende 3 jaar niet kan worden verhoogd en de jaren daarna tot 2018 minder zal kunnen stijgen dan de stijging van de prijzen. Indien de financiële situatie van uw fonds onvoldoende herstelt, bestaat de kans dat een kortingsmaatregel in het herstelplan moet worden opgenomen.

Een kortingsmaatregel betreft een gelijke procentuele vermindering van alle opgebouwde en ingegane pensioenen. Uw fonds zal - conform wettelijke voorschriften en regels van De Nederlandsche Bank - pas tot een kortingsmaatregel overgaan als alle sturingsmiddelen, inclusief de mogelijkheid van een extra premiestorting, zijn uitgeput. Een extra premiestorting zal alleen in het herstelplan worden opgenomen als de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) deze schriftelijk heeft toegezegd. Het bestuur zal de mogelijkheid van een extra premiestorting tijdig met de NLC bespreken.

VOORWAARDELIJKHEIDSVERKLARING

Indien een fonds een voorwaardelijk indexatiebeleid heeft, dient daarover in nagenoeg alle uitingen over pensioen de wettelijk voorgeschreven voorwaardelijkheidsverklaring te worden gehanteerd. Voor 2012 geldt:

Uw pensioenfonds probeert ieder jaar uw pensioen/opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen/opgebouwde pensioen is dit jaar met 0 procent verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen/ opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

Over het jaar 2011 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 1,6 procent omhoog.

Over het jaar 2010 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 0,4 procent omhoog.

Over het jaar 2009 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 3,1 procent omhoog.

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. U heeft in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

RISICOBELEID

ONDERZOEK

In 2011 heeft het bestuur door een extern bureau een uitgebreid onderzoek laten verrichten naar de beheersing van het beleggingsproces en de niet-financiële risico's. De uit dit onderzoek voorkomende aanbevelingen hebben geleid tot aanscherping van processen en het beter vastleggen hiervan in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) van het fonds. In een aantal gevallen heeft dit ook geleid tot aanscherping van het mandaat met de vermogensbeheerder. De onderzoeksresultaten zijn ook betrokken bij de zelfevaluatie van het bestuur (zie blz. 45)

BELEGGINGSRISICO'S ALGEMEEN

Het beleggingsbeleid wordt gevoerd in overeenstemming met de prudent-person regel, conform hetgeen terzake bij of krachtens de wet is bepaald. Kort gezegd houdt dit in dat de gelden van het fonds worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en andere belanghebbenden. Het beleggingsdoel van het BPL is om met een voor het pensioenfonds acceptabel beleggingsrisico een zo hoog mogelijk rendement te behalen om de continuïteit van de pensioenregelingen zo goed mogelijk te garanderen. Daarbij wordt telkens bezien of risico's die naar verwachting geen of minder rendement opleveren geheel of gedeeltelijk kunnen worden uitgesloten.

In de statuten is bepaald dat de stichting dient te beschikken over een minimaal vereist eigen vermogen en een vereist eigen vermogen, te berekenen volgens de bij of krachtens de wet gegeven regels. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 104,3 procent. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In de evenwichtssituatie is het vereist eigen vermogen zodanig dat over één jaar met een zekerheid van 97,5 procent het fonds meer bezittingen heeft dan verplichtingen. De hoogte van het eigen vermogen in de evenwichtssituatie en dus van het vereist eigen vermogen, is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds.

Het vereist eigen vermogen bedraagt:

ULTIMO	IN PROCENTEN
2011	112,3
2010	116,4
2009	113,8
2008	113,4
2007	116,5

Beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Dat betekent dat de waardering afhankelijk is van bewegingen op de financiële markten. BPL loopt daardoor onder meer risico m.b.t. tot de prijs van de beleggingen, de valuta koersen, de rente en de liquiditeiten.

De eerste stap in de risicobeheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management(ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Vervolgens wordt er op basis van dat ALM model een benchmark vastgesteld, waarbij de onderdelen zakelijke en vastrentende waarden specifieker worden ingevuld. Uitkomst is de strategische benchmark. Bij de keuze van de benchmark worden zaken als spreiding over regio's, sectoren en ratingklassen vastgelegd.

RISICOBELEID

De volgende stap in het risicobeleid is het vaststellen van de bewegingsruimte van de vermogensbeheerder. In de richtlijnen die aan de vermogensbeheerder worden opgelegd, wordt op het niveau van de asset classes onder andere bepaald:

- welke bewegingsruimte er toegestaan wordt (de tracking error) ten opzichte van de gekozen benchmark per asset klasse;
- welke bandbreedtes er toegestaan worden t.o.v. de strategische mix.

Lees meer over de richtlijnen aan de vermogensbeheerder onder “Financieel beleid” op blz. 29 en verder.

Op basis van de richtlijnen, zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. Tot slot dient de monitoring van de gehele portefeuille goed te zijn. BPL wordt hierover periodiek geïnformeerd. Dit gebeurt onder andere door de verslaglegging in de kwartaalrapportages van de vermogensbeheerder, alsmede de regelmatige ontmoetingen tussen het bestuur en de vermogensbeheerder.

De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar herhaald, waarbij alle risico's van de gehele portefeuille in kaart worden gebracht. Hierbij wordt gebruikt gemaakt scenario analyses en van een Strategische Asset Allocatie module (SAA) waarmee onder andere inzichtelijk gemaakt wordt:

- de mate, waarin de dekkingsgraad (reëel en nominaal) op langere termijn kan fluctueren
- wat het totale risicobudget is (zijnde de mate waarin de dekkingsgraad in een jaar zal kunnen fluctueren);
- wat de risico's per asset class zijn;
- wat het risico van onderdekking is.

SPECIFIEKE BELEGGINGSRISICO'S

RENTERISICO

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen. Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch. Hierbij wordt gebruik gemaakt van renteswaps en swaptions. Een renteswap ruilt een te ontvangen vaste lange rente (vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie) tegen een te betalen variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Aan de ene kant verkleint dit de duration-mismatch, maar aan de andere kant wordt het fonds nu afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente. Het risico van een verdere rentedaling is tijdelijk af te dekken door middel van een swaption, waarvoor een premie betaald moet worden. Het afsluiten van een swap of een swaption kan dus mismatchrisico's afdekken, maar aan dit soort instrumenten zijn ook risico's verbonden (zoals het liquiditeits-, tegenpartij- en juridische risico). Vanwege de noodzakelijk beperking van deze risico's komen in deze markt vrijwel uitsluitend nog overeenkomsten tot stand op basis van bepaalde modelovereenkomsten. BPL heeft het renterisico voor de 50 procent afgedekt door swaps en voor 50 procent door swaptions. Op basis hiervan bedroeg de effectieve renteafdekking in 2011 circa 80 procent.

RISICOBELEID

VALUTARISICO

Het strategische beleid van de stichting wordt gekenmerkt door een streven de volgende valutaposities af te dekken naar de euro: USD, JPY, GBP, AUD en HKD. Eind 2011 wordt er voor circa 33,69 procent (2010: 33,69 procent) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de euro zone, met name in de USD. Hiervan is voor 95,09 procent (2010: 92,18 procent) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € -1.461.005 (2010: € 903.127).

PRIJSRISICO

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

CONCENTRATIERISICO

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van de beleggingen ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de beleggingsportefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende asset categorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

SYSTEEMRISICO

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

RISICOBELEID

SPECIFIEKE FINANCIËLE INSTRUMENTEN (DERIVATEN)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico. De economische effecten van de derivaten dienen meegenomen te worden in de berekening. Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risico componenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. In het verslagjaar 2011 waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor periodiek beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

BELEGGINGSRISICO ALTERNATIEVE BELEGGINGEN

Private equity

BPL belegt strategisch 5 procent van de totale beleggingen in private equity. Bij private equity wordt geïnvesteerd in niet beursgenoteerde ondernemingen. Het risico bestaat dat het bedrijf het slecht doet, waardoor de waarde van de investering daalt. Bij faillissement van de onderneming kan de investering in zijn geheel verloren gaan. De investering (plus behaalde winst door de waarde toename van de onderneming) vloeit weer teug naar het fonds als de onderneming wordt verkocht, ten beurse gaat of de belegging wordt verkocht aan een ander private equity fund. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een drietal “fund of funds”.

Hedgdefund

BPL belegt strategisch 2,5 procent van de totale beleggingen in een hedgdefund. Het betreffende hedgdefund probeert rendement te genereren door long- en shortposities in te nemen om te profiteren van prijstrends. Het fonds presteert ondergemiddeld als zich geen trends of trendbreuken in de markt voordoen. De resultaten van het hedgdefund zijn door de strategie van het fonds bijzonder volatiel. De volatiliteit wordt gedempt door een beperkt deel van het totale belegd vermogen van het pensioenfonds (strategisch niet meer dan 2,5 procent) in het hedgdefund te beleggen. Naast marktrisico loopt het hedgdefund kredietrisico op (1) de clearing brokers waarmee het fonds zaken doet, te weten UBS Ltd. en Newedge Group (UK Branch); en (2) de banken die het fonds gebruikt voor het onderbrengen van overtollige kasmiddelen, te weten CACEIS Bank Luxembourg en Rabobank Rotterdam.

VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

LANGLEVENRISICO

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen). Vanaf 2010 wordt de voorziening pensioenverplichtingen berekend op basis van de nieuwe AG-prognosetabels 2010-2060, verhoogd met correctiefactoren voor hoog opgeleiden. De verwachte overlevingskansen zijn hierin in verdisconteerd.

R I S I C O B E L E I D

OVERLIJDENS- EN HET ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSRISICO

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125 procent van de premie bij volledige herverzekering. De herverzekeringsovereenkomst expireert eind 2013.

CONTINUÏTEITSANALYSE EIND 2008

Eind 2008 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van de genoemde risico's in de komende 15 jaar. Uit de stochastische analyse, gebaseerd op gegevens eind september 2008 en de dekkinggraad eind oktober 2008 van 95,7 procent, kunnen de volgende verwachtingen worden ontleend:

- De gemiddelde dekkinggraad stijgt van 95,7 procent eind oktober 2008 naar circa 134 procent in 2023;
- In 2023 is in circa 25 procent van alle scenario's sprake van een dekkingstekort;
- In 2023 is in circa 35 procent van alle scenario's sprake van een reservetekort (er vanuit gaande dat de vereiste dekkinggraad dan 113 procent is);
- Het indexatieresultaat bedraagt 40 procent. Dit houdt in dat naar verwachting 40 procent van de stijging van de consumentenprijsindex aan toeslag kan worden gerealiseerd. Over 15 jaar leidt dit naar verwachting tot een koopkrachtverlies van in totaal 16 procent;
- De dekkinggraad stijgt naar verwachting binnen de projectieperiode van 15 jaar boven de vereiste dekkinggraad;
- De feitelijk premie is gemiddeld hoger dan kostendekkende premie.

Deze verwachtingen worden meegenomen in het te voeren financiële beleid.

UITKOMSTEN ALM-STUDIE BEGIN 2011

Begin 2011 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe ALM-studie laten maken. Doel van deze studie is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkelingen en risico's m.b.t. indexatie, premie en dekkinggraad over 15 jaar bij verschillende economische scenario's (I.000).

- De dekkinggraad van 100,6 procent eind december 2010 stijgt gemiddeld naar een dekkinggraad van circa 108 procent eind 2013 en 134 procent eind 2025;
- In 2013 is in circa 42 procent van alle scenario's sprake van een dekkingstekort;
- In 2025 is in circa 22 procent van alle scenario's sprake van een dekkingstekort;
- In 2025 is in circa 35 procent van alle scenario's sprake van een reservetekort (er vanuit gaande dat de vereiste dekkinggraad dan 113,8 procent is);
- Het indexatieresultaat bedraagt 54 procent. Dit houdt in dat naar verwachting 54 procent van de stijging van de consumentenprijsindex aan toeslag kan worden gerealiseerd. Over 15 jaar leidt dit naar verwachting tot een koopkrachtverlies van in totaal 12 procent;
- De dekkinggraad stijgt naar verwachting binnen de projectieperiode van 15 jaar boven de vereiste dekkinggraad;
- De feitelijk premie is gemiddeld hoger dan kostendekkende premie.

R I S I C O B E L E I D

In geval van een dekkingstekort (dekkingsgraad lager 104,3 procent) bestaat het risico dat het bestuur een kortingsmaatregel moet doorvoeren als de lijn van het zogenaamde “vereist herstel” (binnen vijf jaar weer op 104,3 procent staan) in enig jaar niet wordt gehaald.

Het bestuur ziet in de uitkomsten van de ALM-studie geen reden voor wijziging van het huidige beleid. De downside risico's zijn vooral op de korte termijn (eind 2013) nog vrij groot, maar verder in de tijd worden deze geleidelijk aan minder en in 2025 zijn deze beduidend afgenomen. Daarnaast is de gemiddelde ontwikkeling redelijk positief. De downside risico's kunnen beperkt worden door minder zakelijke waarden in de beleggingsportefeuille, maar een dergelijke aanpassing leidt tot een verlaging van het te verwachten rendement en derhalve naar verwachting tot een trager en zelfs onvoldoende herstel. BPL loopt dus op de korte termijn een vrij hoog risico, maar dat is noodzakelijk om tijdig uit onderdekking te komen en weer voldoende reserve op te bouwen.

OPERATIONELE RISICO'S

Operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet. Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

VOORUITZICHTEN

ONTWIKKELING GESCHATTE DEKKINGSGRAAD NA BALANSDATUM

IN PROCENTEN	DEKKINGSGRAAD *				
	ACTUEEL	MINIMAAL VEREIST HERSTEL	BENODIGD VOLGENS HERSTELPLAN 6-3-2009	ACTUEEL T.O.V. MINIMAAL VEREIST HERSTEL	ACTUEEL T.O.V. HERSTELPLAN 6-3-2009
EIND JANUARI 2012	99,5**	98,2	101,1	1,3	-1,6
EIND FEBRUARI 2012	99,7**	98,4	101,3	1,3	-1,6
EIND MAART 2012	98,9**	98,7	101,5	0,2	-2,6
EIND APRIL 2012	98,9**	99,0	101,7	-0,1	-2,8

* Verhouding tussen bezittingen en verplichtingen van het fonds (in procenten)

** Geschat

WIJZIGING SAMENSTELLING BESTUUR

In 2011 is heer P.G. van der Horst afgetreden als bestuurslid. Hij wordt in 2012 opgevolgd door L. Kazemier. In 2012 treedt E.P.R. Heugen af. Hij wordt dan opgevolgd door P.B. Schoe.

In 2012 treedt P.J.J. van den Berg af als secretaris/penningmeester. De heer R. de Jonge zal de functie van secretaris/penningmeester gaan overnemen.

Genoemde benoemingen in 2012 vinden plaats onder voorbehoud dat De Nederlandsche Bank een verklaring van geen bezwaar afgeeft.

PENSIOENAKKOORD EN FISCAAL KADER BEROEPSPENSIOENFONDSEN

Na de totstandkoming van het Pensioenakkoord in 2010 hebben werkgevers- en werknemersorganisatie in de STAR in het verslagjaar verder overleg gepleegd over de uitwerking van een nieuw pensioensysteem. De uitwerking van de STAR wordt in mei 2012 verwacht. Deze uitwerking zal naar verwachting leiden tot aanpassing van het Financieel Toetsingskader (FTK). De bedoeling is dat deze nieuwe regels per 1-1-2014 van kracht worden.

In 2015 wordt voor beroepspensioenfondsen een nieuw fiscaal kader van toepassing.

Beide ontwikkelingen zullen naar verwachting aanpassing van de Pensioenstatuten noodzakelijk maken. Besluitvorming hierover vindt plaats in de NLC-ledenvergadering. Ter voorbereiding daarop zal een intensief traject van overleg en communicatie noodzakelijk zijn.

BESTUURSZAKEN

DESKUNDIGHEID

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Elk nieuw bestuurslid volgt voor benoeming een speciaal door de UVB opgezette tweedaagse basiscursus voor bestuurders van beroepspensioenfondsen, welke opleidt op niveau I. De cursus wordt regelmatig geactualiseerd en bestuursleden gaan dan “op herhaling”. De UvB organiseert daarnaast verdiepingsdagen (niveau I), waarbij wordt ingegaan op specifieke onderwerpen of actuele ontwikkelingen. Het fonds organiseert ook zelf voor AB-leden studiedagen. In 2011 heeft het bestuur een evaluatiedag georganiseerd, ter beoordeling van het eigen functioneren (lees verder onder Evaluatie functioneren als bestuur).

DOOR (ASPIRANT) AB-LEDEN EN MANAGER PENSIOENEN BIJGEWOONDE CURSUSSEN, STUDIEDAGEN EN SEMINARS

		DUYZER	VD BERG	HEUGEN	VANDER HORST	DE JONGE	NAUTA	VAN KUIK	RUUTEN	SCHOE	WITKAMP
2011	NAAM ORGANISATIE (ONDERWERP)										
CURSUSSEN											
15/16-09	BASISCURSUS DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING									•	
STUDIEDAGEN											
7-10	PENSIOENAKKOORD	•	•	•		•		•	•	•	•
SEMINARS											
12-01	ROBECO: INSTITUTIONELE VISIE VERANTWOORD BELEGGEN	•				•	•	•	•		•
03-03	PENSIOENFEDERATIE: PENSIOENACTUALITEITEN			•	•	•	•		•		•
13-04	PENSIOENFEDERATIE: DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	•	•		•	•			•		•
11-05	AFM: PENSIOEN IN ONZEKERE TIJDEN	•				•					
10-06	SDB: VERDIEPINGSDAG DESKUNDIGHEID EN COMPETENT BESTUUR	•	•		•	•		•			•
21-06	ALLEN & OVERY: RISICOBEHEER, DESKUNDIGHEID EN AANSPRAKELIJKHEID		•		•				•		•
31-08	SYMPOSIUM NATIONAL REGISTER		•			•					
07-09	PENSIOENFEDERATIE: PENSIOENAKKOORD			•		•		•			
13-09	PENSIOENFEDERATIE: PENSIOENAKKOORD	•	•								•
16-09	ROBECO: INSTITUTIONAL SUMMIT 2011 ANDERS KIJKEN, ANDERS DOEN	•	•	•		•		•			•
21-09	DNB: PENSIOENSEMINAR 2011	•	•			•				•	•
28-09	NIJENRODE: BESTUURSCOURSE PENSIOENEN										•
11-10	SDB: VERDIEPINGSDAG DESKUNDIGHEID EN COMPETENT BESTUUR								•		
13-10	DELTALLOYD: CONGRES PENSIOENVISIE 2011	•							•		
10-11	PENSIOENFEDERATIE: CONGRES	•									
8-12	BRIDGEVEST: WORKSHOP COMMUNICATIE							•			
09-12	SDB: VERDIEPINGSDAG ACTUARIAAT	•						•		•	•

BESTUURSZAKEN

DESKUNDIGHEIDSPLAN

Het opzetten en actualiseren van een pensioenregeling vereist veel specifieke kennis. Het vergaren en op peil houden van deze kennis is dus van groot belang. Het fonds heeft een deskundigheidsplan opgesteld dat uitgaat van het Plan van Aanpak Deskundigheidsbevordering van de koepels. Ten behoeve van het opstellen van dit plan wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de individuele UvB-deskundigheidstoets, die gebaseerd is op niveau 1 (vereist). Alle AB-leden en de manager pensioenen ondergaan 1x per jaar deze toets. Het deskundigheidsplan wordt jaarlijks aangepast aan de hand van uitkomsten van deze individuele toetsen. Eind 2011 is besloten dat alle bestuursleden en manager pensioenen voor 1 mei 2012 de SPO-leergang op deskundigheidsniveau 2 gaan volgen. Er vindt t.a.v. niveau 2 nog geen externe toetsing plaats. Het bestuur is evenwel voornemens dit te organiseren. Uit deskundigheidsplan 2011 blijkt dat het kennisgebied pensioenregelingen en pensioensoorten de aandacht van het bestuur behoeft. Met het starten van de SPO-leergang is hierin voorzien.

EVALUATIE FUNCTIONEREN BESTUUR

INDIVIDUELE EVALUATIEGESPREKKEN

In 2011 heeft de voorzitter volgens een vastgelegde procedure met individuele bestuursleden evaluatiegesprekken gehouden, waarbij de uitkomst van de UvB-deskundigheidstoets is betrokken. Ook het functioneren van de voorzitter en de secretaris/penningmeester is geëvalueerd door gesprekken met twee AB-leden.

EVALUATIE FUNCTIONEREN BESTUUR ALS GEHEEL

De uitkomsten van de individuele evaluatiegesprekken zijn als input gebruikt voor de evaluatie van het functioneren van het bestuur als geheel. Deze evaluatie vindt een keer in de twee jaar plaats onder begeleiding van een externe deskundigen.

De zelfevaluatie 2011 vond plaats op basis van de handreiking evaluatie functioneren van het bestuur (bijlage 5 van de Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie). De navolgende punten kwamen daarbij aan de orde:

Relaties in het bestuur

De relaties in het bestuur zijn goed, maar het bestuur constateert wel dat als gevolg van negatieve ervaringen met deelbelangen, het gevaar bestaat dat bestuurders in algemene zin wantrouwender jegens elkaar opereren, waardoor discussies moeizamer verlopen. Om te verzekeren dat bestuurders een eigen geluid kunnen laten horen zonder dat dit ten koste gaat van de goede samenwerking, is het noodzakelijk motieven en bedoelingen bespreekbaar te maken.

Werkwijze van het bestuur

Op dit moment bereiden het DB en de manager pensioenen de agenda voor. De overige bestuursleden zijn niet – via commissies of anderszins – op structurele wijze bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering betrokken. De vraag is gesteld, of het raadzaam is daartoe commissies in te stellen, bijvoorbeeld om inzake (niet-)financiële risico's voorstellen aan het bestuur te doen, voorzien van een ingevulde risicomatrix en belangenafweging. Het bestuur is in meerderheid van mening, dat niet tot het werken met commissies moet worden overgegaan. Het komt er op aan de juiste kritische vragen te stellen en er is geen reden aan te nemen dat uit bestuursleden bestaande commissies dit beter doen. Ook de noodzakelijke (tegen-)deskundigheid wordt niet door commissies geleverd, maar moet worden georganiseerd door het inhuren van experts. Het instellen van commissies levert daarom naar verwachting geen kwalitatieve verbetering op.

Het lidmaatschap van commissies betekent een taakverzwaring voor de leden van het algemeen bestuur, omdat de verwachting is dat het aantal AB-vergaderingen niet zal afnemen door het werken in commissies. Het bestuur beschikt in de huidige situatie over voldoende countervailing power tegenover experts (zie voor

BESTUURSZAKEN

een mogelijke verbetering de paragraaf 'functioneren van externen') en is wat het beleggingsproces betreft voldoende in control. Voorbeelden zijn de besluitvorming rond de implementatie van de swaptionstructuur en securities lending. Het bestuur is geen geval bekend waarin het vermijdbare fouten heeft gemaakt. ('Vermijdbaar' in de zin dat deskundigen anders zouden hebben geadviseerd als de juiste vragen zouden zijn gesteld).

Wat het uitvoeringsproces betreft, acht het bestuur het wenselijk het niet-financiële risicomanagement te versterken, in casu het AB op gestructureerde wijze te laten oordelen over risico's, op een wijze zoals in de risicomatrix gebeurt. Als voorbeelden worden genoemd de beheersing van het IT- risico door de NLBV en AON HEWITT en de uitvoering van de pensioenadministratie door laatstgenoemde partij. Dit betekent dat waarnodig de onderliggende stukken vergezeld gaan van opleggers, waarin de (rest)risico's, beheersmaatregelen en afwegingen zijn verwoord. Bij de voorbereiding hiervan kan de manager pensioenen zich, afhankelijk van het onderwerp, laten ondersteunen door een bestuurslid.

Met betrekking tot de agendering van onderwerpen is het bestuur van oordeel dat het de relevante onderwerpen tijdig signaleert. Het is eerder te vroeg dan te laat met een onderwerp bezig. Het pensioenakkoord, dat een paar keer op de agenda stond zonder dat concrete besluitvorming mogelijk was, is een voorbeeld van te vroege agendering. Weliswaar ontstond hierdoor een beter zicht op de te volgen procedure en de keuzes die later wellicht moesten worden gemaakt, maar het gaf ook het gevoel inefficiënt te werken. Anderzijds kan men zich afvragen of dit bij het pensioenakkoord was te vermijden.

Functioneren van externen

Het bestuur is tevreden over het functioneren van de externe adviseurs. Het meent wel dat in het licht van de versterking van countervailing power behoefte bestaat aan een van Robeco onafhankelijke deskundige inzake beleggingszaken. Dit is een punt van aandacht.

Deskundigheid van het bestuur

Het bestuur scoort als collectief goed op de UVB-toets, die de basiskennis van de verschillende kennisgebieden meet (deskundigheidsniveau 1). Het bestuur acht het van belang dat alle bestuursleden 'in staat zijn tot goede oordeelsvorming' (niveau 2). Er is nog geen toets om dit vast te stellen, maar het is wel mogelijk een opleiding op niveau 2 te volgen. Het bestuur besluit dat alle bestuurders een dergelijke opleiding dienen te volgen (er is is reeds in een opleiding voorzien).

Competentieprofielen van het bestuur

Bespreking van de in Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie genoemde competenties voor bestuursleden heeft geleid tot vaststelling van de competentieprofielen voor bestuurslid en voorzitter.

De competentieprofielen zullen op twee manieren worden gebruikt:

- Bij de werving en selectie van een nieuw bestuurslid. Het verdient, met het oog op objectiviteit, de voorkeur bij de selectie een test te gebruiken. Onderzocht moet worden of een dergelijke test tegen aanvaardbare kosten beschikbaar is.
- Als onderdeel van bestuurlijke zelfevaluatie, waarbij zittende bestuurders elkaar op de onderscheiden competenties scoren. Het functioneren van bestuursleden kan zo op een constructieve manier bespreekbaar worden gemaakt.

De volgende zelfevaluatie zal plaatsvinden in 2013

TOEZICHT EN VERANTWOORDING

Het dagelijks bestuur legt tijdens elke bestuursvergadering verantwoording af aan het algemene bestuur.

BESTUURSZAKEN

Het algemeen bestuur legt jaarlijks verantwoording af door middel van het jaarverslag dat op de website, www.bploodsen.nl, wordt geplaatst en op verzoek aan (gewezen) deelnemers en gepensioneerden wordt toegezonden. Het bestuur hanteert met ingang van 2007 de Principes voor goed pensioenfondsbestuur van de Stichting van de Arbeid van 16 december 2005. Hieruit is voortgevloeid de instelling van een intern toezichtorgaan en een verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

Het bestuur heeft eind 2009 met instemming van het verantwoordingsorgaan besloten om de frequentie van het intern toezicht te wijzigen in 1x in de 2 jaar (was 1x per jaar). Voor het laatst heeft een onderzoek van het intern toezicht plaatsgevonden in 2011. Zie voor het rapport van het intern toezichtsoorgaan over 2011 bijlage 7 en de reactie van het bestuur daarop bijlage 8. Zie voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2011 bijlage 9 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 10.

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

BPL kent een klachten- en geschillenprocedure (zie bijlage 6). In 2009 werd, tegen een door het bestuur in 2008 afgewezen bezwaar, beroep ingesteld bij de burgerrechter. In september 2010 werd in deze zaak vonnis gewezen, waarbij eiser voor wat betreft de hoogte van het partnerpensioen in het gelijk is gesteld. BPL en eiser hebben tegen de uitspraak geen beroep aangetekend. BPL heeft de uitspraak volledig uitgevoerd. De uitspraak is te vinden op de site van BPL. Eind 2010 heeft eiser in voornoemde zaak gevraagd om de door hem gemaakte advocaatkosten en buitengerechtelijke incassokosten te vergoeden, boven op de reeds door de rechter uitgesproken kostenveroordeling. Aangezien eiser zich bij het vonnis van de rechter had neergelegd heeft BPL zijn verzoek afgewezen. Eiser bleef aandacht vragen voor de door hem gemaakte kosten, zoals op de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen van 6 april 2011. Partijen hebben tijdens deze vergadering de intentie uitgesproken om de zaak voor eens en voor altijd uit de wereld te krijgen door middel van het vragen van bindend advies aan een commissie bestaande uit de voorzitter van de Vereniging van Nederlandse oud-Loodsen, de voorzitter van de Nederlandse Loodsen-corporatie en de voorzitter van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Een daartoe door het fonds opgestelde overeenkomst heeft eiser, na herhaalde herinnering, niet willen tekenen, waarna de betreffende commissie is ontbonden.

Door een deelnemer (later ondersteund door 48 anderen deelnemers) werd bij het bestuur een kwestie van vermeende ongelijke behandeling aanhangig gemaakt. Het bestuur bestrijdt dat sprake is van ongelijke behandeling en heeft dit schriftelijk en door middel van twee voor deze groep deelnemers gehouden voorlichtingsbijeenkomsten duidelijk gemaakt. In juli 2010 hebben eisers hun zaak voorgelegd aan de Commissie Gelijke Behandeling. De commissie deed eind januari 2011 uitspraak en stelde daarbij BPL volledig in het gelijk.

GEDRAGSCODE

Het bestuur hanteert een gedragscode en een daarop gebaseerde regeling relatiegeschenken, welke begin 2008 is aangepast aan de nieuwe wettelijke voorschriften. De AB-leden en de manager pensioenen tekenen jaarlijks een verklaring tot naleving. Ook de directie van de NLBV heeft, gelet op hun betrokkenheid bij de uitvoering van de pensioenregelingen, een dergelijke overeenkomst getekend.

COMPLIANCE

In 2009 heeft het bestuur een Compliance charter en een Compliance program opgesteld. Het Compliance charter bevat de uitgangspunten voor de inrichting van compliance. Tevens heeft het bestuur een compliance program opgesteld. Het Compliance program hangt onder het Compliance charter en bevat de werkwijze en de bijbehorende structuur. De wijze waarop de compliance taken zijn belegd is vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Genoemde documenten staan op de website

BESTUURSZAKEN

De compliance officer ziet toe op de:

- uitbestedingsprocessen;
- registratie van nevenfuncties.

De overige compliance taken, waaronder het toezien op de naleving van de wet- en regelgeving, zijn intern belegd bij het DB en manager pensioenen.

COMPLIANCE OFFICER

De taken en bevoegdheden van deze functionaris zijn vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Zie ook in hoofdstuk PENSION FUND GOVERNANCE.

VERSLAG COMPLIANCE OFFICER

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de taken zoals die belegd zijn bij de compliance officer. De van toepassing zijnde gedragscode werd met een drietal (sub) artikelen uitgebreid teneinde een betere aansluiting te vinden bij de kernwaarden van het BPL waar het compliance betreft. Insiders en verbonden personen tekenden de jaarlijkse verklaring van naleving van de gedragscode. Tevens werd een lijst ontvangen van betaalde en onbetaalde nevenfuncties van alle bestuursleden. Er was geen aanleiding hier nadere informatie over in te winnen. Er werden gedurende het verslagjaar geen meldingen ontvangen die getoetst dienden te worden aan de gedragscode. Gedurende het verslagjaar heeft de compliance officer het bestuur niet hoeven te adviseren betreffende het uitbestedingsbeleid. De compliance officer is niet bij bestuursvergaderingen aanwezig geweest, daar geen onderwerpen op de agenda stonden die zijn aanwezigheid bij deze vergaderingen wenselijk maakten.

CASTRICUM 24 APRIL 2012

JAN HELDOORN, COMPLIANCE OFFICER

EXTERN TOEZICHT

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB of AFM geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder. De vermogenspositie was eind 2008 zodanig dat er korte en langetermijnherstelplan is opgesteld. De deelnemers, gepensioneerden en andere pensioengerechtigden zijn hierover in april 2009 schriftelijk en via de website geïnformeerd. Eind 2011 was nog steeds sprake van onderdekking. De dekkingsgraad eind 2011 ligt onder de lijn van het herstelplan.

PENSIOENBELEID

KENMERKEN PENSIOENREGELINGEN

BPL kent drie regelingen:

- Pensioenstatuut 1988.
- Pensioenstatuut 2004.
- Pensioenreglement aspirant-registerloodsen.

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN UIT PENSIOENSTATUUT 1988 VANAF PENSIONERING OP 65-JARIGE LEEFTIJD

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Per deelnemersjaar is het ouderdomspensioen 1,5 procent van de pensioengrondslag. Indien er meer dan 30 deelnemersjaren zijn, is het opbouwpercentage gelijk aan 45 gedeeld door dat aantal deelnemersjaren. Door het toegepaste percentage van 1,5 procent wordt indirect rekening gehouden met een AOW-aftrek. Vanaf 2011 kan het bestuur besluiten dat een verhoging van de pensioengrondslag slechts geldt voor toekomstige deelnemersjaren.

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN UIT PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOENLEEF- TIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 2 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan ouderdomspensioen opgebouwd.

TIJDELIJK OUDERDOMSPENSIOEN UIT PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOENLEEF- TIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het tijdelijke ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemerschap opgebouwd op basis van een middelloodregeling en uitgekeerd tot en met de maand waarin de gepensioneerde 65 jaar wordt. De pensioengrondslag voor het tijdelijk ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 0,7 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan tijdelijk ouderdomspensioen opgebouwd.

LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN

Voor alle deelnemers/gepensioneerden geldt een levenslang partnerpensioen. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 70 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het ingegane ouderdomspensioen. In geval van Pensioenstatuut 2004 wordt bij bereiken 65-jarige leeftijd van de partner dit percentage 45. Onder bepaalde voorwaarden is uitruil van partnerpensioen mogelijk. De door het bestuur op advies van de actuaris vastgestelde uitruilfactoren zijn vastgelegd in de beide Pensioenstatuten. Een verzoek van de deelnemer voor uitruil dient mede te worden ondertekend door de partner. Om te waarborgen dat dit een bewuste keuze is van partijen, wordt dit verzoek slechts door het fonds geaccepteerd als het in een notariële akte is vastgelegd.

TIJDELIJK PARTNERPENSIOEN (PENSIOENSTATUUT 1988)

Voor alle deelnemers aan het Pensioenstatuut 1988 geldt een tijdelijk partnerpensioen (uitkering tot de 65-jarige leeftijd van de partner). Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 12,5 procent van het bij overlijden geldende levenslange partnerpensioen. Dit pensioen wordt verhoogd met een door het bestuur vast te stellen bedrag ter compensatie voor een (mogelijk) Anw-hiaat (in 2011: € 10.437,-).

PENSIOENBELEID

WEZENPENSIOEN

Het wezenpensioen bedraagt bij Pensioenstatuut 1988 14 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het reeds ingegaan ouderdompensioen. Bij Pensioenstatuut 2004 is dit percentage 9 procent. Het wezenpensioen eindigt uiterlijk bij het bereiken van de 21-jarige leeftijd van de wees dan wel bij het bereiken van de 27-jarige leeftijd, indien en zolang de wees studeert en/of tenminste 45 procent invalide is.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN

Voor alle deelnemers geldt een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis dat uitgekeerd wordt indien en zolang de deelnemer beroepsongeschikt is. De uitkering geschiedt tot uiterlijk de FLP-datum (Pensioenstatuut 1988) c.q. de pensioenrekendatum (Pensioenstatuut 2004). Dit pensioen gaat niet eerder in dan nadat de deelnemer 104 weken ononderbroken arbeidsongeschikt is geweest. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 75 procent (Pensioenstatuut 1988) resp. 54 procent (Pensioenstatuut 2004) van de geldende pensioengrondslag. Bij ingang van het pensioen vóór het zesde deelnemersjaar geldt een lager oplopend percentage. Op dit pensioen worden wettelijke uitkeringen alsmede andere arbeids- of beroepsinkomsten geheel dan wel gedeeltelijk in mindering gebracht.

KENMERKEN PENSIOENREGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

Aspirant-registerloodsen hebben een leerovereenkomst met een regionale loodsencorporatie en de Stichting Opleiding en Deskundigheidsbevordering Registerloodsen (Stodel). Gedurende deze opleidingsperiode wordt voor hen het overlijdens- en invaliditeitsrisico gedekt op basis van een speciaal voor deze groep vastgesteld pensioenreglement. De pensioengrondslag is voor alle deelnemers gelijk aan het 12-voud van de maandelijkse vergoeding aan aspirant-registerloodsen. Voor alle deelnemers geldt een levenslang nabestaandenpensioen ter grootte van 49 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Het wezenpensioen bedraagt per kind 20 procent van het geldende nabestaandenpensioen. Het invaliditeitspensioen bedraagt 100 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Bij algehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid komt een pensioenpremie beschikbaar waarmee levenslang ouderdoms- annex nabestaandenpensioen wordt opgebouwd.

WIJZIGINGEN IN 2011

Begin 2011 is in beide pensioenstatuten de geldigheidsduur van de ruilfactoren, opgenomen in de bijlagen, gewijzigd. Tevens zijn in Pensioenstatuut 2004 de ruilfactoren bij vervoegde pensionering en bij omzetting van partnerpensioen in levenslang ouderdompensioen gewijzigd. Deze wijzigingen houden verband met de invoering van de nieuwe AG-prognosetafel 2010-2060 met correctiefactoren voor hoger opgeleiden. In april 2011 is het Pensioenstatuut 1988 gewijzigd. Deze wijziging maakt het mogelijk dat een verhoging van de pensioengrondslag slechts geldt voor toekomstige deelnemersjaren.

TE VERWACHTEN WIJZIGINGEN IN 2012

BPL heeft voor premievaststelling 2012 aan De Nederlandsche Bank (DNB) uitstel gevraagd (adempauze) voor het hanteren van de “minimale premie bij onderdekking”. Daarmee kon een premiestijging in 2012 met 25 procent worden voorkomen. De DNB heeft dit uitstel verleend onder de voorwaarde dat de financiële opzet zo wordt aangepast dat het hanteren van de “minimale premie bij onderdekking” voor het jaar 2013 geen probleem meer vormt. DNB hanteert deze voorwaarde bij alle fondsen die gebruik maken van de adempauze. BPL komt daarom met een voorstel om de systematiek tot vaststelling van de premie, vastgelegd in de Pensioenstatuten, te wijzigen.

ACTUARIËLE ANALYSE

ACTUARIËLE ANALYSE (× 1.000 EURO)

In het boekjaar 2011 is een negatief resultaat behaald van 21.399. Dit resultaat is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (X1.000 EURO)	2011	2010
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-17.114	0
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	-4.664	31.797
PREMIES	1.401	841
FLP	0	0
FLEXIOEN	-266	-271
WAARDEOVERDRACHT	9	0
KOSTEN	99	85
UITKERINGEN	-182	104
TOESLAGVERLENING	0	0
STERFTE	-1.682	-507
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	-238	658
HERVERZEKERING	-25	-26
AANPASSING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN	0	-16.773
MUTATIES EN CORRECTIES	1.263	204
CORRECTIES MET TERUGWERKENDE KRACHT	0	1.216
TOTAAL RESULTAAT	-21.398	17.328

RESULTAAT DOOR WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR

Het renterisico van de verplichtingen is strategisch voor 50 procent afgedekt door swaps en voor 50 procent door swaptions. De effectieve afdekking gedurende 2011 bedroeg naar schatting 80 procent. Aangezien de rente in 2011 is gedaald heeft de wijziging van de rentetermijnstructuur geleid tot een negatief resultaat van naar schatting 17.114.

RESULTAAT OP PREMIES

RESULTAAT OP PREMIES (X 1.000 EURO)	2011	2010
RESULTAAT OP PENSIOENOPBOUW EN RISICODEKKING	-1.208	-1.069
SOLVABILITEITSOPSLAG	2.609	1.910
TOTAAL	1.401	841

ACTUARIEËLE ANALYSE

RESULTAAT OP FLEXIOEN

Op de pensioendatum kunnen deelnemers ervoor kiezen het flexioenkapitaal om te zetten in een pensioen-uitkering bij het fonds. De omzettingsfactoren zijn gebaseerd op de gedempte rentevoet van 4 procent. Aangezien de feitelijke rente lager is dan 4 procent leidt de inkoop uit flexioenkapitaal tot een negatief resultaat.

RESULTAAT OP KOSTEN

Op basis van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient in de premie een opslag voor uitvoeringskosten opgenomen te worden die gebaseerd is op de jaarlijks te betalen uitvoeringskosten verminderd met de vrijgevallen excassokosten. Per 1 januari 2010 is besloten de opslag voor uitvoeringskosten in de premie te verhogen naar 7 procent van de actuariel benodigde koopsom voor pensioenopbouw, uitgaande van de gedempte rentevoet van 4,4 procent. In 2011 is de gedempte rentevoet verlaagd van 4,4 procent naar 4 procent. Om deze reden is de kostenopslag in de premie verlaagd van 7 procent naar 6 procent. De uit de premie vrijvallende opslag voor kosten is hierdoor min of meer gelijk gebleven. Het resultaat op kosten was in 2011 positief.

RESULTAAT OP STERFTE

In 2010 en 2011 is een negatief resultaat op sterfte behaald. In het onderstaande overzicht wordt het resultaat op sterfte gesplitst in een resultaat op langlevens en een resultaat op kortlevens. Het resultaat op langlevens geeft weer in hoeverre de werkelijke daling van de voorziening langlevens (ouderdomspensioenen, ingegaan partnerpensioenen en ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioenen) als gevolg van overlijden overeenkomt met de verwachting op basis van de gekozen overlevingsgrondslagen. Het resultaat op kortlevens (uitgesteld partnerpensioenen) wordt bepaald door de werkelijke toename van de voorziening als gevolg van toekenning partnerpensioenen te vergelijken met de verwachte toename van de voorziening plus de betaalde risicopremies voor partnerpensioenen.

RESULTAAT OP STERFTE (X 1.000 EURO)	2011	2010
VERWACHTE VRIJVAL VOORZIENING	-3.962	-4.184
WERKELIJKE VRIJVAL DOOR OVERLIJDEN (LANGLEVEN)	1.303	1.496
RESULTAAT LANGLEVEN	-2.659	-2.688
BESCHIKBARE RISICOPREMIE VOORZIENING	2.105	2.513
BESCHIKBARE RISICOKOOPSOM	196	280
WERKELIJKE VRIJVAL VOORZIENING LATENT PARTNERPENSIOEN	563	572
TOENAME VOORZIENING A.G.V. TOEKENNING PARTNERPENSIOEN	-1.887	-1.184
RESULTAAT KORTLEVEN	977	2.181
TOTAAL STERFTERESULTAAT	-1.682	-507

Op langlevens is in 2010 en 2011 een verlies gemaakt. Dit houdt in dat de werkelijke sterfte achterblijft bij de aangenomen sterfteontwikkeling. In 2011 zijn 4 deelnemers overleden.

ACTUARIËLE ANALYSE

Op kortleven is een winst gemaakt. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de hoofdverzekerden langer zijn blijven leven dan verondersteld op basis van de gehanteerde actuariële grondslagen. Het overlijden van een jonge deelnemer met een partner in 2011 dempt het resultaat op kortleven.

Het resultaat op sterfte is aan incidenten onderhevig. Pas wanneer het resultaat op sterfte enkele jaren na elkaar negatief dan wel positief is, kan bezien worden of de gehanteerde overlevingstafels correct zijn. Gezien de beperkte grootte van het deelnemersbestand en de daarmee gepaard gaande hoge incidentele winsten en verliezen geven de huidige resultaten naar onze mening vooralsnog geen aanleiding om te twijfelen aan de juistheid van de gehanteerde ervaringssterfte.

RESULTAAT OP ARBEIDSONGESCHIKTHEID

In 2011 is een persoon arbeidsongeschikt geraakt.

MUTATIES EN CORRECTIES

Het resultaat op mutaties en correcties kan worden uitgesplitst naar de volgende oorzaken:

KORTEN UITKERING I.V.M. NIEUW AANGEGAAN HUWELIJK	-/- 434
VERVROEGDE PENSIONERING	-/- 432
CONTROLE VERGELIJKING MUPE EN UITKERINGSADMINISTRATIE	-/- 268
OVERIGE OORZAKEN	-/- 131

PENSION FUND GOVERNANCE

PENSION FUND GOVERNANCE

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. De 32 principes hebben betrekking op de volgende componenten: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht. Dit heeft geleid tot de instelling van een verantwoordingsorgaan en een intern toezichtorgaan (afzonderlijk orgaan).

INTERN TOEZICHT

Het intern toezichtorgaan heeft tenminste de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen de stichting;
- het beoordelen van de wijze waarop de stichting wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Het bestuur heeft eind 2009 met instemming van het verantwoordingsorgaan besloten om de frequentie van het intern toezicht te wijzigen in 1x in de 2 jaar (was 1x per jaar). Voor het laatst heeft een onderzoek van het intern toezichtorgaan plaatsgevonden in 2011.

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van het interne toezichtorgaan, als bedoeld in artikel 10.1 van de BPL-statuten over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de stichting opgenomen.

Het verantwoordingsorgaan heeft ten minste de volgende rechten:

- het recht op overleg met het bestuur;
- het recht op overleg met de externe accountant en de externe actuaris;
- het recht op informatie;
- het recht op een schriftelijke en beargumenteerde reactie op zijn oordeel over het door het bestuur uitgevoerde beleid, zoals bedoeld in het eerste lid.

Het verantwoordingsorgaan heeft het recht advies uit te brengen over:

- het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Indien het verantwoordingsorgaan van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert, kan het met 2/3-meerderheid van de stemmen besluiten tot het indienen van een verzoek bij de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om:

- een onderzoek door een of meer onafhankelijke onderzoekers te bevelen naar het beleid van en de gang van zaken van het pensioenfonds;
- het functioneren van het bestuur als zodanig te toetsen.

PENSION FUND GOVERNANCE

OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over gevoerde beleid in 2011 is opgenomen in bijlage 9 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 10 van dit jaarverslag.

COMPLIANCE

BELEGGING COMPLIANCE TAKEN

Compliance taken belegd bij de compliance officer (J. Heldoorn):

Aan de gedragscode wordt ontleend:

- De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de voor BPL geldende gedragscode. Indien de compliance officer daartoe aanleiding heeft kan hij insiders verplichten op eerste verzoek alle informatie te vertrekken omtrent enige door hen verrichte privé beleggings-transactie. De compliance officer controleert of de privé beleggingstransacties aan de toepasselijke regels, voorschriften en aanwijzingen voldoen.
- De compliance officer adviseert verbonden personen over de uitleg en toepassing van bepalingen zoals die zijn opgenomen in de voor BPL geldende gedragscode. Hij is bevoegd een voor de verbonden persoon bindende uitspraak te doen.
- De compliance officer legt een lijst aan van alle verbonden personen die als “insider” worden aangemerkt. De compliance officer deelt onverwijld aan de op de lijst opgenomen verbonden personen mee dat zij als insider zijn aangemerkt en hij stelt hen op de hoogte van de gevolgen van de aanwijzing als insider.
- De compliance officer dient eveneens een lijst met alle bedrijven en instellingen waarmee het pensioenfonds zaken doet op te stellen en deze regelmatig te actualiseren; deze lijst wordt aan de verbonden personen ter beschikking gesteld.
- De compliance officer rapporteert rechtstreeks aan de voorzitter, zowel voor de dagelijkse gang van zaken als in het geval zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan.
- De compliance officer en de voorzitter, waaraan hij rapporteert, zijn gehouden tot geheimhouding van informatie verstrekt door verbonden personen of derden. De geheimhouding kan worden doorbroken in het geval een goede uitoefening van zijn functie daartoe noodzaakt.
- De compliance officer documenteert zijn werkmethoden en werkzaamheden en administreert en archiveert alle informatie die hem door verbonden personen (de meldingen privé beleggingstransacties inbegrepen) of derden is verstrekt in het kader van deze gedragscode. Hij bewaart afschriften van alle schriftelijke overeenkomsten en jaarlijkse verklaringen die verbonden personen hem moeten verstrekken (waarin zij verklaren zich aan de gedragscode te zullen houden). Tevens administreert en archiveert de compliance officer alle door hem verleende autorisaties, verrichte controles en onderzoeken en de genomen acties, alsmede overige van belang zijnde informatie, memoranda en correspondentie. De compliance officer dient verklaringen van nevenfuncties (jaarlijks, aan te leveren door de bestuursleden) en verklaringen over cursussen, giften, etc. te verzamelen en te administreren. De compliance officer draagt zorg voor de administratie en registratie van de betreffende formulieren ten behoeve van de toezichthouder.

Aan het Compliance program wordt ontleend:

De compliance officer adviseert het bestuur t.a.v. het uitbestedingsbeleid en bij de totstandkoming van uitbestedingscontracten. Hij toetst daarbij aan alle wettelijke regels en voorschriften. Hij brengt zijn advies schriftelijk of mondeling uit, waarbij hij in het laatste geval aanwezig is bij de behandeling in het bestuur.

PENSION FUND GOVERNANCE

Compliance taken belegd bij DB en manager pensioenen (hierna DB+)

- Het proactief signaleren van relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en het vertalen van deze ontwikkelingen voor het fonds. Het bevorderen dat de kennis hierover waar nodig wordt geïmplementeerd en geborgd in de bestuurlijke en bedrijfsprocessen.
- Het DB+ geeft vorm aan de organisatie en de bedrijfscultuur en levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de individuele medewerker. Tevens draagt het DB+ zorg voor het op peil houden van de kennis en vaardigheden van de medewerkers, die ondersteunend aan de bedrijfsdoelstellingen zijn.
- Het DB+ houdt actief contact met de relevante kenniscentra binnen en buiten de organisatie op centraal en decentraal niveau zoals met toezichthouders.
- Het DB+ onderzoekt of de implementatie en naleving van wet- en regelgeving op een juiste wijze wordt uitgevoerd met als doel het vormen van een oordeel en het treffen van adequate maatregelen. Het DB+ borgt tevens de correcte en tijdige afhandeling van klachten.
- Het DB+ rapporteert aan het bestuur van het pensioenfonds over de stand van zaken m.b.t. tot compliance. Één keer per jaar wordt gerapporteerd over:
 - de stand van zaken met betrekking tot de implementatie, de werking en de effectiviteit van de benoemde compliance aandachtsgebieden;
 - inzicht in de relatie en contacten met de toezichthouders;
 - ontwikkelingen bij en aanbevelingen van toezichthouders;
 - overzicht van meldingen uit hoofde van meldingsverplichtingen aan toezichthouders, inclusief geconstateerde overtredingen van regels;
 - overzicht van rapportages aan de toezichthouders;
 - eventuele compliance-incidenten en de voortgang op eerder gerapporteerde compliance-incidenten. Een compliance incident vloeit voort uit een niet-integere en/of frauduleuze handeling van een belanghebbende of uit een gebeurtenis waarbij door ontoereikende of falende interne processen, mensen of systemen of door externe gebeurtenissen een materieel direct of indirect verlies ontstaat.

BESTUURSBESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN

Onderdeel van Pension Fund Governance is openheid over bestuursbesluiten. In bijlage 5 worden de besluiten weergegeven die met toepassing van artikel 21 van de Statuten door het bestuur zijn genomen, te weten:

- Besluit verkiezing compliance officer
- Besluit verkiezingstermijnen functie voorzitter, secretaris/penningmeester, compliance officer
- Besluit vergoedingen en presentiegelden conform artikel 6, lid 5 van de Statuten.
- Besluit taakverdeling tussen DB/AB.
- Besluit machtiging tekenbevoegdheid Manager Pensioenen.

Deze besluiten staan ook op de website van BPL. Over alle andere belangrijke besluiten wordt schriftelijk en/of via de website gecommuniceerd.

COMMUNICATIE

BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven. Onderdeel van dit beleid is het communicatieplan, waarin gedetailleerd staat beschreven op welke wijze en in welke gevallen belanghebbenden worden geïnformeerd. Dit plan is opgenomen als bijlage II van dit jaarverslag. Het communicatiebeleid staat op www.bplloodsen.nl. Voor aspirant-deelnemers wordt in elke regio 1 of meerdere keren per jaar een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over BPL en de inhoud van de pensioenregeling. In 2011 zijn in de NLC-ledenvergadering presentaties gegeven over wijziging van de Pensioenstatuten en de Pensioenverordening voor registerloodsen en de statuten van BPL. De deelnemers en gepensioneerden zijn de via de website en schriftelijk geïnformeerd over de financiële positie van het fonds.

PENSION FUND GOVERNANCE

NEVENFUNCTIES

BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz. 21.

KOSTENTRANSPARANTIE

In dit jaarverslag is bij de weergave van de kosten Pensioenbeheer en Vermogensbeheer zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

KOSTEN PENSIOENBEHEER

De totale kosten pensioenbeheer over 2011 bedragen € 840.780.

Kosten pensioenbeheer per deelnemer * over 2011: € 742.

Totale kosten pensioenbeheer in procent van de feitelijk premie over 2011 (€ 18.150.000): 4,63.

* Het totaal aantal deelnemers bedraagt 1133 (som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen).

KOSTEN VERMOGENSBEHEER

De totale kosten vermogensbeheer bedragen over 2011 € 3.380.082.

Dit is 0,53 procent van het gemiddeld belegd vermogen over 2011.

J A A R R E K E N I N G 2 0 1 1

J A A R R E K E N I N G

BALANS PER 31 DECEMBER, NA BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN (IN EURO'S)

ACTIVA	2011	2010
4. BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS		
PARTICIPATIES IN BELEGGINGSINSTELLINGEN:		
ZAKELIJKE WAARDEN	231.129.052	270.318.198
VASTRENTENDE WAARDEN	394.291.163	305.087.711
AANDELEN IN ONROERENDE ZAKEN FONDSEN	30.335.674	40.100.451
DERIVATEN	77.051.469	903.127
OVERIGE BELEGGINGEN	0	530.535
TOTAAL	732.807.358	616.940.022
LENINGEN AAN LOODSEN	533.191	639.830
TOTAAL	733.340.549	617.579.852
5. BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
VASTGOEDBELEGGINGEN	49.136	56.419
AANDELEN	1.246.068	1.647.430
VASTRENTENDE WAARDEN	2.999.423	3.423.908
OVERIGE BELEGGINGEN	1.580.501	1.672.158
TOTAAL	5.875.128	6.799.915
6. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	612.714	25.554
7. LIQUIDE MIDDELEN		
ABN-AMRO BANK	71.599	422.911
TOTAAL	71.599	422.911
TOTAAL ACTIVA	739.899.990	624.828.232
PASSIVA		
8. STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES		
MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	30.010.006	30.246.565
ALGEMENE RESERVE	-47.482.412	-26.320.744
TOTAAL	-17.472.406	3.925.821
9. TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTING	693.157.000	603.571.313
TOTAAL	693.157.000	603.571.313
10. VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
PREMIE(FLEXIOEN)REGELING	5.875.128	6.799.915
TOTAAL	5.875.128	6.799.915
11. OVERIGE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	13.275.984	9.050.438
TOTAAL	13.275.984	9.050.438
12. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	45.064.284	1.480.745
TOTAAL PASSIVA	739.899.990	624.828.232

J A A R R E K E N I N G

REKENING VAN BATEN EN LASTEN (IN EURO'S)

BATEN	2011	2010
15. BELEGGINGSOPBRENGSTEN		
DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	8.120.828	3.346.789
INDIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	68.188.543	86.166.757
KOSTEN VAN VERMOGENSBEHEER	-3.380.082	-2.946.097
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	45.961	211.292
TOTAAL	72.975.250	86.778.740
16. BIJDRAGEN VAN LOODSEN	34.508.257	30.154.570
TOTAAL BATEN	107.483.507	116.933.310
LASTEN		
17. PENSIOENUITKERINGEN	35.129.250	35.262.639
18. PENSIOENUITVOERINGS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN	840.780	871.349
19. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN	89.585.688	64.801.926
20. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS	-924.788	-743.582
21. VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	4.225.545	-613.496
22. HERVERZEKERINGEN		
PREMIES HERVERZEKERING INCLUSIEF RENTE	25.258	26.047
TOTAAL LASTEN	128.881.734	99.604.883
SALDO LASTEN/BATEN	-21.398.227	17.328.427
BESTEMMING SALDO		
TOEVOEGING MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN	-236.559	2.930.921
ONTTREKKING/TOEVOEGING ALGEMENE RESERVE	-21.161.668	14.397.510
SALDO LASTEN/BATEN	-21.398.227	17.328.431

J A A R R E K E N I N G

KASSTROOMOVERZICHT (IN EURO'S)

KASSTROMEN UIT PENSIOENACTIVITEITEN	2011	2010
ONTVANGEN PREMIES	33.574.165	28.856.801
ONTVANGEN I.V.M. OVERDRACHT VAN RECHTEN	934.092	1.297.769
BETAALDE PENSIOENUITKERINGEN	-35.262.532	-35.410.604
BETAALDE PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN	-1.640.701	201.762
ONTVANGEN UITKERINGEN VAN HERVERZEKERAARS	133.282	147.965
BETAALDE PREMIES HERVERZEKERING	-25.258	-26.047
TOTAAL KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN	-2.286.952	-4.932.354
KASSTROMEN UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
ONTVANGEN DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	4.311.234	4.018.953
AANKOPEN BELEGGINGEN	1.004.488	4.274.538
BETAALDE KOSTEN VERMOGENSBEHEER *	- 3.380.082	-2.946.097
TOTAAL KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN	1.935.640	5.347.394
NETTO KASSTROOM	-351.312	415.040
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-351.312	415.040
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 01/01/2011	422.911	7.871
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-351.312	415.040
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 31/12/2011	71.599	422.911
* KOSTEN VERMOGENSBEHEER		
BEHEERVERGOEDING ROBECO	780.590	583.142
BEHEERVERGOEDINGEN BELEGGINGSFONDSEN	2.213.980	2.362.955
OVERIGE KOSTEN (SERVICE FEE, TAX D'ABONNEMENT, CUSTODY- EN BANKKOSTEN)	264.982	-
KASBANK (BEWAARLOON, KOSTEN TRANSACTIES, PERFORMANCE MEASUREMENT EN ACCOUNTING)	120.530	-
TOTAAL	3.380.082	2.946.097

TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

METHODE

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

KOSTEN VERMOGENSBEHEER

Voor 2011 worden conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie ook de uitvoeringskosten zichtbaar gemaakt. Voor 2010 was dit niet alsnog mogelijk, waardoor vergelijking tussen 2011 en 2010 niet kan. Het mandaat met Robeco is in 2011 gewijzigd, waarbij ook de feeafspraken zijn herzien. De totale kosten vermogensbeheer over 2011 bedragen € 3.380.082 (0,53% van het gemiddeld belegd vermogen over 2011).

J A A R R E K E N I N G

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (BEDRAGEN IN EURO'S × 1.000)

In het boekjaar 2011 is een negatief resultaat behaald van 21.398. Een uitsplitsing van dit resultaat wordt weergegeven in de onderstaande tabel.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT	2011	2010
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-17.114	0
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	-4.664	31.797
PREMIES	1.401	841
FLP	0	0
FLEXIOEN	-266	-271
WAARDEOVERDRACHT	9	0
KOSTEN	99	85
UITKERINGEN	-182	104
TOESLAGVERLENING	0	0
STERFTE	-1.682	-507
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	-238	658
HERVERZEKERING	-25	-26
STIJGING LEVENSDUUR	0	0
NIEUWE OVERLEVINGSTAFEL	0	-16.773
MUTATIES EN CORRECTIES	1.264	1.420
TOTAAL RESULTAAT	-21.398	17.328

Het resultaat is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen.

Het resultaat op kosten was in 2011 positief. Op basis van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient in de premie een opslag voor uitvoeringskosten opgenomen te worden die gebaseerd is op de jaarlijks te betalen uitvoeringskosten verminderd met de vrijgevallen excassokosten. Met ingang van 1 januari 2010 is besloten de opslag voor uitvoeringskosten in de premie te verhogen naar 7 procent van de actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw, uitgaande van de gedempte rentevoet van 4,4 procent. In 2011 is de gedempte rentevoet verlaagd van 4,4 procent naar 4 procent. Om deze reden is de kostenopslag in de premie verlaagd van 7 procent naar 6 procent. De uit de premie vrijvallende opslag voor kosten is hierdoor min of meer gelijk gebleven.

In 2010 en 2011 is een negatief resultaat op sterfte behaald. Het resultaat op sterfte wordt gesplitst in een resultaat op langlevens en een resultaat op kortlevens. Op langlevens is in 2010 en 2011 een verlies gemaakt. Dit houdt in dat de werkelijke sterfte achterblijft bij de aangenomen sterfteontwikkeling.

J A A R R E K E N I N G

Op kortleven is in beide jaren een winst gemaakt. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de hoofdverzekerden langer leven dan aangenomen in de actuariële grondslagen.

In augustus 2010 is de AG prognosetafel 2010-2060 gepubliceerd. Het bestuur heeft besloten om per 31 december 2010 over te gaan op deze nieuwe overlevingstabellen, met leeftijdscorrecties voor hoger opgeleiden.

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

I ALGEMEEN

1.1 Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam, is opgericht op 1 september 1988. De stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 2 maart 2011. Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van twee uitkeringsregelingen (Pensioenstatuut 1988 en Pensioenstatuut 2004) verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervroegde) pensionering en overlijden. Deze regelingen bieden ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert tevens een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van Pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. Krachtens het Financieel Besluit Loodswezen kunnen de functioneel leeftijdspensioenen ingehouden worden op de loodsgelden.

1.2 Statutaire doelstelling

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is iedere (aspirant-)registerloods verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling(en) van BPL. Deze pensioenregelingen voorzien in pensioenen voor (gewezen) registerloodsen en hun nagelaten betrekkingen. Voor aspirant-registerloodsen geldt een aparte pensioenregeling, welke uitsluitend een dekking biedt in geval van arbeidsongeschiktheid of overlijden. Het bestuur stelt zich ten doel pensioenen en andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom, beroepsongeschiktheid en overlijden aan deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, overeenkomstig de geldende voorschriften. Het bestuur tracht dit doel te bereiken door:

- het vormen van fondsen;
- het uitvoeren van de pensioenregeling zoals in het desbetreffende Pensioenstatuut of pensioenreglement omschreven;
- al die maatregelen te nemen, die aan het doel ten goede komen.

Het beleid van het bestuur is in overeenstemming met deze doelstelling. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds. De ABTN is het laatst gewijzigd op 29 september 2011.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

J A A R R E K E N I N G

2 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Vastgoedbeleggingen

Voor beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is de marktwaarde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum. Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief

J A A R R E K E N I N G

bouwrente, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden. Na oplevering worden (her)ontwikkelde objecten naar actuele waarde geherwaardeerd.

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum. De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

2.7 Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

2.8 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties. Vorderingen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.9 Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.10 Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid I BW afzonderlijk uit de balans.

2.11 Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op

J A A R R E K E N I N G

actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt. Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenregelingen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum doorgevoerde indexaties zijn in de berekening begrepen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De VPV is gebaseerd op de volgende technische grondslagen:

DISCONTERING GEBRUIKTE METHODE	DNB RENTETERMIJNSTRUCTUUR		
GEHANTEERDE OVERLEVINGSTAFEL	AG PROGNOSETAFEL 2010-2060, STARTJAAR 2012		
GEHANTEERDE LEEFTIJD CORRECTIES HOGER OPGELEIDEN:	LEEFTIJD	MAN	VROUW
	35	64,2 %	69,0 %
	50	66,3 %	69,3 %
	65	68,4 %	69,6 %
	80	70,5 %	69,9 %
GEHANTEERDE KOSTENOPSLAG OP TECHNISCHE VOORZIENINGEN	0,5%		
ZIJN DE GRONDSLAGEN IN HET BOEKJAAR GEWIJZIGD?	JA		
INDIEN JA, TOELICHTING	DE GEDEMPTE RENTEVOET DIE WORDT GEHANTEERD BIJ DE PREMIEVASTSTELLING IS GEWIJZIGD VAN 4,4% NAAR 4,0%. DE OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN IS GEWIJZIGD VAN 7% NAAR 6% VAN DE ACTUARIEEL BENODIGDE PREMIE, VANWEGE DE VERLAGING VAN DE GEDEMPTE RENTEVOET		

2.12 Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers.

2.13 Overige voorzieningen

Hieronder valt de voorziening kapitaaldekking FLP. Deze is opgenomen tegen de oorspronkelijke stortingen, inclusief het daarover toe te rekenen rendement.

J A A R R E K E N I N G

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.3 Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen (vrijwillige spaar)bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare (flexioen) premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

3.5 Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

3.6 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.7 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.8 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

J A A R R E K E N I N G

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening.

3.9 Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

4. BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS

Methodiek bepaling marktwaarde

Bij de waardering van de beleggingen van de stichting is gebruik gemaakt van marktnoteringen.

IN EURO'S	AANDELEN ONROERENDE ZAKEN FONDSEN	ZAKELIJKE WAARDEN	VAST- RENTENDE WAARDEN	DERIVATEN	OVERIGE	TOTAAL
STAND PER 1-1-2010	31.128.014	233.368.591	268.229.450	471.152	1.449.904	534.647.111
AANKOPEN	0	48.359.025	48.993.246	0	0	97.352.271
VERKOPEN	-39	-56.469.875	-54.081.941	-3.630.664	0	-114.182.519
OVERIGE MUTATIES	0	2.146.093	0	1.309.433	-919.369	2.536.157
WAARDEONTWIKKELING	8.972.476	42.914.364	41.946.956	2.753.206	0	96.587.002
STAND PER 31-12-2010	40.100.451	270.318.198	305.087.711	903.127	530.535	616.940.022
AANKOPEN	0	9.716.406	648.520.329	0	0	658.236.735
VERKOPEN	-8.699.945	-60.858.356	-552.823.495	0	0	-622.381.795
OVERIGE MUTATIES	0	-5.496.397	0	0	0	-5.496.397
WAARDEONTWIKKELING	-1.064.832	17.449.200	-6.493.382	76.148.342	-530.535	85.508.793
STAND PER 31-12-2011	30.335.674	231.129.052	394.291.163	77.051.469	0	732.807.358

AANDELEN IN ONROERENDE ZAKEN FONDSEN (IN EURO'S)	2011	2010
INDIRECTE VASTGOEDBELEGGINGEN (PARTICIPATIES IN BELEGGINGSINSTELLINGEN)	30.335.674	40.100.451
STAND PER 31-12	30.335.674	40.100.451

J A A R R E K E N I N G

ZAKELIJKE WAARDEN (IN EURO'S)	2011	2010
PRIVATE EQUITY AANDELEN	38.608.805	33.697.608
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELENBELEGINGSFONDSEN	148.635.820	170.601.409
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGINGSFONDSEN COMMODITIES	31.965.332	33.807.458
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE HEDGEFONDSEN	11.919.095	32.211.723
STAND PER 31-12	231.129.052	270.318.198

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2010: € 0) aan aandelen uitgeleend. Sommige onderliggende fondsen doen dit wel.

VASTRENTENDE WAARDEN (IN EURO'S)	2011	2010
OBLIGATIES	137.039.287	0
NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGINGSINSTELLINGEN	257.251.876	305.087.711
STAND PER 31-12	394.291.163	305.087.711

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2010: € 0) aan vastrentende waarden uitgeleend.

DERIVATEN (IN EURO'S)	2011	2010
VALUTADERIVATEN	-1.461.006	903.127
SWAPTIONS	45.801.677	0
INTEREST RATE SWAPS	32.710.798	0
STAND PER 31-12	77.051.469	903.127

LENINGEN AAN LOODSEN (EURO'S)	2011	AANTAL
LOODSEN NOORD	45.378	4
LOODSEN IJMOND	90.756	8
LOODSEN RIJNMOND	254.116	23
LOODSEN SCHELDEMONDEN	142.941	13
STAND PER 31-12	533.191	48

Leningen aan loodsen zijn persoonlijke leningen (kapitaal inbreng) die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de maatschappen van registerloodsen. De leningen hebben een oorspronkelijke looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend telkenmale voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar.

J A A R R E K E N I N G

Vanaf 2006 is het ook mogelijk om de lopende lening tussentijds af te lossen. De rente is gelijk aan de euro-basisrente plus 2 procent-punt per 1 januari van elk jaar (2011: 6,30 procent).

ONTWIKKELING LENINGEN AAN LOODSEN (IN EURO'S)	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	639.830	757.812
ONTTREKKINGEN	-106.639	-117.982
STAND PER 31-12	533.191	639.830

5. BELEGGINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS

IN EURO'S	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	6.799.915	7.543.497
STORTINGEN	23.188	35.568
ONTTREKKINGEN	-935.300	-1.298.844
RESULTAAT	-12.675	519.694
STAND PER 31-12	5.875.128	6.799.915

De beleggingen - volgens de persoonlijke 'asset- mix' van de loodsen - van hun individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het fonds bijgehouden. Per balansdatum zijn de totaalbedragen:

CATEGORIEËN (IN EURO'S)	2011	2010
NOORD	285.198	283.588
IJMOND	767.260	1.008.729
RIJNMOND	2.467.789	2.694.241
SCHELDEMONDEN	1.520.701	1.736.118
FLP- GERECHTIGDEN	631.330	856.116
OVERIGE (VEREVENINGS FLEXIOEN)	202.850	221.123
TOTAAL	5.875.128	6.799.915

Deze beleggingen worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum.

J A A R R E K E N I N G

De indeling over de (advies)mixen was eind 2011 als volgt:

INGEDEELD IN:	DEELNEMERS	WAARDE (IN EURO'S)
MIX 2	1	7.717
MIX 3	18	108.257
MIX 4	44	854.787
MIX 5	49	2.052.552
MIX 6	50	2.029.225
VRIJE MIX	24	822.591
TOTAAL	186	5.875.128

6. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

IN EURO'S	2011	2010
TE ONTVANGEN AANVULLING FLP	218.974	0
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	101.978	9.195
TE ONTVANGEN DIVIDENDBELASTING	262.672	1.924
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	29.090	14.435
STAND PER 31-12	612.714	25.554

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit direct opeisbare kas- en banksaldi alsmede deposito's.

8. STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES

STICHTINGSKAPITAAL (IN EURO'S)	2011	2010
MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	30.010.006	30.246.565
ALGEMENE RESERVE	-47.482.412	-26.320.744
STAND PER 31-12	-17.472.406	3.925.821

J A A R R E K E N I N G

MINIMAAL VEREIST VERMOGEN (IN EURO'S)	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	30.246.565	27.315.644
MUTATIE MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	-236.559	2.930.921
STAND PER 31-12	30.010.006	30.246.565

ALGEMENE RESERVE (IN EURO'S)	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	-26.320.744	-40.718.254
RESULTAATSBESTEMMING	-21.161.668	14.397.510
STAND PER 31-12	-47.482.412	-26.320.744

Minimaal vereist vermogen

Voorheen werd het Minimaal Vereist Eigen Vermogen beleidsmatig vastgesteld op 105%. Het Minimaal Vereist Eigen vermogen per ultimo 2011 is exact berekend, conform het Besluit Financieel Toetsingskader en bedraagt 104,3 procent.

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. De algemene reserve ligt lager dan het minimaal vereist eigen vermogen als ook het vereist eigen vermogen per 31-12-2011.

9. TECHNISCHE VOORZIENINGEN

9.1 Toeslagverlening

Het pensioenfonds probeert ieder jaar uw pensioen/opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen/opgebouwde pensioen is dit jaar met 0% verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen/ opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

Over het jaar 2011 met 0%. De prijzen gingen toen met 1,6% omhoog.

Over het jaar 2010 met 0%. De prijzen gingen toen met 0,4% omhoog.

Over het jaar 2009 met 0%. De prijzen gingen toen met 3,1% omhoog.

Het pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. Er bestaat in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

J A A R R E K E N I N G

9.2 Grondslagen voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

DISCONTERING GEBRUIKTE METHODE	DNB RENTETERMIJNSTRUCTUUR		
GEHANTEERDE OVERLEVINGSTAFEL	AG PROGNOSETAFEL 2010-2060, STARTJAAR 2012		
GEHANTEERDE LEEFTIJD CORRECTIES HOGER OPGELEIDEN:	LEEFTIJD	MAN	VROUW
	35	64,2 %	69,0 %
	50	66,3 %	69,3 %
	65	68,4 %	69,6 %
	80	70,5 %	69,9 %
GEHANTEERDE KOSTEN OPSLAG OP TECHNISCHE VOORZIENINGEN	0,5%		
ZIJN DE GRONDSLAGEN IN HET BOEKJAAR GEWIJZIGD?	JA		
INDIEN JA, TOELICHTING	DE GEDEMPTE RENTEVOET DIE WORDT GEHANTEERD BIJ DE PREMIE VASTSTELLING IS GEWIJZIGD VAN 4,4% NAAR 4,0%. DE OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN IS GEWIJZIGD VAN 7% NAAR 6% VAN DE ACTUARIEEL BENODIGDE PREMIE, VANWEGE DE VERLAGING VAN DE GEDEMPTE RENTEVOET		

9.3 Voorziening pensioenverplichtingen naar categorieën belanghebbenden

(X 1.000 EURO)	2011	2010
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	306.594	302.037
GEWEZEN DEELNEMERS	861	522
PENSIOENGERECHTIGDEN	385.702	301.012
RESERVERING STIJGING LEVENSVERWACHTING	0	0
TOTAAL	693.157	603.571

IN AANTALLEN	2011	2010
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	575	642
GEWEZEN DEELNEMERS	5	4
PENSIOENGERECHTIGDEN	632	548
TOTAAL	1.212	1.194

J A A R R E K E N I N G

9.4 Verloop voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

	2011	2010
TECHNISCHE VOORZIENING VOOR RISICO FONDS PER 1 JANUARI	603.571	538.769
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2011: 1,296% EN 2010: 1,303%)	7.887	7.062
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	15.072	12.967
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	441	0
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.200	1.569
VERLEENDE TOESLAGEN	0	0
UITGAANDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	0
AFKOPEN	0	0
UITKERINGEN	-22.007	-19.098
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-110	-95
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	85.573	46.427
OVERLIJDEN	1.878	787
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	879	-61
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.227	-1.529
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN:		
OVERGANG NIEUWE OVERLEVINGSTAFEL EN LEEFTIJDsafHANKELIJKE CORRECTIES	0	16.773
RESERVERING VOOR STIJGING LEVENSVERWACHTING	0	0
TOTAAL TOE/AFNAME	89.586	64.802
TECHNISCHE VOORZIENING VOOR RISICO FONDS PER 31 DECEMBER	693.157	603.571

J A A R R E K E N I N G

10. VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS

(X 1.000 EURO)	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	6.800	7.543
SPAARBIJDRAGEN	0	0
STORTINGEN	23	36
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	-13	520
OVERGENOMEN PENSIOENVERPLICHTINGEN	0	0
UITKERINGEN	- 935	- 1.299
STAND PER 31 DECEMBER	5.875	6.800

De voorziening voor risico deelnemers is gelijk aan de waarde van de beleggingen voor rekening risico deelnemers.

11. OVERIGE VOORZIENINGEN

VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP (X 1.000 EURO)	2011	2010
STAND PER 1 JANUARI	9.050	9.664
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	2.933	-2.106
RENDEMENTSBIJSCHRIJVING	1.293	1.492
STAND PER 31 DECEMBER	13.276	9.050

In 2011 is door de loodsen (NLBV) een additionele koopsom van € 2.932.922 gestort ten behoeve van kapitaaldekking van nog niet afgefinancierde ingegane FLP. Hiervan is € 2.713.948 in 2011 gestort en wordt € 218.974 in 2012 gestort. Per 31 december 2011 is totaal € 13.275.984 voor bovengenoemd doel beschikbaar.

12. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

IN EURO'S	2011	2010
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	52.614	390.636
CREDITEUREN	38.567	120.028
AF TE DRAGEN LOONBELASTING EN SOCIALE LASTEN	884.233	922.075
TE BETALEN ACTUARISKOSTEN	11.850	27.113
ONTVANGEN ONDERPANDEN DERIVATENPOSITIES *	44.058.248	0
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	18.772	20.893
STAND PER 31 DECEMBER	45.064.284	1.480.745

J A A R R E K E N I N G

* Ter dekking van de waarde van de derivatenposities heeft het fonds als onderpand contanten ontvangen. Deze onderpanden kunnen bij verkoop of waardedaling van de posities worden teruggevraagd door de tegenpartij.

13. RISICOBEEHEER

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op beheersing van de verschillende risico's die het fonds loopt. Het gaat hierbij om een samenvatting van het hoofdstuk Risicobeleid.

Beleggingsrisico

BPL voldoet aan de eisen die de Wet verplichte beroepspensioenregeling stelt aan beleggingen. De risicobeheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management (ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Dit resulteert in vaststelling van de strategische benchmark en de opstelling van de beleggingsrichtlijnen van het fonds. Op basis van de richtlijnen zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. De resultaten van beleggingen worden gemonitord op basis van periodieke rapportages. De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar opnieuw bezien.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration: de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (VOOR DERIVATEN)	5,03
DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (NA DERIVATEN)	21,24
DURATION VAN DE (NOMINALE) PENSIOENVERPLICHTINGEN	15,7

De modified duration is berekend op basis van de gehele portefeuille, waarbij aan "equities, hedge funds, private equity en commodities een duration van "0" toegekend is." Indien de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een 'duration-mismatch'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch. Het renterisico was in 2010 volledig afgedekt. Per 1 januari 2011 is de afdekking gewijzigd in 50 procent door middel van swaps en 50 procent door middel van swaptions.

De vastrentende waarden, uitgesplitst naar looptijd:

BEDRAGEN IN EURO'S	2011		2010	
RESTERENDE LOOPTIJD ≤ 1 JAAR	43.372.027	14	32.767.230	11
RESTERENDE LOOPTIJD > 1 JAAR EN < 5 JAAR	118.287.349	28	104.241.565	34
RESTERENDE LOOPTIJD ≥ 5 JAAR	216.860.140	58	168.078.916	55
STAND PER 31-12	394.291.163	100	305.087.711	100

J A A R R E K E N I N G

Valutarisico

Eind 2011 wordt voor circa 33,69 procent (2010: 33,69 procent) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone, met name in USD. Hiervan is voor 95,09 procent (2010: 92,18 procent) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € -1.461.005 (2010: € 903.127). Het strategische beleid van de stichting wordt gekenmerkt door een streven de volgende valutaposities af te dekken naar de euro: USD, JPY, GBP, AUD en HKD.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten in 2011:

IN EURO'S	VOOR AFDEKKING	VALUTADERIVATEN	NETTOPOSITIE (NA)
USD	217.935.114	-189.081.117	28.853.997
BRITSE POND	15.009.908	-16.758.635	-1.748.727
JAPANESE YEN	7.432.090	-10.929.544	-3.497.454
OVERIGE	44.228.223	-32.059.997	12.168.226
TOTAAL	284.605.335	-248.829.293	35.776.042

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen waardewijzigingen plaatsvinden. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Er wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Posities van het fonds worden adequaat afgedekt door onderpand. Monitoring van dit risico vindt plaats door regelmatig te kijken naar de partijen met wie BPL zaken doet en de daaraan verbonden risico's in kaart te brengen. Zo kan BPL, waar nodig, tijdig actie ondernemen.

De verdeling van de beleggingen naar sector (geldt niet voor beleggingen in private equity, hedgefonds, commodities, swaps en swaptions):

IN PROCENTEN	2011	2010
OVERHEIDSINSTELLINGEN	41,45	19,55
FINANCIËLE INSTELLINGEN	14,38	34,16
HANDELS- EN INDUSTRIËLE BEDRIJVEN	23,12	26,20
SERVICEORGANISATIES	12,20	14,06
ANDERE INSTELLINGEN	8,86	6,03
STAND PER 31 DECEMBER	100,00	100,00

J A A R R E K E N I N G

De verdeling naar regio (geldt niet voor beleggingen in private equity, hedgefonds, commodities, swaps en swaptions):

IN PROCENTEN	2011	2010
MATURE MARKETS	84,2	92,59
BRAZILIË, INDIA, CHINA	4,6	2,72
ANDERE OPKOMENDE MARKTEN	11,1	3,84
ANDERE	0,1	0,85
STAND PER 31 DECEMBER	100,00	100,00

De kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille:

IN EURO'S	2011	2010
AAA	179.008.188	103.653.593
AA	16.560.229	68.086.615
A	69.789.536	57.649.449
BBB	78.858.233	54.582.791
BB	16.560.229	8.016.957
B	8.280.114	900.313
LAGER DAN B	25.234.634	825.982
STAND PER 31 DECEMBER	394.291.163	293.715.700

Concentratierisico

BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende assetcategorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico. Derivaten hebben als voor-

J A A R R E K E N I N G

naamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

Liquiditeitsrisico

In het verslagjaar 2011 waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor enkele keren beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen

Private equity: BPL belegt strategisch 5% van de totale beleggingen in private equity. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een drietal “fund of funds”.

Hedgefund: BPL belegt strategisch 2,5% van de totale beleggingen in een hedge fund. Het betreffende hedgefund probeert rendement te genereren door long- en shortposities in te nemen om te profiteren van prijstrends. De resultaten van het hedgefund zijn door de strategie van het fonds bijzonder volatiel. De volatiliteit wordt gedempt door een beperkt deel van het totale belegd vermogen van het pensioenfonds (strategisch dus niet meer dan 2,5%) in het hedgefund te beleggen. Naast marktrisico loopt het hedgefund kredietrisico. Zie voor beheersing daarvan onder “Kredietrisico”.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De actuariële risico's zijn het langlevens-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Langlevensrisico

In het verslagjaar is overgestapt op de AG-prognosetafel 2010-2060 met correctiefactoren voor hoger opgeleiden.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit risico wordt uitgedrukt in risicokapitalen. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125% van de premie bij volledige herverzekering. De herverzekeringsovereenkomst expireert eind 2013.

Risico's met betrekking tot premie, dekkingsgraad en indexatie komende 15 jaar

Eind 2008 heeft het bestuur door de actuaaris een continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van de genoemde risico's in de komende 15 jaar. De verwachtingen uit deze analyse zijn meegenomen in het te voeren financiële beleid.

Operationeel risico

De operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet. Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

J A A R R E K E N I N G

14. TRANSACTIES MET BESTUURDERS

De vergoedingen aan bestuurders zijn weergegeven op blz. 56.

15. BELEGGINGSOPBRENGSTEN RISICO PENSIOENFONDS

IN EURO'S	2011	2010
INTEREST, DIVIDEND, ETC. (DIRECT)	8.120.828	3.346.789
KOERSRESULTATEN (INDIRECT)	68.188.543	86.166.757
KOSTEN VERMOGENSBEHEER	-3.380.082	-2.946.097
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	45.961	211.292
TOTAAL	72.975.250	86.778.740

Overige beleggingsopbrengsten:

IN EURO'S	2011	2010
RENTE LENING LOODSEN	35.788	47.283
RENTE BANK	10.173	11.596
DIVIDENDBELASTING		152.413
TOTAAL	45.961	211.292

2011, TYPE BELEGGING (IN EURO'S)	DIRECTE BELEGGINGS- OPBRENGSTEN	INDIRECTE BELEGGINGS- OPBRENGSTEN	KOSTEN VERMOGENS- BEHEER	TOTAAL
VASTGOEDBELEGGINGEN	0	1.539.313	-137.655	1.401.658
AANDELEN	3.996.425	-6.297.100	-1.253.809	-3.554.484
VASTRENTENDE WAARDEN	2.569.879	78.152.349	-1.417.941	79.304.287
OVERIGE BELEGGINGEN	1.554.524	-5.160.058	-570.677	-4.176.211
TOTAAL	8.120.828	68.234.504	-3.380.082	72.975.250

De kosten van vermogensbeheer bedragen in 2011 € 3.380.082 (2010: € 2.946.097).

J A A R R E K E N I N G

16. BIJDRAGEN VAN LOODSEN

IN EURO'S	2011	2010
PREMIES REGISTERLOODSEN	16.926.316	14.167.116
PREMIES ASPIRANTEN	84.018	65.076
PREMIES VAN FLP- GERECHTIGDEN	1.139.888	1.313.664
TOTAAL PREMIES	18.150.222	15.545.856
INKOMSTEN FLP	12.940.124	16.268.409
FINANCIERING KAPITAALDEKKING FLP	2.932.922	-2.105.561
MUTATIE VOORZIENING FLEXIOENSPAARREGELING	-924.789	-743.582
FLEXIOEN ONTVANGSTEN	934.092	1.297.769
INKOOP DEELNEMERSJAREN	-10.424	-193.749
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	450.327	0
INKOOP NABESTAANDENPENSIOEN (GEOORMERKT)	35.783	85.428
TOTAAL	34.508.257	30.154.570

In de bijdragen van loodsen en de pensioenuitkeringen (zie tabel 17) is een bedrag van € 12.940.124 opgenomen als inkomsten en uitkeringen FLP die tegen elkaar wegvallen.

PREMIES (X 1.000 EURO)	2011	2010
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.939	14.875
ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE	19.348	16.615
FEITELIJKE ONTVANGEN PREMIE	18.150	15.546
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING	17.535	-

SAMENSTELLING KOSTENDEKKENDE PREMIE (X 1.000 EURO)	ACTUARIEEL	GEDEMPPT	MINIMAAL BIJ ONDERDEKKING
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR INKOOP NIEUWE AANSPRAKEN	15.072	13.024	15.072
RISICO PREMIE OVERLIJDEN	196	175	196
RISICOPREMIE AOP	641	641	641
OPSLAG VOOR VEREIST VERMOGEN	2.609	2.269	796
OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN	830	830	830
TOTALE KOSTENDEKKENDE PREMIE	19.348	16.939	17.535

J A A R R E K E N I N G

Over het boekjaar 2011 is in totaal € 18.150.222 aan premie ontvangen (inclusief flexioenpremie). De feitelijk ontvangen premie is hoger dan de gedempte premie en hoger dan de minimale premie bij onderdekking, maar lager dan de actuariële kostendeekkende premie.

17. PENSIOENUITKERINGEN

IN EURO'S	2011	2010
PENSIOENUITKERINGEN FLP	12.940.124	16.268.409
OUDERDOMSPENSIOEN	12.418.164	10.533.624
NABESTAANDENPENSIOEN	1.694.792	1.624.792
WEZENPENSIOEN	56.034	61.747
OVERBRUGGINGSPENSIOEN	5.718.742	4.285.344
INVALIDITEITSPENSIOEN	213.143	267.182
OVERLIJDENSUITKERING	12.026	24.528
UITKERING ANW-HIAAT	259.186	279.219
FLEXIOENUITKERING	1.562.799	1.681.214
BIJZONDER NABESTAANDENPENSIOEN	76.559	76.559
UITKERING 30+ REGELING	173.595	161.699
FLEXIOENPREMIE INVALIDITEITSPENSIOEN	4.488	7.488
WAZ ONTVANGSTEN INVALIDITEITSPENSIOEN	-402	-9.165
TOTAAL	35.129.250	35.262.639

In de bijdragen van loodsen en de pensioenuitkeringen is een bedrag van € 12.940.124 opgenomen als inkomsten en uitkeringen FLP die tegen elkaar wegvallen.

J A A R R E K E N I N G

18. PENSIOENUITVOERINGS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN

IN EURO'S	2011	2010
1. MANAGEMENT/SECRETARIAAT	170.847	160.995
2. ACTUARIEEL ADVISEUR	135.836	154.899
3. PROJECTKOSTEN	19.635	33.359
4. DRUKWERK/ PUBLICATIE	6.616	5.906
5. ACCOUNTANT	20.028	19.635
6. HUUR- EN KANTOORKOSTEN	60.713	55.017
7. AUTOMATISERINGSKOSTEN	15.000	14.000
8. KOSTEN FINANCIËLE ADMINISTRATIE EN HR	17.000	16.000
9. OVERIGE KOSTEN DEELNEMERSADMINISTRATIE	129.680	99.498
10. DE NEDERLANDSCHE BANK	23.674	67.934
11. BESTUURSKOSTEN INCL. BIJSCHOLING	208.257	194.798
12. DIVERSE KOSTEN	33.496	49.306
TOTAAL	840.780	871.349

Volgens bovenstaande tabel bedragen de totale kosten voor pensioenbeheer € 840.780.

Kosten pensioenbeheer per deelnemer * over 2011: € 742.

Totale kostenpensioenbeheer in procenten van de feitelijk premie over 2011 (€ 18.150.000): 4,63.

* Het totaal aantal deelnemers bedraagt 1133 (som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen).

Toelichting

- 1 De stichting heeft in 2011 1,50 FTE in dienst gehad (2010: 1,50 FTE).
- 2 De hoogte van deze post is, naast de jaarlijks terugkomende werkzaamheden, afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
- 3 Onder de projectkosten zijn opgenomen de advieskosten m.b.t. een ALM studie, bespreking fiscaal kader en VEV (swaptions en onderzoek extra risico's).
- 5 Betreft alleen de kosten voor controle van de jaarrekening en de jaarstaten. Geen advieskosten.
- 10 Het betreft hier de jaarlijkse aanslag van DNB. Het tarief in 2010 van de DNB was meer dan verdrievoudigd. Bovendien werd een aanzienlijk hogere heffingsgrondslag gehanteerd. Tegen de berekening van de heffingsgrondslag 2010 en 2011 is bezwaar aangetekend en gegrond verklaard. Over 2010 is € 23.519 teruggekregen en over 2011 wordt € 17.901 terugverwacht (was € 41.575) en is al verwerkt in de kosten van 2011.
- 12 Onder de diverse kosten vallen onder andere de kosten voor Pension Fund Governance, AFM heffing, contributie UVB en gecombineerde beroeps- en bestuursaansprakelijkheidsverzekering.

J A A R R E K E N I N G

19. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

(X 1.000 EURO)	2011	2010
TECHNISCHE VOORZIENING VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	603.571	538.769
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2011: 1,296% EN 2010:1,303%)	7.887	7.062
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	15.072	12.967
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	441	0
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.200	1.569
VERLEENDE TOESLAGEN	0	0
UITGAANDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	0
AFKOPEN	0	0
UITKERINGEN	-22.007	-19.098
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-110	-95
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	85.573	46.427
OVERLIJDEN	1.878	787
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	879	-61
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.227	-1.529
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN:		
OVERGANG NAAR NIEUWE OVERLEVINGSTAFEL EN		
LEEFTIJDsafHANKELIJKE CORRECTIES	0	16.773
RESERVERING VOOR STIJGING LEVENsverwACHTING	0	0
TOTAAL TOE-/AFNAME	89.586	64.802
TECHNISCHE VOORZIENING VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	693.157	603.571

20. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS

(X 1.000 EURO)	2011	2010
SPAARBIJDRAGEN	0	0
STORTINGEN	23	36
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	-13	520
UITKERINGEN	-935	-1.299
RESULTAAT OP KANSSYSTEMEN	0	0
TOTAAL	-925	-743

J A A R R E K E N I N G

21. MUTATIES OVERIGE VOORZIENINGEN

Mutaties van balanspost voorziening kapitaaldekking FLP

(X 1000 EURO)	2011	2010
CORRECTIE	0	0
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	2.933	-2.106
RENDEMENT	1.293	1.492
TOTAAL	4.226	-614

22. HERVERZEKERINGEN

Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire nabestaandenpensioen, alsmede uit het wezen- en arbeidsongeschiktheidspensioen en de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of een pensioentrekkende, indien van toepassing, wordt op stop-loss basis gedekt bij een herverzekeraar. De met ingang van 1 januari 2009 van toepassing zijnde contractuele afspraak dienaangaande komt er op neer dat indien de totale schade tijdens de (5-jarige) contractperiode 125 procent van de totale risicopremie bij volledige herverzekering zou overschrijden, het meerdere door de herverzekeraar aan het pensioenfonds wordt uitbetaald. Wel geldt hierbij een maximum uitkering ter grootte van 6 maal de geldende jaarpremie bij volledige herverzekering. Het contract biedt tevens een catastrofedekking, op grond waarvan een schade gedekt is tot een maximum van € 50.000.000,-- per gebeurtenis, waarbij vijf of meer verzekerden betrokken zijn. Genoemd contract expireert op 31 december 2013.

IN EURO'S	2011	2010
PREMIES HERVERZEKERING	25.130	26.000
RENTE HERVERZEKERING	128	47
TOTAAL	25.258	26.047

J A A R R E K E N I N G

Vergoeding bestuurders:

NAAM/FUNCTIE	PRESENTIEGELDEN *	KM-VERGOEDING*
J.W. DUYZER, VOORZITTER	59.250	6.682
P.J.J. VAN DEN BERG, SECRETARIS/PENNINGMEESTER	24.750	8.222
A.G. NAUTA, LID	5.500	632
H.J.T. RUIJTEN, LID	12.375	1.554
E.P.R. HEUGEN, LID	11.625	1.796
P. G. VAN DER HORST, LID	7.125	458
R. DE JONGE, LID	28.875	3.359
P.B. SCHOE, LID	9.000	1.608
M. VAN KUIK, LID	11.625	1.467
*IN BPL ALS KOSTEN OPGENOMEN		

Presentiegelden van registerloodsen worden vergoed aan de betreffende maatschap. KM-vergoedingen worden vergoed aan de desbetreffende bestuursleden zelf.

OVERIGE GEGEVENS

SOLVABILITEITSTOETS

Voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen is uitgegaan van de in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19 december 2006 beschreven standaard methode. DNB heeft eind november 2010 onderzoek uitgevoerd naar de verantwoordelijkheid van de certificerend actuaire bij het pensioenfonds. Onderdeel van dit onderzoek was de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen. DNB stelde dat het toepassen van het standaardmodel niet voldoende de risico's van het fonds in beeld brengt, indien sprake is van een afwijkend risicoprofiel. De volgende afwijkingen zijn door DNB geconstateerd:

1. Onvoldoende diversificatie in portefeuille
2. Zakelijke waarden met hoge volatiliteit en actief beheer
3. Materieel concentratierisico
4. Tegenpartijrisico (slecht of onvoldoende collateral)
5. Herbelegging van kasgeldonderpand
6. Fondsen (zoals indirect vastgoed) met hoge leverage
7. Niet lineaire effecten bij gebruik van derivaten
8. Liquiditeitsrisico (illiquide beleggingen en derivaten)
9. Feitelijke afdekking renterisico niet conform beleid

DNB heeft vervolgens aangegeven dat pensioenfondsen na moeten gaan of sprake is van een afwijkend risicoprofiel en er aanleiding is om bij het vaststellen van het Vereist Eigen Vermogen af te wijken van het standaardmodel. Voor BPL is het standaardmodel ultimo 2011 op twee punten aangepast:

- In verband met het actieve beheer zijn de standaardschokken voor het aandelenrisico aangepast.
- In verband met concentratierisico naar Franse obligaties is een waarde voor S8 aan het Vereist Eigen Vermogen toegevoegd. In het standaardmodel is dit op nul gesteld.

BASISGEGEVENS

De voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen gehanteerde gegevens:

STRATEGISCHE EN WERKELIJKE BELEGGINGSMIX PER 31 DECEMBER 2011	STRATEGISCH	WERKELIJK
AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN	20,0%	17,9%
NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELEN, INCL. HEDGEFUNDEN / PRIVATE EQUITY	7,5%	7,6%
AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN	5,0%	4,0%
INDIRECT VASTGOED	5,0%	4,5%
DIRECT VASTGOED	0,0%	0,0%
COMMODITIES	5,0%	4,7%
TOTAAL ZAKELIJKE WAARDEN	42,5%	38,7%
STAATSOBLIGATIES / HYPOTHEKEN	17,5%	24,0%
CREDITS	40,0%	33,6%
SWAPS		4,9%
TOTAAL VASTRENTENDE WAARDEN	57,5%	62,5%
LIQUIDE MIDDELEN	0,0%	-1,0%

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE BELEGGINGSGEGEVENS PER 31 DECEMBER 2011	STRATEGISCH	WERKELIJK
RENTEAFDEKKING ALS PERCENTAGE VAN VOORZIENING DOOR SWAPS EN OBLIGATIES	50,0%	52,0%
RENTEAFDEKKING ALS PERCENTAGE VAN VOORZIENING DOOR SWAPTIONS	50,0%	50,0%
DURATION VERPLICHTINGEN	16,1	16,1
VALUTA-EXPOSURE ALS PERCENTAGE TOTALE BELEGGINGEN	7,6%	4,9%

In het standaard model wordt de evenwichtssituatie van het fonds vastgesteld door middel van een iteratief proces, waarbij het Vereist Eigen Vermogen gelijk wordt gesteld aan de zogenaamde wortelformule:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2)}$$

Hierbij staat:

S_1 voor het renterisico

S_2 voor het risico zakelijke waarden

S_3 voor het valutarisico

S_4 voor het grondstoffenrisico

S_5 voor het kredietrisico

S_6 voor het verzekeringstechnisch risico

In het standaardmodel geldt dat het liquiditeitsrisico (S_7), het concentratierisico (S_8) en het operationeel risico (S_9) 0% bedragen. In verband met het geconstateerde concentratierisico is aan risicofactor S_8 een waarde toegekend en de wortelformule als volgt aangepast:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2 + S_8^2)}$$

S_1 , renterisico

De component voor het renterisico binnen het vereist eigen vermogen is voor de werkelijke beleggingsmix vastgesteld op basis van de verwachte kasstromen voor zowel bezittingen als verplichtingen. Het effect op de kasstromen van de vastrentende beleggingen is gebaseerd op de door de vermogensbeheerder opgegeven schok. Daarnaast hebben wij de waardeverandering van de swaptions door het toepassen van de renteschokken toegevoegd. Voor de berekening van het strategische Vereist Eigen Vermogen is verondersteld dat er sprake is van een rentehedge van 50 procent door obligaties en swaps. Dit betekent dat S_1 gelijk is aan de meest negatieve schok over 50 procent van de verplichtingen (op kasstroomniveau). Daarnaast is de schok toegepast op de marktwaarde van de swaptions.

In de onderstaande tabel zijn de waardeinstijgingen als gevolg van de in de standaardmethode beschreven schok in de rentetermijnstructuur weergegeven.

	STRATEGISCH	WERKELIJK
TOENAME TECHNISCHE VOORZIENING	70.526	70.526
TOENAME VASTRENTENDE WAARDEN	60.035	66.567
S1, TOTAAL	10.491	3.959

OVERIGE GEGEVENS

S_2 risico zakelijke waarden

In de onderstaande tabel is het totale risico voor zakelijke waarden weergegeven. Er is sprake van actief beheer binnen de zakelijke waarden. Dit betekent dat vermogensbeheerders binnen fondsen of mandaten de ruimte hebben om af te wijken van de benchmark, waardoor extra risico's ontstaan. Het percentage daling is in verband hiermee verhoogd door rekening te houden met een tracking error per beleggingscategorie. De correlatie tussen actief beheer en de benchmark (standaardschok) is hierbij op 50% verondersteld. De correlatie tussen het actief beheer van de verschillende vermogensbeheerders is op nihil verondersteld. Tevens is in de daling voor niet beursgenoteerde aandelen rekening gehouden met de illiquiditeit van de private equity fondsen.

CATEGORIE	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
ONTWIKKELDE MARKTEN EN INDIRECT VASTGOED	26,6%	42.028	37.033
NIET BEURSGENOTEERDE AANDELEN	40,8%	24.194	24.273
OPKOMENDE MARKTEN	36,5%	14.436	11.277
DIRECT VASTGOED	15,0%	-	-
INDIRECT VASTGOED	27,2%	10.760	9.452
S_2 TOTAAL, REKENING HOUDEND MET 75% CORRELATIE		84.635	75.937

S_3 valutarisico

Het totale valutarisico, berekend volgens de standaardmethode:

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S_3 TOTAAL VALUTARISICO	20%	12.027	7.641

S_4 grondstoffenrisico

In de onderstaande tabel is het totale grondstoffenrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. Ook hier is rekening gehouden met actief risico, wat resulteert in een grotere daling.

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S_4 TOTAAL GRONDSTOFFENRISICO	35,2%	13.927	12.975

S_5 kredietrisico

Het kredietrisico wordt in de standaardmethode vastgesteld door de daling van de waarde van de bedrijfsobligaties vast te stellen als gevolg van de toename van de 'creditspread' van 40%. In de onderstaande tabel is het totale kredietrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. De berekening is gebaseerd op de door de vermogensbeheerder geleverde schokken.

OVERIGE GEGEVENS

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S_5 TOTAAL KREDIETRISICO	20.843	20.524

S_6 , verzekeringstechnischrisico

Het verzekeringstechnischrisico is vastgesteld conform optie A van de handreiking van DNB. Hierbij is de volgende onderverdeling aangehouden:

	AANTAL	VPV GEWOGEN LEEFTIJD	VPV
ALLEEN LEVENSLANG PENSIOEN	102	62,6	34.621
PP O.B.V. OPGEBOUWD OP, OPBOUW	544	65,6	356.240
PP O.B.V. UITZICHT OP, OPBOUW	554	53,0	302.296

Het verzekeringstechnisch risico bedraagt 21.987.

S_8 , concentratierisico

Onder Solvency II wordt exposure naar landen die onderdeel zijn van de EEA (European Economic Area) uitgesloten van concentratierisico. Hiervan kan worden afgeweken als er sprake is van verhoogd risico. Gelet op de downgrade van de AAA-rating van Frankrijk naar een AA-rating, kan een significantie positie in Frans staatspapier aanleiding zijn voor een reservering voor concentratierisico. Binnen de obligatieportefeuille is sprake van een materieel concentratierisico aangezien de marktwaarde van de Franse obligaties ongeveer 3,5% bedraagt. Concentratierisico kan in dit geval worden opgevat als het risico dat de Franse staatleningen in de portefeuille een waardedaling ondergaan, die losstaat van de overige categorieën in de portefeuille. We hebben dit concentratierisico becijferd middels het toepassen van de standaard Solvency II schokken gecorrigeerd voor het 97,5^e percentiel onder FTK regelgeving.

RATING	EXPOSURE DAT CONCENTRATIERISICO LOOPT (ALS % VAN HET VERMOGEN)	SCHOK (97,5%)	SOLVENCY II STANDAARD SCHOK (99,5%)
AAA	0,0%	9%	12%
AA	3,5%	9%	12%
A	0,0%	16%	21%
BBB	0,0%	21%	27%
BB OF LAGER	0,0%	56%	73%

Er wordt hier opgemerkt dat er tevens een behoorlijke concentratie aanwezig is naar Nederlandse en Duitse staatleningen (respectievelijk ongeveer 12% en 7% van het vermogen). Hier is in S_8 geen rekening mee gehouden omdat de swapsreads einde 2011 nog op een laag niveau liggen. Dit betekent dat de markt Nederland en Duitsland nog als relatief risicovrij ervaart. Om deze reden is concentratie naar Nederland en Duitsland geen onderdeel van S_8 .

OVERIGE GEGEVENS

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S ₈ TOTAAL CONCENTRATIERISICO	2.525	2.487

Totaal vereist eigen vermogen

Het Vereist Eigen Vermogen bedraagt ultimo 2011 14 procent en bestaat uit de volgende componenten:

	STRATEGISCH 2011	WERKELIJK 2011	WERKELIJK 2010
S ₁ RENTERISICO	10.491	3.959	2.153
S ₂ ZAKELIJKE WAARDEN RISICO	84.635	77.937	94.297
S ₃ VALUTARISICO	12.027	7.641	10.962
S ₄ GRONDSTOFFENRISICO	13.927	12.975	13.758
S ₅ KREDIETRISICO	20.843	20.524	9.175
S ₆ VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO	21.987	21.987	18.147
S ₈ CONCENTRATIERISICO	2.525	2.487	-49.383
TOTAAL, REKENING HOUDEND MET DE WORTELFORMULE	97.077	84.973	99.108
VOORZIENING VOOR REKENING PENSIOENFONDS	693.157	693.157	603.571
VEREISTE DEKKINGSGRAAD	114,0%	112,3%	116,4%

RESULTAATBESTEMMING

Het bestuur heeft besloten het resultaat voor het jaar 2011 ten laste te brengen van de algemene reserve.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben tot aan de datum van vaststelling van de jaarrekening geen “gebeurtenissen na balansdatum” plaatsgevonden.

OVERIGE GEGEVENS

ACTUARIËLE VERKLARING CERTIFICEREND ACTUARIS

OPDRACHT

Door de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam is aan Ruigrok Actuariële Consultancy BV de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2011.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

WERKZAAMHEDEN

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard. Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigenvermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

OOORDEEL

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij er van overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikelen 126, 127 en 128. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria. De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen heeft een herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Wanneer de financiële positie van het fonds zich ontwikkelt conform de evaluatie van het herstelplan, wordt ultimo 2013 de minimum dekkingsgraad van 104,3% bereikt. Het Vereist Eigen Vermogen wordt conform de evaluatie van dit herstelplan behaald in 2017. De vermogenspositie van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is naar mijn mening slecht vanwege een dekkingstekort.

WIERINGERWAARD, 12 JUNI 2012

DRS. P.J.G. RUIGROK AAG, VERBONDEN AAN RUIGROK ACTUARIËLE CONSULTANCY B.V.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Hoek van Holland gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het stichtingskapitaal en de reserves en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het stichtingskapitaal en de reserves van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen per 31 december 2011 en van het saldo van baten en lasten over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

ROTTERDAM, 12 JUNI 2012

S.A. VAN KEMPEN RA, PRICEWATERHOUSECOOPERS ACCOUNTANTS N.V.

ENIGE BEGRIPPEN

STERFTETAFEL/OVERLEVINGSTAFEL

Een sterftetafel geeft aan wat de levens- en sterftekansen zijn, afhankelijk van de reeds bereikte leeftijd. Aan de hand van de sterftetafels kan men de gemiddelde levensduur berekenen. Dit is het aantal jaren dat men statistisch volgens de gegeven tafel nog zal blijven leven. De ontwikkeling van deze gemiddelde levensduur voor 65-jarige mannen respectievelijk vrouwen is na de 2^e wereldoorlog als volgt geweest:

De ontwikkeling van de gemiddelde levensduur voor 65-jarigen na de 2^e wereldoorlog:

WAARNEMINGSPERIODE	GEMIDDELDE LEVENSDUUR IN JAREN VAN EEN 65-JARIGE	
	MAN	VROUW
STERFTETAFEL		
1947-1949	13,9	14,4
1951-1955	14,1	14,9
1956-1969	14,1	15,4
1961-1965	14,0	16,0
1966-1970	13,7	16,4
1971-1975	13,6	16,9
1976-1980	13,8	18,0
1981-1985	14,1	18,5
1985-1990	14,3	18,9
1990-1995	14,7	19,0
1995-2000	15,0	19,1
2000-2005	15,8	19,5
OVERLEVINGSTAFEL		
2005-2050 *	19,6	21,3
2010-2060 *	21,4	24,1

* Iemand die in 2050/2060 65 jaar is geworden.

ACTUARIEEL

Aanduiding van berekeningen ten aanzien van pensioen of financiering, waarbij (wiskundige) rekentechniek, levenskansen, rekenrente, inschattingen van toestroom beroepsgenoten en dergelijke een rol spelen.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve wordt gevormd in gunstige jaren als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Hierbij valt onder meer ook te denken aan indexaties, aanpassing leeftijdsterugstelling en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

ASSET LIABILITY MANAGEMENT (ALM)

Asset Liability Management is het aanbrengen en vervolgens bewaken van een optimale samenhang tussen pensioenbeleid, premie- en beleggingsbeleid, waarna de laatste twee zo optimaal mogelijk worden afgestemd op de pensioenverplichtingen.

ASSET-MIX

De vastgestelde "asset-mix" is een procentuele verdeling van het te beleggen vermogen over diverse beleggingscategorieën onder meer aandelen/fondsen, onroerend goed/fondsen, vastrentende waarden en liquide middelen. De mix is vermeld onder Financieel beleid, onderdeel beleggingen.

BACKSERVICE

Dit begrip wordt gehanteerd in verschillende betekenissen:

- het pensioengedeelte dat betrekking heeft op achterliggende dienstjaren;
- de koopsom voor het hierboven omschreven pensioengedeelte, dan wel voor de verhoging van dit pensioen als uitvloeisel van een pensioengrondslagstijging;
- en eventuele achterstand over achterliggende jaren gefinancierde pensioenen, respectievelijk de daarvoor benodigde kosten of reserve.

BENCHMARK

Een objectieve maatstaf waarmee de eigen prestaties van de belegger kunnen worden gemeten. Een bekende maatstaf is bijvoorbeeld het totaalrendement van de gehele Amsterdamse aandelenmarkt, zoals die wordt gemeten middels de CBS- herbeleggingindex.

COMINGSERVICE

Dit is het pensioengedeelte dat betrekking heeft op toekomstige deelnemersjaren. Ook worden de daarmee gepaard gaande kosten wel met deze term aangeduid.

CONTANTE WAARDE

De contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen is het bedrag dat nu nodig is om op de pensioendatum aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Het wordt berekend met behulp van de overlevingstafels en de rekenrente (rentetermijnstructuur van DNB). De contante waarde van een verzameling pensioenverplichtingen voor een groep deelnemers is voldoende om aan de verplichtingen te voldoen, indien over het vermogen een interest wordt gekweekt gelijk de rekenrente en het sterfte- c.q. overlevingspatroon bij de betreffende groep in overeenstemming is met de overlevingstafels.

CONTINUÏTEITSANALYSE

De continuïteitsanalyse wordt verplicht gesteld in het Financieel Toetsingskader (FTK), onderdeel van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het is een middel voor pensioenfondsen om inzicht in de financiële risico's op langere termijn en de sturingskracht van hun beleidsinstrumenten te verkrijgen, om keuzes ten aanzien van de feitelijke premie en toeslag te onderbouwen en indien van toepassing om als basis te dienen voor een langetermijnherstelplan. Pensioenfondsen dienen tenminste 1x in de drie jaar een continuïteitsanalyse te maken.

INHAALPREMIE

De inhaalpremie is dat deel van de premie dat betrekking heeft op de financiering van de achterstand in de backservice

KAPITAALDEKKINGSTELSEL

Dit is het financieringssysteem waarbij reserves worden gevormd voor de pensioenverplichtingen.

De berekening van de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen. Alle levensverzekeringsmaatschappijen en vrijwel alle pensioenfondsen werken op basis van het kapitaaldekkingstelsel.

KORTINGSMAATREGEL

Een kortingsmaatregel betreft een gelijke procentuele vermindering van alle opgebouwde en ingegane pensioenen. BPL zal pas tot een kortingsmaatregel overgaan als alle sturingsmiddelen, inclusief de mogelijkheid van een extra premiestorting, zijn uitgeput. Een extra premiestorting zal alleen in het herstelplan worden opgenomen als de NLC deze schriftelijk heeft toegezegd. Het bestuur zal de mogelijkheid van een extra premiestorting tijdig met de NLC bespreken.

LEEFTIJDSCORRECTIE HOGER OPGELEIDEN

Uit onderzoek, o.a. door het CBS, is gebleken dat de sterftekans voor hoger opgeleiden lager ligt dan de sterftekans voor een gemiddelde Nederlander. Onder hoger opgeleiden wordt verstaan personen met een HBO of universitaire opleiding. BPL-deelnemers hebben tenminste een HBO-opleiding genoten. Bij berekening van de voorziening dient BPL hiermee rekening te houden. Dit gebeurt door de gemiddelde sterftekans, die volgt uit de geldende prognosetabellen, te vermenigvuldigen met een correctiefactor, welke is afgeleid van de levensverwachting van hoger opgeleiden ten opzichte van de gemiddelde Nederlander.

Voorbeeld: De gemiddelde sterftekans van een 35-jarige mannelijke deelnemer op basis van de geldende prognosetabellen bedraagt: 0,0645%. De correctiefactor voor een 35-jarige man bedraagt: 64,23%. Bij berekening van de voorziening wordt dan gerekend met een sterftekans van 0,0414% ($0,0645\% \times 64,23\%$).

OMSLAGSTELSEL

Hierbij worden de binnenkomende gelden terstond aangewend voor pensioenuitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld van dit stelsel vormt de AOW. Voor ons fonds wordt ook het FLP als zodanig gefinancierd.

OVERBRUGGINGSPENSIOEN

Een overbruggingspensioen wordt uitgekeerd boven op het levenslange ouderdomspensioen, tot aan de 65-jarige leeftijd. De overbrugging dient als compensatie voor de AOW-uitkering. In deze situatie gaat het levenslange ouderdomspensioen dus al vóór de 65-jarige leeftijd in. BPL kent een overbruggingspensioen in het reglement 2004.

PENSION FUND GOVERNANCE

Pension Fund Governance (PFG) is een systeem van checks and balances dat de kwaliteit van het pensioenbestuur moet stimuleren en transparant maken. Dit moet leiden tot meer vertrouwen in de pensioensector.

PERFORMANCE

Performance is de procentuele waardeverandering van het gemiddeld belegd vermogen.

PREMIE

- Feitelijke premie: de op jaarbasis van de deelnemers totaal ontvangen premies.
- Zuivere kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Gedempte kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van een disconteringsvoet, welke wordt ontleend aan het te verwachten rendement op beleggingen (bij BPL 4%) met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Minimale premie bij onderdekking: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor buffervorming op basis van het minimaal vereist eigen vermogen.

Pensioenfondsen zijn verplicht genoemde premies in het jaarverslag te publiceren.

VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

De voorziening pensioenverplichtingen het bedrag dat op de balans van de verzekeringsinstelling of het pensioenfonds wordt opgenomen ter dekking van de reeds gefinancierde pensioengedeelten. Een andere (oudere) term hiervoor is wiskundige reserve of premiereserve. Onder FTK wordt dit de technische voorzieningen genoemd.

REKENRENTE

De rekenrente is de rentevoet waarmee bij het vaststellen van tarieven en voorziening pensioenverplichtingen rekening wordt gehouden. Hiermee wordt geanticipeerd op het rendement dat naar verwachting op premies en reserves zal worden gemaakt. Na invoering van het FTK wordt de voorziening pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen een voorgeschreven marktconforme rentetermijnstructuur.

REËLE RENTE

Onder reële rente wordt verstaan de rente die op de kapitaalmarkt bereikt wordt, verminderd met het inflatiepercentage.

RIJPINGSGRAAD

Verhouding premievrijen en gepensioneerden t.o.v. actieve deelnemers. Als de rijpingsgraad stijgt neemt het gereserveerde pensioenvermogen in verhouding tot de premiesom toe. Daardoor wordt de bijdrage van de beleggingsrendementen belangrijker voor de financiële positie van een fonds en wordt het moeilijker om een ongewenste ontwikkeling van de dekkingsgraad bij te sturen door premie-aanpassing.

STOP-LOSS

Dit slaat op een verzekeringsvorm waarbij het deel van de schade dat boven een afgesproken maximum uitgaat door de herverzekeraar wordt vergoed.

TRACKING ERROR

Met de tracking error wordt een indicatie gegeven van de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark. De achtergrond van dit begrip is dat er verschillende stijlen voor vermogensbeheer bestaan. Aan het ene uiterste staat passief vermogensbeheer, waarbij gepoogd wordt een benchmark zo nauwkeurig mogelijk te volgen. Aan het andere uiterste staat actief vermogensbeheer, waarbij op basis van een (visie op toekomstige koersontwikkelingen met enige regelmaat aan- en verkoopbeslissingen genomen worden. In het eerste geval zal het rendement van de portefeuille nagenoeg overeenkomen met dat van de benchmark. In het tweede geval zullen de maandelijkse verschillen

veel groter zijn, en kan het heel goed zijn dat er afwijkingen van een procentpunt of meer bestaan. Over een langere periode beschouwd, is het uiteraard de bedoeling dat actief vermogensbeheer meer oplevert dan de benchmark. De grotere onzekerheid behoort immers beloond te worden met extra rendement.

Bij het meten van de tracking error wordt per beschouwde periode (meestal een maand) gekeken wat het rendement van de portefeuille en het rendement van de gevolgde benchmark is. Het verschil wordt gekwadeerd. De waarnemingen over een aantal perioden (variërend van 12 tot 36 maanden) worden opgeteld, en gedeeld door het aantal waarnemingen. Uit dit resultaat wordt de wortel getrokken (om de eerdere kwadratering te elimineren). Het hieruit resulterende getal is de tracking error over deze periode. Aangezien de rendementsverschillen in procenten luiden, luidt de tracking error ook in procenten.

In de afspraken met de vermogensbeheerder wordt zoveel mogelijk een maximale na te streven tracking error opgenomen. Hoe lager de tracking error, hoe meer erop vertrouwd kan worden dat het rendement is gekoppeld aan de waardeontwikkeling van de benchmark. Bij een hogere tracking error heeft de vermogensbeheerder een grotere vrijheid om van de benchmark af te wijken, met zowel de kans op een beter resultaat dan de benchmark als de kans op een lager resultaat. De voor BPL op totaal portefeuille niveau en per assetcategorie na te streven maximale tracking error zijn, indien van toepassing, vermeld in het hoofdstuk beleggingen.

SWAP

Een swap is een derivaat dat in de financiële wereld wordt gebruikt om het renterisico af te dekken, waarbij de lange rente wordt geruild voor de korte rente.

SWAPTION

Een swaption is een optie op een swap.

AFDEKKEN (HEDGEN) VALUTA RISICO

Pensioenfondsen in Nederland beleggen over in het algemeen ook in niet Euro genoteerde waardepapieren. Als de valuta van deze waardepapieren daalt ten opzichte van de Euro betekent dit voor een fonds, dat zijn verplichtingen in Euro's heeft vastgesteld, een vermindering van zijn vermogen en daardoor een lagere dekingsgraad. Dit risico kan worden afgedekt door middel van hedging naar de Euro.

De kosten van hedging zijn vrij beperkt. Het indekken gebeurt via valuta termijncontracten. Deze kosten niets. Het enige "kostenaspect" is het feit dat de koers waartegen op termijn verkocht/gekocht wordt, bepaald wordt door het renteverskil tussen beide valuta.

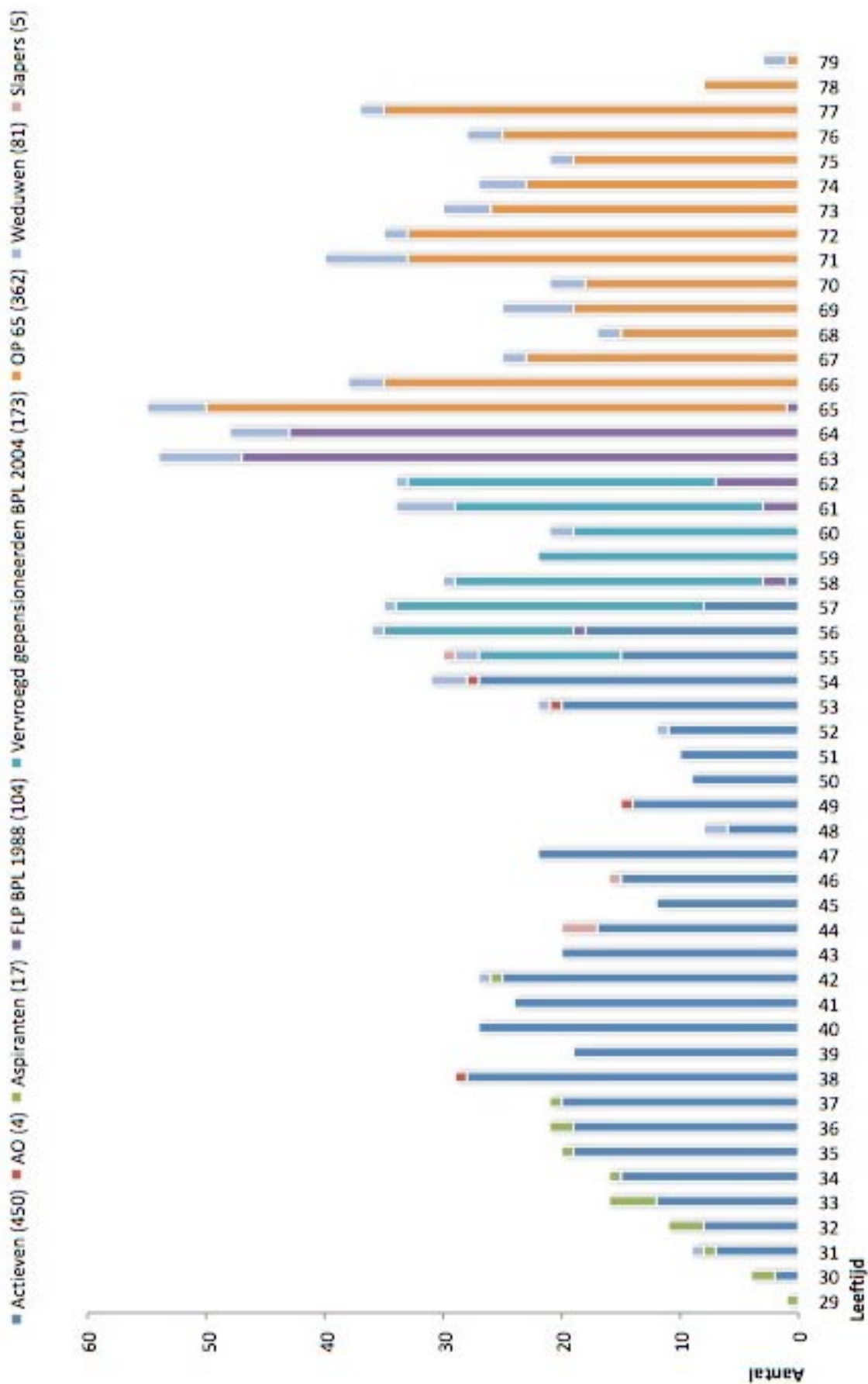
2

BIJLAGE

Vergelijking indexatie BPL, ABP en Koopvaardij 1989-2012

BPL			ABP		KOOPVAARDIJ	
M.I.V	VERHOGING	VERHOGING CUMULATIEF	VERHOGING	VERHOGING CUMULATIEF	VERHOGING	VERHOGING CUMULATIEF
	%	%	%	%	%	%
1989	1	1,00	0,7	0,70	0	0,00
1990	2,1	3,12	2,6	3,32	1,5	1,50
1991	3,1	6,32	3,4	6,83	5	6,58
1992	3,3	9,83	3	10,04	3,8	10,62
1993	3,1	13,23	1	13,14	3,8	14,83
1994	1,3	14,70	0	13,14	1,8	16,90
1995	2,2	17,23	0,48	13,68	2,3	19,58
1996	3,1	20,86	0,81	15,35	1,1	20,90
1997	3,9	25,57	0,62	17,23	2,5	23,92
1998	3,6	30,09	1,24	19,98	2,5	27,02
1999	2,8	33,74	1,31	24,06	2,5	30,20
2000	6,6	42,56	0,76	26,72	3	34,10
2001	3,1	46,98	2,07	29,35	4	39,47
2002	3,2	51,69	4,14	34,70	0	39,47
2003	0	51,69	3,79	39,81	0	39,47
2004	0	51,69	1,77	42,28	0	39,47
2005	0	51,69	0,12	42,45	0,65	40,37
2006	0,8	52,90	0,17	42,69	0,65	41,28
2007	1,1	54,58	2,80	46,69	1,37	43,22
2008	4,3	61,30	2,05	49,69	2,38	46,63
2009	0	61,30	0	49,69	1,18	48,36
2010	0	61,30	0,28	49,82	0	48,36
2011	0	61,30	0	49,82	0	48,36
2012	0	61,30	0	49,82	0	48,36

LEEFTIJDVERDELING BPL EIND 2011, TOTAAL 1196 PERSONEN

PREMIE (FLEXIOEN)REGELING

In het verslagjaar golden de volgende adviesmixen:

	MIX 1	MIX 2	MIX 3	MIX 4	MIX 5	MIX 6
AANDELEN						
SAM SUSTAINABLE EUROPEAN EQUITIES	35%	30%	25%	20%	10%	
ROBECO	35%	30%	25%	20%	10%	5%
OBLIGATIES						
RORENTA	15%	20%	25%	30%	40%	10%
ROBECO ALL STRATEGY EURO BONDS BH.	15%	20%	25%	30%	40%	10%
LIQUIDITEITEN						
ROPARCO						75%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%
LEEFTIJD	<35	35-44	45-49	50-54	55-59	60-65
BELEGGINGSHORIZON	>30	21 T/M 30	16 T/M 20	11 T/M 15	6 T/M 10	< 6

ASSET-MIX/RISICORENDEMENTSPROFIELEN ADVIESMIXEN 1 T/M 6

In onderstaand schema treft u de bandbreedte aan waarbinnen het beleggingsresultaat over een voortschrijdende periode van 10 jaar kan worden aangetroffen met een waarschijnlijkheid van 95 procent. In het geval van mix 1 is de bovengrens van de bandbreedte 25,3 procent en de ondergrens -31,1 procent. Het gemiddelde jaarresultaat over de totale periode voor mix 1 is 0,2 procent.

PROCENTEN	MIX 1	MIX 2	MIX 3	MIX 4	MIX 5	MIX 6
BOVENGRENS	25,3	22,4	19,9	17,4	13,4	5,4
ONDERGRENS	-31,1	-27,2	-23,2	-18,9	-9,9	0,4
GEMIDDELD JAARRESULTAAT	-0,2	0,7	1,1	1,5	2,3	2,7

De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

INVOERING ZORGPLICHT

In het kader van de invoering van de zorgplicht zijn alle rekeninghouders in maart/april 2007 in de gelegenheid gesteld te kiezen uit drie serviceniveaus.

SERVICENIVEAU 1: VOLLEDIG BEHEER

Uw bestaande beleggingsportefeuille wordt bij dit serviceniveau jaarlijks automatisch in overeenstemming gebracht met de voor u geldende adviesmix. Hetzelfde geldt voor verder te storten pensioenpremies: ook die worden belegd conform uw adviesmix. Kortom, u hebt bij dit serviceniveau geen enkel omkijken naar uw beleggingen.

SERVICENIVEAU 2: GEDEELTELIJK BEHEER

Bij dit serviceniveau bepaalt u zelf wanneer u uw huidige beleggingsportefeuille in overeenstemming laat brengen met uw adviesmix. Uw huidige portefeuille wordt dus aangepast conform uw adviesmix, telkens als u dit expliciet aan Robeco verzoekt, maar dus niet automatisch zoals bij serviceniveau 1. De verdeling van uw eventueel nog af te dragen flexioenpremies wordt wel jaarlijks automatisch op uw adviesmix afgestemd.

SERVICENIVEAU 3: EIGEN BEHEER

Net als bij het serviceniveau Gedeeltelijk Beheer, kunt u hier zelf bepalen wanneer u uw huidige beleggingsportefeuille in overeenstemming laat brengen met uw adviesmix. Bovendien kunt u zelf bepalen hoe u uw eventueel nog af te dragen flexioenpremies wilt laten beleggen. U kunt kiezen voor een van de standaard adviesmixen, maar ook zelf een mix samenstellen. U kunt door inzending van een wijzigingsformulier te allen tijde uw serviceniveau wijzigen. Voor informatie over bovenstaande serviceniveaus en de beleggingsfondsen kunt u telefonisch contact opnemen met Robeco Direct via telefoonnummer 0800-8010 (gratis) of door in te loggen op www.robeco.nl/pensionproviders. U kunt ook meer informatie vinden in de brochure “Flexibel individueel pensioen (flexioen)” op onze website www.bploodsen.nl

FLEXIOENOPTIES

Deelnemers kunnen kiezen uit verschillende mogelijkheden om hun flexioenkapitaal om te zetten in een aanvullend pensioen.

Reglement 1988

Omzetting in een tijdelijke(5 of 10 jaar) aanvulling, naar keuze met of zonder partnerpensioen, of een levenslange aanvulling met of zonder dekking partnerpensioen, naar keuze ingaande 60 of 65 jaar.

Reglement BPL 2004

Op de vervoegde pensioendatum kan het flexioenkapitaal worden omgezet (door interne waardeoverdracht) in extra pensioenen (levenslang pensioen ingaande 60 jaar met bijbehorend partnerpensioen en tijdelijke pensioen van 60-65 jaar) op grond van het Pensioenstatuut 2004. Indien niet gebruik wordt gemaakt van deze optie dient het flexioenkapitaal op 55 jaar te worden aangewend voor een tijdelijke aanvulling van 5 of 10 jaar, naar keuze met of zonder partner pensioen.

Het flexioenkapitaal kan ook worden aangewend voor pensioen via een verzekeraar, mits de verzekeraar een vrijwaringverklaring afgeeft.

De dekking van partnerpensioen bij tijdelijke aanvullingen houdt in dat, indien betrokkene tijdens de uitkeringsperiode komt te overlijden, het kapitaal, verminderd met de uitkeringen beschikbaar komt voor de inkoop van een aanvulling aan de nabestaande. De nabestaande kan dan kiezen voor een tijdelijke aanvulling tot haar 65^e of een levenslange aanvulling. De dekking partnerpensioen bij levenslange aanvullingen voorziet bij overlijden in de uitkeringsperiode in een levenslang aanvullend partnerpensioen van 70% van de aanvulling die betrokkene laatstelijk voor overlijden genoot.

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012, uitgaande van inkoop op uw 55e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	55,36
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	218,97
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	220,88
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	120,47
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	122,40

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012 uitgaande van inkoop op uw 56e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	53,26
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	268,44
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	270,62
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	131,35
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	133,47

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012, uitgaande van inkoop op uw 57e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	51,24
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	351,00
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	353,54
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	144,99
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	147,33

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012, uitgaande van inkoop op uw 58e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	49,28
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	516,24
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	519,38
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	162,54
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	165,14

De tarieven voor tussenliggende leeftijden worden door middel van interpolatie bepaald.

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012, uitgaande van inkoop op uw 60e:

INKOOP OP UW 60 ^E (IN EURO'S)	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	218,87
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	222,07
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	120,62
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	123,71
LEVENSLANGE AANVULLING MET PARTNERPENSIOEN	49,52
LEVENSLANGE AANVULLING ZONDER PARTNERPENSIOEN	55,71

Tarief flexioenopties voor het jaar 2012, uitgaande van inkoop op uw 65e:

INKOOP OP UW 65 ^E IN PENSIOEN (IN EURO'S)	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	218,75
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	223,76
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	120,84
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	125,74
LEVENSLANGE AANVULLING MET PARTNERPENSIOEN	54,28
LEVENSLANGE AANVULLING ZONDER PARTNERPENSIOEN	63,07

INDEXATIE

Ingegane flexioenuitkeringen worden op dezelfde wijze aangepast als pensioenen uit de basisregeling.

BESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN VAN BPL

BESLUIT VERKIEZING COMPLIANCE OFFICER

Het bestuur kiest een compliance officer.

AB 8 november 2011

BESLUIT VERKIEZINGSTERMIJNEN FUNCTIE VOORZITTER, SECRETARIS/PENNINGMEESTER, COMPLIANCE OFFICER (AB SEPTEMBER 2005)

De maximale verkiezingstermijn bedraagt 6 jaar. Herververkiezing is terstond mogelijk. Herbenoeming als bestuurslid conform artikel 6, lid 4 van de Statuten wordt niet als onderbreking van voornoemde termijn beschouwd.

BESLUIT VERGOEDINGEN EN PRESENTIEGELDEN CONFORM ARTIKEL 6, LID 5 VAN DE STATUTEN (AB DECEMBER 2004, LAATSTELIJK GEWIJZIGD IN AB AUGUSTUS 2011)

Presentiegeld- en onkostenregeling voor BPL-bestuursleden per 1-1-2012

Presentiegeld bestuursvergaderingen

Per vergadering: € 750 voor bestuursleden, die geen vergoeding dan wel compensatie krijgen vanuit hun regionale maatschap. De vergoeding wordt gegeven voor alle reguliere AB-vergaderingen, DB-vergaderingen en overleggen waaraan uit hoofde van het AB-lidmaatschap wordt deelgenomen (bijvoorbeeld interne commissies/werkgroepen, cursusdagen, bezoeken seminars e.d.). Over presentiegeld wordt geen BTW vergoed. Indexatie presentiegeld: jaarlijks wordt op 1 januari het presentiegeld verhoogd conform de indexatie van de BPL-pensioenen (geen indexatie of verlaging van de pensioenen betekent dat de verhoging op nihil wordt gesteld).

Reis- en verblijfkosten

Km-vergoeding: € 0,49 per km op basis van kortste route van postcode tot postcode. Indien bijzondere omstandigheden het niet mogelijke maken de kortste route te rijden, kunnen ook de feitelijke gereden kilometers worden gedeclareerd. Deze declaratie wordt alleen geaccepteerd als deze afwijking hierin is toegevoegd. Indexatie km-vergoeding: jaarlijks wordt op 1 januari op basis van de betreffende ANWB-gegevens de km-vergoeding aangepast aan de hand van de gestegen kosten. Alle overige reis- en verblijfkosten worden vergoed tegen overlegging van de originele betalingsbewijzen.

Vergoeding voor de aanschaf en het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden.

DB leden: € 275 per kwartaal; andere AB leden: € 140 per kwartaal.

Alle declaraties ten laste van het BPL worden achteraf per kwartaal ingediend en lopen via de penningmeester van het fonds. Uit het oogpunt van good Governance wordt van elk bestuurslid in het jaarverslag van het pensioenfonds opgave gedaan van de in het verslagjaar ontvangen vergoedingen van BPL.

BESLUIT TAAKVERDELING TUSSEN DB/AB (AB JUNI 2007)

Terzake gelden de volgende bepalingen uit de Statuten:

Artikel 6.7

De voorzitter en de secretaris zijn tezamen belast met de uitvoering van de besluiten van het bestuur. Zij vertegenwoordigen tezamen de stichting in en buiten rechte.

Artikel 6.8

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting en het beheer en de beschikking over haar vermogen, een ander binnen door statuten en reglementen vastgestelde grenzen. Het bestuur is bevoegd tot het

aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen.

De op basis van deze bepalingen gebaseerde taakverdeling tussen het DB en het AB van BPL wordt in onderstaande matrix weergegeven.

Matrix taakverdeling tussen DB en AB van BPL

ONDERWERP	BELEIDSVOORBEREIDING	BESLUITVORMING BELEID	UITVOERING
BEHEERSKADER 1)	DB	AB	DB
OPERATIONELE BEHEERSMAATREGELEN 2)	DB	DB	DB
BELEIDSMATIGE BEHEERSMAATREGELEN 3)	DB	AB	DB
(WIJZIGING) STATUTEN EN REGLEMENTEN, UITLEG C.Q. UITVOERING PENSIOENREGLEMENTEN	DB	AB	DB
FINANCIËLE BESLISSINGEN 4)	DB	AB	DB
VOORLICHTING AAN DEELNEMERS 5)	DB	AB	DB
CONTACTEN MET DERDEN 6)	DB	AB	DB

- 1 Doelstelling en structuur organisatie, bevoegdhedenverdeling, wijze van verantwoording afleggen, externe deskundigen, personeelsbeleid.
- 2 Operationele en administratieve processen, bewaking en analyse van het operationele ondernemingsrisico en managementinformatie en personeelsbeleid.
- 3 O.a. ALM-studie, continuïteitsanalyse, Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), kwartaal- en jaar-cijfers (jaarverslag), FTK-rapportage, beleggingsmandaat vermogensbeheerders, verslagstaten voor De Nederlandsche Bank (DNB), rapport ten behoeve van de premievaststelling en de hoogte van de pensioen-grondslag voor het komende boekjaar, nota inzake het financieringsbeleid.
- 4 Risico's uit aangegane verplichtingen in eigen beheer, risicoherverzekering, reservering, premiebeleid, jaarlijkse vaststelling pensioengrondslag en indexatie pensioenen, beleggingsbeleid, voorziening toekomstige risico's en (minimaal) vereist eigen vermogen, financiële grondslagen
- 5 Collectieve voorlichting.
- 6 De Nederlandsche Bank (DNB), Ministerie van SoZaW, Unie van Beroepspensioenfondsen (UVB), Nederlandse Loodsen Corporatie NLC), Nederlandse Loodswezen BV, VNoL, fiscus, (certificerend) actuaire, accountant, asset-managers, adviseurs, financiële instellingen en anderen.

BESLUIT MACHTIGING TEKENBEVOEGDHEID MANAGER PENSIOENEN (BESLUIT DB JUNI 2007)**Machtiging**

Ondergetekenden, de heren A.G. Nauta en P.J.J. van den Berg, respectievelijk voorzitter en secretaris/penningmeester van het bestuur van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), gevestigd te Pernis-Rotterdam, gebruikmakend van de in artikel 8:1 van de Statuten van BPL gegeven bevoegdheid tot het bepalen van de bevoegdheden van een administrateur, verklaren hierdoor dat de heer Th.A. Wittkamp, vanaf 1 november 2001 aangesteld als Manager Pensioenen bij voornoemde Stichting en als zodanig handelend als administrateur: hierna te noemen de gemachtigde, gemachtigd is tot het tekenen of fatteren van de volgende zaken:

I. Uitvoeringszaken

Alle brieven en documenten die voortvloeien of verband houden met de uitvoering van de pensioenreglementen en de flexioenregeling, van brieven en documenten die voortvloeien uit bestuursbesluiten, waarvan de uitvoering aan hem is gedelegeerd, niet zijnde geldelijke zaken, als bedoeld onder II, naar eigen inzicht alleen of samen met een ander tot fatteren of tekenen bevoegd bestuurslid, tenzij het bestuur nadrukkelijk anders heeft bepaald.

II. Geldelijke zaken

Alle geldelijke transacties, overmakingen en stortingen ten laste van de bij voornoemde Stichting in gebruik zijnde rekeningen bij de Postbank en de ABN-AMRO Bank, uitsluitend samen met een ander tot fatteren of tekenen bevoegd bestuurslid van de Stichting.

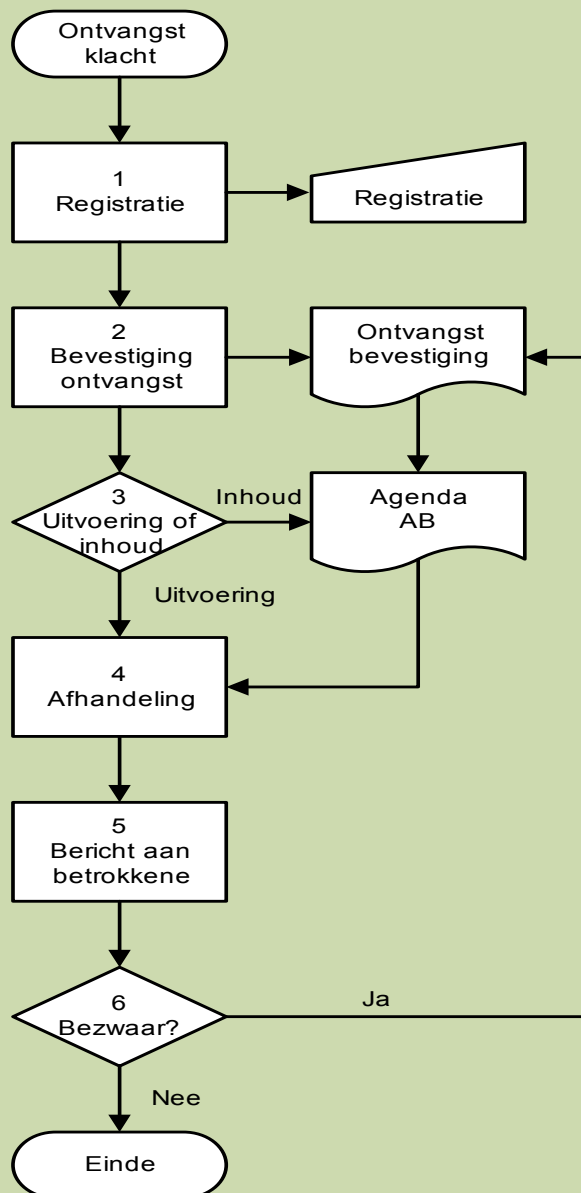
III. Duur van deze machtiging

Deze machtiging geldt vanaf heden en is, behoudens opzegging, geldig zo lang de gemachtigde een dienstverband heeft met genoemde Stichting.

A.G. NAUTA, VOORZITTER

P.J.J. VAN DEN BERG, SECRETARIS/PENNINGMEESTER

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE BPL
(INGANGSDATUM: 16 FEBRUARI 2006)

1

De ontvangen klacht wordt geregistreerd in de daarvoor beschikbare register.

2

De afzender ontvangt een ontvangstbevestiging, waarin de vermoedelijke behandeltijd is vermeld.

3

Bepaald wordt of het om een klacht gaat m.b.t. de uitvoering van de pensioenregeling of een klacht over de inhoud van de pensioenregeling of anderszins.

4

De klacht wordt afgehandeld door de Manager Pensioenen (MP).

5

Betrokkene ontvangt bericht over het genomen besluit m.b.t. de ingediende klacht. Hierin wordt een eventuele beroepstermijn vermeld.

6

Na verloop van de beroepstermijn worden de betreffende documenten toegevoegd aan het dossier. Indien binnen de gestelde termijn een bezwaarschrift wordt ingediend worden de documenten ter behandeling aan het AB gezonden.

RAPPORTAGE VAN HET INTERN TOEZICHTSORGAAN PENSION FUND GOVERNANCE 2011

Pensioenfonds:	Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL)
Aanwezige bestuursleden:	J.W. Duyzer (voorzitter), P.J.J. van den Berg, (secretaris / penning meester), E.P.R. Heugen, R. de Jonge, H.J.T. Ruijten, M.A. van Kuik, P.B. Schoe (aspirant bestuurslid) alsmede Th. A. Wittkamp (Manager Pensioenen)
Commissie intern toezicht:	H.R.C. Gostelie (voorzitter), R. Harkema en J.A.W. Apeldoorn, alsmede R. Bastian (secretaris)
Type intern toezicht:	Intern Toezichtorgaan (tweejaarlijks)
Datum / tijd overleg:	28 september 2011 van 14.00 – 17.00 uur

DE TAAK VAN HET INTERN TOEZICHT

Het Intern Toezicht heeft volgens bepaling C3 van de STAR-code PFG tot taak:

- Het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks and balances binnen het fonds
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur het fonds aanstuurt
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn

DE WERKWIJZE

De werkwijze van het Intern Toezicht staat beschreven in document SDB-II-008 en kent als stappen:

- Vullen van het transparantiedocument door het pensioenfonds (zie bijlage I)
- Onderzoek van het transparantiedocument door het intern toezicht
- Overleg van het intern toezicht met het fondsbestuur
- Verslaglegging van het overleg
- Evaluatie van het gesprek en oordeelsvorming door het intern toezicht
- Rapportage door het intern toezicht aan het fondsbestuur

HET ONDERZOEK

Het Intern Toezicht heeft ten aanzien van de gevraagde documenten onderzocht of ze zijn aangeleverd en of ze actueel zijn. De resultaten van dat onderzoek zijn aangegeven in bijlage I.

HET OVERLEG

Het Intern Toezicht heeft de volgende onderwerpen met het bestuur besproken.

- Acties naar aanleiding van de vorige PFG-ronde
- Prioriteiten/ Beleid en procedures
- Risicobeheersing
- Bestuurlijk functioneren
- Externe rapportages

HET GESPREKSVERSLAG

Dit is het vierde bezoek van het Intern Toezicht aan BPL. Na het derde bezoek in 2009 dat werd afgesloten met een goede waardering, besloot BPL over te gaan van een jaarlijkse op een tweejaarlijkse bezoekfrequentie.

ACTIES NAAR AANLEIDING VAN DE VORIGE PFG-RONDE**Ten aanzien van de opvolging op de PFG-rapportage 2009**

Het bestuur heeft, in samenwerking met het actuarieel bureau Sprenkels & Verschuren, een FIRM-analyse gemaakt. De punten uit deze analyse zijn nog onderwerp van overleg en waar nodig implementatie. Het communicatiebeleid is geformaliseerd en geïmplementeerd. Tevens is er een studiedag voor het bestuur georganiseerd over dit onderwerp. Uit de deskundigheidstoets bleek dat de kennis over pensioensoorten en -regelingen versterking behoeft. Het bestuur heeft inmiddels ook hiervoor een studiedag georganiseerd. Wat betreft de besluitenlijsten merkt het Intern Toezicht op dat het voor een buitenstaander lastig te volgen is wat de overwegingen en inbreng van het bestuur waren om een bepaald besluit te nemen. Het bestuur geeft aan al eens een notuliste te hebben gebruikt, maar dat dit geen succes was. Voor het bestuur zijn de besluitenlijsten in deze vorm goed bruikbaar.

PRIORITEITEN / BELEID EN PROCEDURES**Ten aanzien van het Pensioenbeheer**

Desgevraagd geeft het bestuur aan dat de tophema's op het gebied van Pensioenbeheer het fiscaal kader beroepspensioenen en het pensioencontract zijn.

Het Intern Toezicht heeft uit de stukken niet kunnen opmaken hoe bij BPL de pensioengrondslag wordt berekend. Het bestuur licht toe dat de pensioengrondslag in zijn historische context moet worden begrepen. Bij de privatisering is de pensioengrondslag uit de ABP-tijd overgenomen en vertaald naar een buiten-ambtelijk inkomen in de zelfstandigensfeer. De bedoeling was dat de loods er in inkomen niet op achteruit zou gaan. De pensioengrondslag die toen is bepaald, is nog steeds het uitgangspunt, waarbij BPL die jaarlijks beoogt aan te passen op basis van de consumentenprijsindex van het CBS.

Het Intern Toezicht informeert naar het premiebeleid. Het bestuur licht het gebruik van de gedempte premie en een vaste disconteringsvoet van 4% toe.

Vervolgens informeert het Intern Toezicht hoe het communicatiebeleid van het fonds is. Hier geeft het bestuur aan intensief met de deelnemers te communiceren via de pensioenbrochure, informatiebijeenkomsten, nieuwsbrieven, vergaderingen van de NLC en persoonlijke contacten. Ook onderzoekt het bestuur of al de communicatie-inspanningen effectief zijn. Gebleken is dat een ruime meerderheid van de deelnemers tevreden is over de communicatie. In aansluiting hierop informeert het Intern Toezicht of er ook voldoende gerichte aandacht voor de gepensioneerden is. Het bestuur bevestigt dat dit het geval is onder andere via de vereniging van oud-loodsen.

Het Intern Toezicht informeert hoe de actieven en post-actieven aankijken tegen het risicoprofiel van het fonds. Het bestuur antwoordt dat de ALM-uitkomsten (risico's op de korte en langere termijn) zijn gepubliceerd en door beide groeperingen hiertegen geen bezwaren zijn ingebracht.

Tot slot vraagt het Intern Toezicht hoe de klachtenprocedure werkt. Het bestuur beschrijft de werkwijze en de rol van de manager Pensioenen daarin. Vervolgens informeert het Intern Toezicht naar het gedrag van het bestuur in een bepaalde klachtenprocedure. Het bestuur licht zijn handelswijze toe.

Ten aanzien van het Vermogensbeheer

Het bestuur geeft aan dat de tophema's op het gebied van het Vermogensbeheer zijn de implementatie van integraal (fiduciair) vermogensbeheer, renteafdekking en het herstelplan.

Wat betreft het integraal vermogensbeheer vraagt het Intern Toezicht aan het bestuur haar visie hierop toe te lichten. Het bestuur geeft aan dat het in het verleden alleen gebruik maakte van Robeco-fondsen, wat met de introductie van het integraal vermogensbeheer niet meer het geval is. Het bestuur vindt het waardevol dat nu een onafhankelijke partij (Corestone) beoordeelt wat voor BPL het beste past. Het Intern Toezicht memoreert dat Corestone een 100%-dochter is van Robeco en vraagt hoe het bestuur de onafhankelijkheid ziet. BPL geeft vervolgens aan dat Robeco heeft laten zien dat haar domein en dat van Corestone door een 'Chinese muur' is gescheiden. Daarnaast blijkt de onafhankelijkheid voldoende uit de managersselectie. Vervolgens geeft het bestuur aan dat Robeco zijn adviseur voor integraal vermogensbeheer is, en niet Corestone. Het Intern Toezicht benadrukt dat die onafhankelijkheid met name van belang is voor een objectief inzicht in de risico's.

Wat betreft het herstelplan stelt het Intern Toezicht vast dat BPL geen onderscheid lijkt te maken tussen een lange en korte termijn herstelplan. Het bestuur bevestigt dat het alleen werkt met een 'verlengd korte termijn herstelplan' met een hersteltermijn van 5 jaar. Dit betekent dat het fonds in 2013 uit herstel moet zijn.

Het Intern Toezicht vraagt het bestuur hoe de procedure voor uitbesteding van het vermogensbeheer is. Uit de stukken blijkt dat er wel een projectplan is, maar geen speciale procedure voor uitbesteding met selectiecriteria. Het bestuur geeft aan dat Corestone de selectie van de managers doet zodat het belang van een dergelijke procedure ontbreekt. Het Intern Toezicht vraagt vervolgens op welke gronden het bestuur dan Corestone heeft geselecteerd. Het bestuur antwoordt dat een aantal aspecten van belang is. Zo wordt eraan gehecht dat de partij in Nederland is gevestigd en dat in het Nederlands kan worden gecommuniceerd, dat een acceptabele fee wordt gehanteerd en dat de partij een adequate countervailing power is. Uit de nadere toelichting blijkt dat niet het bestuur Corestone heeft geselecteerd, maar dat Robeco dat heeft gedaan. Het bestuur geeft aan dat Robeco de fiduciair beheerder is en dat Corestone een volledige dochter van Robeco is die de externe vermogensbeheerders selecteert. Het Intern Toezicht geeft hierop aan het van belang te vinden de criteria voor een fiduciaire beheerder te expliciteren. Van belang is bijvoorbeeld hoe de fiduciair rapporteert over de risico's die de vermogensbeheerders aangaan. Het Intern Toezicht benadrukt het belang van een fiduciair beheer dat onafhankelijk is van de vermogensbeheerders. Het bestuur illustreert hierop het historisch perspectief van waaruit de selectie is gedaan, refereert aan de genoemde criteria en het proces dat gevolgd is. Het Intern Toezicht geeft hierop nogmaals aan een uitgewerkte uitbestedingsprocedure met heldere door alle bestuursleden onderschreven en vastgelegde criteria nuttig te achten.

Het Intern Toezicht informeert hoe het bestuur ertoe gekomen is om in private equity en hedge funds, te gaan. Het bestuur geeft aan dat dit soort initiatieven meestal vanuit het bestuur zelf komt. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de commodities. Bij de invoering van de marktrente voor de berekening van de pensioenverplichtingen ontstond de noodzaak voor afdekking van het renterisico, waardoor de rendementsportefeuille kleiner werd. Er is toen onderzoek gedaan naar mogelijkheden om het rendement van zakelijke waarden te versterken. Dit heeft in een totaalafweging van risico en rendement geleid tot toevoeging private equity, hedge funds en commodities. Het bestuur accepteert daarbij de risico's van een negatief effect op de dekingsgraad dat aan een keuze voor deze volatiele asset-categorieën verbonden is. Het Intern Toezicht is van mening dat dit een strategie is die meer risico's met zich mee brengt dan dat in het verleden het geval was.

Het Intern Toezicht constateert dat het bestuur in het verleden had besloten de rente af te dekken met swaps en LDI's (Liability Driven Investments). Vervolgens heeft het bestuur de helft van de LDI's omgezet

in swaptions. Kan het bestuur aangeven wat hierbij haar overwegingen waren? Voor het bestuur was van belang dat het risico verlaagd werd. Door 100% afdekking is dat deel van de portefeuille inactief. Door de swaptions is er een opwaarts potentieel ontstaan met een klein risico. Hierdoor kon er weer geprofiteerd worden van een eventuele rentestijging. DNB heeft deze aanpak bekeken en was ermee akkoord.

Ten aanzien van het Bestuurlijk functioneren

Het Intern Toezicht informeert hoe het bestuur zijn opvolging regelt. Wordt er gebruik gemaakt van bestuursprofielen? Dat laatste is nog niet het geval omdat dit nog maar kort geleden door de Pensioenfederatie is geïntroduceerd. Er wordt wel aan gewerkt. Dit is namelijk een van de onderwerpen die op de evaluatiedag onder leiding van een externe in oktober aan de orde zal komen.

Het Intern Toezicht wil weten wie nieuwe bestuursleden voordraagt en wie hen benoemt. Het bestuur geeft aan dat de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) voordraagt op basis van een voorkeur die BPL kenbaar maakt. BPL benoemt het nieuwe bestuurslid.

RISICOBEBEERSING

Wat betreft de risico's voor de langere termijn

Het Intern Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de FIRM-analyse die het bestuur samen met Sprenkels & Verschuren heeft gemaakt en informeert hoe het bestuur hier nu mee verder gaat, met name wat betreft de niet-financiële risico's. Het bestuur geeft aan dat dit binnenkort besproken gaat worden.

Het Intern Toezicht merkt op dat de accountant een controleprocedure adviseert bij de Robeco-fondsen. Het bestuur geeft aan dat dit reeds is opgepakt. Alle Robeco-fondsen hebben nu jaarverslagen met waardeeringen per fonds. Het Intern Toezicht geeft aan dat het belangrijk is die cijfers te vergelijken met de vierde kwartaal-rapportage van Robeco. Het bestuur geeft aan dat Robeco dit heeft gecheckt en dat het klopte. BPL zal deze check voortaan elk jaar zelf doen en het resultaat toevoegen aan de door de accountant te controleren jaargegevens.

Het Intern Toezicht vraagt wat de bevoegdheden van de manager Pensioenen zijn ten aanzien van het aangaan van verplichtingen. Dat is het Intern Toezicht namelijk niet duidelijk. Het bestuur geeft aan dat BPL het vier ogen-principe hanteert, wat betekent dat de manager Pensioenen niets uitsluitend zelf doet, met uitzondering van de pensioenuitkeringen. Contracten worden altijd door twee mensen van BPL-zijde ondertekend, meestal zijn dit de voorzitter en de secretaris/penning-meester.

Het Intern Toezicht ziet dat de manager Pensioenen een cruciale rol speelt bij BPL en vraagt hoe zijn vervanging is geregeld. Het bestuur geeft aan dat al zijn taken en alle procedures schriftelijk zijn vastgelegd.

Het Intern Toezicht vraagt of de manager Pensioenen alleen mondeling rapporteert aan het Dagelijks Bestuur. Dat is inderdaad het geval. Het bestuur vindt dit niet bezwaarlijk aangezien het Dagelijks Bestuur niets beslist en uitsluitend de agendabewaking doet. Desgevraagd geeft het bestuur aan dat stukken voor het Algemeen Bestuur altijd voorstellen zijn van de manager Pensioenen of de actuaris. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur om de autorisatieprocedure en tekeningsbevoegdheden schriftelijk vast te leggen.

Het Intern Toezicht las dat Sprenkels & Verschuren adviseert om met Commissies te werken en vraagt de visie van het bestuur daarop. Het bestuur geeft aan er bewust voor te kiezen om niet met Commissies te werken. Alles wordt door het voltallige bestuur behandeld zodat er geen georganiseerde kennisvoorsprong bij bepaalde bestuurders ontstaat. Het bestuur prijst zich gelukkig dat de loodsen het belang van deze aanpak onderkennen en de bestuursleden voldoende tijd beschikbaar hebben om op deze wijze te werken.

Het Intern Toezicht las dat de voorziening voor de verhoging van de levensverwachting aanvankelijk met 24 miljoen euro werd verhoogd en vervolgens nog eens met 16 miljoen euro. Hoe is deze forse aanpassing bij het bestuur geland? Het bestuur geeft aan dat het om volgordelijke inzichten ging die apart zijn verwerkt. De eerste aanpassing betrof het eigen inzicht dat de levensverwachting steeg en de tweede aanpassing was het gevolg van de introductie van nieuwe overlevingstafels door het Actuarieel Genootschap. Het bestuur wist dat dit ging gebeuren en was dus niet verrast door de verhoging van de voorziening.

Het Intern Toezicht vraagt hoe het bestuur het risicoprofiel van het fonds typeert. Het bestuur vindt BPL nu 'risicomijdend'. De uitslagen in de dekkingsgraad zijn bescheiden vergeleken met bijvoorbeeld ABP. Het Intern Toezicht vraagt of een assetmix eind 2010 van 45 procent zakelijke waarden, waaronder 15 procent private equity, hedge funds en commodities, en 55% vastrentende waarden als een passend risico wordt gezien. Het bestuur zegt dat bij de invulling van het profiel goed gekeken is naar de correlatie zodat risico's worden gedempt. Regelmatig sondeert het bestuur bij de deelnemers of men zich comfortabel voelt bij het profiel, wat volgens het bestuur het geval is.

BESTUURLIJK FUNCTIONEREN

Het Intern Toezicht vindt de rol- en functieverdeling binnen het bestuur erg summier beschreven. Wordt er bijvoorbeeld gewerkt met een uniform of een gedifferentieerd functieprofiel? Dat laatste wordt namelijk aanbevolen om zich gericht te kunnen verdiepen. Het bestuur geeft aan dat er nu met een uniform profiel wordt gewerkt. De enige differentiatie is die naar regio.

Ten aanzien van de evaluatie van het functioneren van bestuurders

Het Intern Toezicht constateert dat het bestuur in zijn evaluatieformulier een beperkte score-mogelijkheid hanteert. Het Intern Toezicht merkt op dat door deze methodiek de score automatisch naar positief tendeeft. Het bestuur geeft vervolgens aan dat de uitkomsten van de UvB-deskundigheidstoets als input voor de evaluatie worden gebruikt.

Vervolgens informeert het Intern Toezicht of er een voldoende evenwichtige verdeling van de werkdruk is over alle bestuursleden. Wordt hier in de evaluatie ook naar gekeken? Het bestuur antwoordt dat dit punt wordt meegenomen bij de evaluatie van het bestuur als geheel in oktober 2011.

Ten aanzien van de deskundigheidsbevordering

Het bestuur licht desgevraagd nogmaals zijn visie toe op de deskundigheid binnen het bestuur. Men streeft ernaar dat alle bestuurders deskundigheidsniveau-2 hebben. Zo wordt voorkomen dat 'niet-gespecialiseerde' bestuurders teveel afhankelijk worden van hun gespecialiseerde collega-bestuurders. Zoals het nu werkt moeten bestuursleden elkaar op basis van gelijkwaardige kennis overtuigen. De bestuursleden vormen zo als het ware een countervailing power voor elkaar, wat de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komt. Anderzijds realiseert het bestuur zich ook goed zijn beperkingen. Men realiseert zich goed dat men niet overal deskundig in is, zoals een vakspecialist dat is. Daarom let het bestuur er goed op wanneer het externe deskundigen moet inschakelen.

EXTERNE RAPPORTAGES

Ten aanzien van de Compliance Officer

Het Intern Toezicht informeert of het bestuur enig beeld heeft van hoeveel tijd de Compliance Officer aan zijn taak besteedt. Het bestuur weet dit niet, maar neemt aan dat dat niet veel tijd zal zijn aangezien er geen meldingen zijn geweest. Wel is het zo dat de opzet van de compliance-infrastructuur aanvankelijk de nodige tijd heeft gevraagd.

Het Intern Toezicht informeert of de Compliance Officer voldoende zicht heeft op de compliance van de uitbesteding. Het Intern Toezicht verbaast zich erover dat de zeer uitgebreide compliance-regeling uiteindelijk uitmondt in een summier rapport. Het bestuur licht daarop toe dat bepaalde compliance-taken, zoals de controle op het voldoen aan wet- & regelgeving, door het Dagelijks Bestuur en de manager Pensioenen wordt gedaan.

Ten aanzien van de accountant

Vraagt de accountant een LOR-verklaring. Het bestuur antwoordt hierop bevestigend.

DE BEVINDINGEN

In dit onderdeel geeft het Intern Toezicht aan wat is opgevallen in het voorgaande, plaatst daarbij kanttekeningen en doet aanbevelingen. Het Intern Toezicht memoreert dat volgens bepaling C4 van de STAR-Code PFG de bevindingen en de beoordeling van het Intern Toezicht in het jaarverslag van het fonds moeten worden vermeld. Het SDB-bestuur heeft op advies van de SDB-pool besloten dat wanneer een bezocht pensioenfonds niet besluit dit rapport integraal in zijn jaarverslag op te nemen, dat dan de samenvatting van de bevindingen, zoals aangegeven op pag. II, samen met de beoordeling in het jaarverslag zal worden geplaatst.

Algemeen

Het intern toezicht heeft na dit vierde onderzoek een positieve indruk van het functioneren van het BPL-bestuur. Het stelt vast dat ook bij deze toezichtsronde het bestuur voltallig aanwezig was. In het overleg dat het intern toezicht als constructief en diepgaand heeft ervaren, gaf het bestuur blijk van voldoende kennis, alhoewel het beeld wat gedifferentieerder is dan in voorgaande jaren. Het Intern Toezicht vermoedt dat dit gedifferentieerde beeld ten aanzien van de deskundigheid te maken heeft met de prominente positie van het DB-plus en de actieve rol van de adviserend actuaris in de beleidsvoorbereiding. Op een aantal gebieden ziet het Intern Toezicht mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. Dit wordt in het volgende toegelicht.

Het onderzoek

Alle gevraagde documenten zijn tijdig aangeleverd. De documenten zijn actueel, en volgens een duidelijk systematiek gestructureerd.

De vorige PFG-ronde

Het Intern Toezicht is positief over de reactie van het bestuur op het vorige PFG-rapport. De aanbevelingen zijn serieus overwogen en opgepakt. Met name met het communicatieplan zijn goede vorderingen gemaakt. Helaas zijn de besluitenlijsten van de bestuursvergaderingen nog steeds te summier voor het Intern Toezicht om zich een beeld te kunnen vormen van de overwegingen die speelden bij de totstandkoming van de besluitvorming. Dat dit moet blijken, is een eis die tegenwoordig aan de verslaglegging bij pensioenfondsbesturen wordt gesteld en die het Intern Toezicht hier herhaalt. Hieraan voldoen is in het belang van het bestuur omdat het daarmee kan aantonen welke belangen het heeft afgewogen en welke informatie het heeft meegewogen alvorens te besluiten, om zodoende zijn eigen (aansprakelijkheids)risico's te beperken.

Prioriteiten/ Beleid en procedures

Wat betreft het Pensioenbeheer stelt het Intern Toezicht vast dat de historische verklaring van de pensioengrondslag duidelijk is, maar tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat een inhoudelijke onderbouwing eigenlijk ontbreekt. Het fonds werkt al jaren met deze benadering van de pensioengrondslag, dus kan men zich afvragen hoe bezwaarlijk het ontbreken van een inhoudelijke onderbouwing is. Echter, het Intern Toezicht sluit niet uit dat de vraag naar de inhoudelijke onderbouwing van de pensioengrondslag in de toekomst manifest zal worden.

Wat betreft het Vermogensbeheer memoreert het Intern Toezicht zijn opmerkingen zoals weergegeven in het gespreksverslag aangaande de onafhankelijkheid van de fiduciair vermogensbeheerder. Robeco wordt nu door het bestuur gezien als de fiduciair vermogensbeheerder. Het staat het bestuur vanzelfsprekend vrij hoe het het vermogensbeheer inricht. Volgens het Intern Toezicht heeft Robeco als grootste vermogensbeheerder voor BPL echter een onvoldoende onafhankelijke positionering om als fiduciair beheerder te kunnen worden aangemerkt. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur daarom zich nog eens te beraden op het belang van de onafhankelijkheid en de borging daarvan in de huidige situatie met Robeco.

Verder merkt het Intern Toezicht op dat de door het bestuur gehanteerde term ‘verlengd korte termijn herstelplan’ niet een gekende term is. Beter ware het te spreken van het ‘korte termijn herstelplan’, wat de wettelijke term is. Dat de hersteltermijn door de toenmalige Minister Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tijdelijk is verlengd van 3 naar 5 jaar doet daar niets aan af.

Het Intern Toezicht vraagt aandacht voor het gehanteerde risicoprofiel en wijst daarbij op het normpercentage zakelijke waarde (45 procent) en het risicoprofiel van de specials (15 procent) van de totale portefeuille dat uit zijn aard een zeker risico met zich meebrengt doordat bij hedge funds en private equity het rendement fors kan tegenvallen en daarenboven het bij private equity moeilijk blijkt uit te stappen op het moment dat dat wenselijk is. Het Intern Toezicht ziet dat het BPL-bestuur stappen heeft gezet om beleggingsrisico terug te brengen. Op zich moet ook bedacht worden dat risico nemen niet verkeerd is en nodig om rendement te kunnen realiseren. Wel is nodig dat het te nemen risico in overeenstemming is met de intentie. Het is verstandig hier nog eens een onafhankelijke opinie over te vragen om zeker te stellen dat het risicoprofiel inderdaad overeenkomstig de intentie van het bestuur is. Dat het bestuur uitgaat van instemming van DNB op de gehanteerde renteafdekking omdat geen commentaar meer volgde, vindt het Intern Toezicht een wat riskante strategie.

Wat betreft de uitbestedingsprocedure vindt het Intern Toezicht dat het belang daarvan blijkt wanneer gekeken wordt naar de toch wat onduidelijke werkwijze die tot de aanstelling van Corestone heeft geleid. Het Intern Toezicht adviseert een heldere uitbestedingsprocedure te maken met duidelijke criteria en die in de praktijk dan ook te volgen.

Wat de bestuurlijke dimensie betreft begrijpt het Intern Toezicht de voorkeur van het bestuur voor een pragmatische werkwijze bij bestuursopvolging; de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) draagt voor op basis van een voorkeur die BPL kenbaar maakt en BPL benoemt vervolgens het nieuwe bestuurslid. Het Intern Toezicht plaatst echter vraagtekens bij deze werkwijze uit oogpunt van correcte governance. Zonder goede waarborgen draagt deze aanpak het risico in zich van een ‘old boys network’. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur zich een oordeel te vormen over de huidige waarborgen. Wel tekent het Intern Toezicht aan dat het een goede zaak is dat het bestuur het nieuwe bestuurslid benoemt. Hiermee was BPL een van de eerste fondsen in Nederland, die de benoeming op een zuivere wijze regelde, waar de meeste pensioenfondsen dit aan de voordragende organisaties overlieten.

Risicobeheersing

Het Intern Toezicht vindt het positief dat het bestuur inmiddels een FIRM-analyse heeft gemaakt en ziet de nadere analyse van de niet-financiële risico's met belangstelling tegemoet.

Wat betreft de controleprocedure bij de Robeco-fondsen vertrouwt het Intern Toezicht erop dat vanaf nu deze controles standaard door BPL zullen gebeuren overeenkomstig de aanbevelingen van de accountant.

Het Intern Toezicht herhaalt hier zijn commentaar op de verslaglegging van de bestuursvergaderingen en beveelt nogmaals aan de overwegingen voor de besluitvorming beter te documenteren.

Enerzijds vindt het Intern Toezicht het van grote toegevoegde waarde dat het bestuur zich intensief laat bijstaan door deskundigen zoals Sprenkels & Verschuren. Anderzijds kreeg het Intern Toezicht uit het overleg de indruk dat het bestuur wat teveel in de comfort zone zit met deskundige discussies tussen Sprenkels & Verschuren en de manager pensioenen. Het Intern Toezicht vraagt zich af of dit op deze wijze geen afbreuk zal doen aan de scherpste van het bestuur en haar vermogen om countervailing power te bieden. Dit geldt te meer nu het DB-plus (de voorzitter, secretaris/penning-meester en de manager pensioenen) binnen het bestuur ook een prominente rol speelt. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur om deze vraag mee te nemen in zijn periodieke evaluatie. Doet deze werkwijze afbreuk aan de deskundigheid en participatie van de overige bestuursleden?

Bestuurlijk functioneren

Het Intern Toezicht vindt het een lovenswaardig streven van het bestuur om ernaar te streven dat alle bestuurders deskundigheidsniveau-2 hebben. Maar zoals gezegd blijkt in het overleg dat overwegend enkele bestuurders (DB-plus) het woord voeren. Wanneer het bestuur ernst wil maken met dit streven zou zij naar het oordeel van het Intern Toezicht dit planmatig moeten opzetten. Dat wil zeggen dat de ontwikkeling niet meer aan de individuele bestuurder wordt overgelaten, maar dat er een op het individu gericht opleidingsplan wordt gemaakt, dat wordt getoetst en meegenomen in de jaarlijkse evaluatie.

Wat betreft de evaluatie van het bestuurlijk functioneren geeft het Intern Toezicht het bestuur in overweging de UvB-leidraad bestuursevaluatie te gebruiken om een breder scala aan facetten de revue te laten passeren. Tevens adviseert het Intern Toezicht om de evaluatie onder leiding van een externe te laten doen om daarmee ook de positieve bias, die nu in de opzet zit, te vermijden.

Externe rapportages

Het Intern Toezicht vraagt het bestuur zich te bezinnen op het nut van de summier rapportage die het nu van de Compliance Officer ontvangt.

DE BEOORDELING

De Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen heeft een eenduidige beoordelingsstandaard vastgesteld. Het oordeel van het intern toezicht kan zijn: Goed, Voldoende, Matig of Onvoldoende.

Het Intern Toezicht is met inachtneming van het voorgaande in zijn algemeenheid van mening dat het functioneren van het bestuur Voldoende tot Goed is.

Vanuit de taak zoals beschreven op pagina 3 geeft het Intern Toezicht het volgende oordeel:

- Het Intern Toezicht vindt dat de beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks and balances binnen het fonds **GOED** zijn.
- De wijze waarop het bestuur het fonds aanstuurt is volgens het Intern Toezicht **VOLDOENDE**
- De wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn is volgens het Intern Toezicht **VOLDOENDE**

DE SAMENVATTING

Het BPL-bestuur heeft gekozen voor een tweejaarlijks bezoek van het Intern Toezichtsorgaan om zijn functioneren te laten beoordelen. Het Intern Toezichtsorgaan heeft het BPL-bestuur in september 2011 over de volle breedte van het bestuurlijk domein kritisch bevraagd en geconstateerd dat het bestuur naar tevredenheid functioneert en kwalificeerde dit als 'voldoende tot goed'.

Het Intern Toezichtsorgaan stelde met waardering vast dat de aandachtspunten uit de vorige toezichtsrunde goed waren opgepakt door het BPL-bestuur. Tevens werden er ook punten van aandacht genoemd zoals

onder andere de verslaglegging van de bestuursvergaderingen die meer inzicht moeten geven in de overwegingen bij een besluit, de onafhankelijkheid van de fiduciair vermogensbeheerder, het gekozen risicoprofiel en de inzet van externe deskundigen.

DE AANBEVELINGEN

Alhoewel het niet tot de formele taak behoort, meent het Intern Toezicht dat zij het bestuur van dienst kan zijn door een aantal aanbevelingen in overweging te geven in het licht van de hiervoor gemaakte kanttekeningen.

- Noem in de verslagleggingen de overwegingen bij een bestuursbesluit.
- Evaluer de selectieprocedure en de onafhankelijkheid van de fiduciair vermogensbeheerder.
- Evaluer het gekozen risicoprofiel in het licht van de gewenste risicomaat.
- Evaluer de werkwijze voor bestuursopvolging, met name wat betreft de invloed van de NLC.
- Evaluer de inzet van externe deskundigen en de invloed daarvan op de countervailing power van het bestuur.
- Pak de ontwikkeling van individuele bestuurders naar deskundigheidsniveau-2 planmatig aan.

DEN HAAG, NOVEMBER 2011

MR R. BASTIAN, DIRECTEUR SDB / SECRETARIS INTERN TOEZICHTSORGAAN

TRANSPARANTIE-DOCUMENT PFG

Het intern toezicht heeft onderstaande documenten van BPL beoordeeld op aanwezigheid, actualiteit en inhoud. Vragen hierover zijn in het overleg met het BPL-bestuur op 28/09/11 aan de orde geweest. Er is door het intern toezicht vastgesteld dat er geen documenten ontbreken.

NR.	ONDERWERP	DEELONDERWERPEN	UITWERKING PENSIOENFONDS (J/N, HOE, NAMEN, IN BIJLAGE)	VERSIE D.D.
	BESTUUR			
A1	SAMENSTELLING	WIE + WANNEER LID		
A2		FUNCTIEVERDELING		
A3		DAGELIJKS BESTUUR		
A4		ROOSTER VAN AFTREDEN		
A5		CV + NEVENFUNCTIES		
A6		UITKOMST EVALUATIE		
A7		VACATIEGELDREGELING		
B1	DESKUNDIGHEID	INVENTARISATIE P.P.		
B2		DESKUNDIGHEIDSPAN		
B3		DESKUNDIGHEIDSONTW.		
C1	DIRECTIE	WIE+VERANTWOORDELIJKH.		
C2		ORGANIGRAM ORG.		
D1	ADVISEURS	ACTUARIS		
D2		ACCOUNTANT		
D3		JURIST		
D4		BESTUURSONDERSTEUNING		
D5		OVERIG		
E1	COMMISSIES	PENSIOEN-CIE		
E2		BELEGGINGS-CIE		
E3		AUDIT-CIE		
E4		COMMUNICATIE-CIE		
E5		OVERIGE COMMISSIES		
E6		WERKGROEPEN		
F1	VASTE VERGADERING	BESTUUR		
F2		COMMISSIES		
F3		MET BEROEPSPENSIOENV.		
F4		MET UITVOERDER(S)		
F5		PRIORITEITEN		
F6		PERIODIEKE ONDERWERPEN		
G1	COMPLIANCE	COMPLIANCE OFFICER		
G2		WET- & REGELGEVING		

G3		GEDRAGSCODE		
G4		RISICO-MANAGEMENT		
G5		OPZET AO/IC (A7)		
H1	ABTN	LAATSTE VERSIE		
I1	ALM	LAATSTE VERSIE		
I2		CONTINUÏTEITSANALYSE		
J1	UITBESTEDING	WAT		
J2		AAN WIE		
J3		CONTRACT + SLA		
J4		(KWARTAAL)RAPPORTAGE		
K1	NEVENACTIVITEITEN	VERKLARING (A4)		
L1	BELEID (A8)	PREMIEBELEID		
L2		BELEGGINGSBELEID		
L3		INDEXATIEBELEID		
L4		COMMUNICATIEBELEID		
L5		STEMBELEID CORPORATE GOV.		
M1	PROCEDURES (A8)	BESTUUR		
M2		BESLUITVORMING		
M3		BELEID		
M4		KLACHTEN/GESCHILLEN (A6)		
M5		UITBESTEDING (PB, VB)		
N1	FINANCIËLE POSITIE	DEKKINGSGRAAD		
N2		HERSTELPLAN		
O1	TOEZICHTHOUDERS	DNB + AFM		
P1	DIVERSEN	JAARVERSLAG		
P2		STATUTEN		
P3		PENSIOENREGLEMENT		
P4		HUISHOUDELIJK REGLEMENT		
P5		RAPPORT DNB / AFM		
	INTERN TOEZICHT			
Q1	INRICHTING (C1)	VISITATIE /INTERN ORGAAN		
Q2		STATUTAIRE VASTLEGGING		
	VERANTWOORDINGSORGAAN			
R1	INRICHTING (B1)	SAMENSTELLING		
R2		STATUTAIRE VASTLEGGING		
R3		COMMENTAAR BESTUUR		
R4		COMMENTAAR VERANTW-ORG		

REACTIE BESTUUR OP RAPPORT INTERN TOEZICHTSORGAAN PFG 2011

ALGEMEEN

De rapportage van het intern toezichtsorgaan van september 2011 is de vierde ervaring van het bestuur met het intern toezicht. De wijze waarop het intern toezichtsorgaan zich deze keer verdiept heeft in de BPL-specifieke aangelegenheden is naar de mening van het bestuur minder dan vorige jaren. Een aantal constatering en zijn niet juist en de daarop gebaseerde conclusies zijn als gevolg hiervan in voorkomende gevallen niet goed of niet volledig.

Het bestuur heeft de indruk dat de mindere scherp te van het intern toezichtsorgaan mogelijk wordt veroorzaakt doordat in 2010 geen IT-ronde heeft plaatsgevonden. Daarom heeft het bestuur besloten om weer over te gaan naar een jaarlijkse frequentie van het intern toezicht. Dit sluit ook aan bij aankondigde wetgeving over versterking van het bestuur bij pensioenfondsen.

Het bestuur is uiteraard ingenomen met het positieve oordeel van het intern toezichtsorgaan, te weten Voldoende tot Goed.

T.A.V. HET GESPREKSVERSLAG (HOOFDSTUK V)

Het gespreksverslag is naar de mening van het bestuur niet geheel in overeenstemming met hetgeen is besproken en op sommige punten niet in overeenstemming met de aangeleverde stukken dan wel de situatie bij het fonds. De mondeling toelichting die het bestuur heeft gegeven is helaas niet voldoende of niet duidelijk genoeg gebleken. Hieronder wordt op een aantal essentiële onderdelen van het gespreksverslag gereageerd:

Positie Corestone

BPL heeft al vanaf 1995 het vermogensbeheer bij Robeco ondergebracht en sindsdien functioneert Robeco als fiduciair adviseur. In 2010/2011 is een verandering doorgevoerd, waarbij BPL niet meer kiest uit het spectrum van Robecofondsen, maar door Robeco wereldwijd de beste manager laat selecteren. Voor deze manager selectie wordt door Robeco Corestone ingeschakeld. Corestone is een 100%-dochter van Robeco en is o.a. gespecialiseerd op het terrein van manager selectie. Er staat wel degelijk beschreven waarom daartoe is besloten en waarom Robeco hiervoor is geselecteerd. De opmerking van het intern toezichtsorgaan dat er geen criteria zijn beschreven is dus onjuist. Robeco was en is dus nog steeds de fiduciair beheerder. De fondsmanagers kunnen van oudsher de managers van Robecofondsen zijn of externe fondsmanagers die door Corestone worden geselecteerd (keuze bestuur). Op basis van advies van Corestone, met volledige inzage en transparantie, beslist het bestuur. Met Robeco zijn goede afspraken gemaakt over de wijze waarop gerapporteerd wordt over de resultaten en risico's van deze externe managers. Deze cijfers worden bovendien nog gecontroleerd door Kasbank (bewaarbank). De verandering om Robeco in te schakelen om wereldwijd de beste manager te selecteren i.p.v. te kiezen uit het spectrum van Robecofondsen is in de ogen van het bestuur in veel opzichten een verbetering. Alle aspecten van deze verbetering zijn toegelicht in jaarverslag 2010.

Risico beleggingen in hedge fund, private equity en commodities

Het intern toezichtsorgaan heeft niet geïnformeerd naar het soort hedgefund, niet naar de risico's, niet naar de resultaten of de mate van liquiditeit. Ook niet t.a.v. de beleggingen in private equity of commodities. De conclusie t.a.v. de mindere liquiditeit van het hedgefund is onjuist. Deze beleggingen kunnen als regel met ingang van de eerste dag van de maand tegen de opgegeven waarde worden verkocht. Het bestuur is zich terdege bewust van de risico's van deze beleggingen. Door spreiding over assetcategorieën, toevoeging van zakelijke waarden met een lager risicoprofiel (bijv. aandelen conservative equity), spreiding over managers, waarbij een bewuste keuze wordt gemaakt voor een actieve of passieve managers, beperken of afdekken

van risico's, wordt een evenwichtige portefeuille ingevuld. Het gaat uiteindelijk om het risico op totaal portefeuille niveau. Mede door de afdekking van het renterisico en een grotere spreiding is dit risico verlaagd.

Advies accountant

Er is door de accountant geen controleprocedure bij de Robecofonds geadviseerd.

De accountant heeft voor 2010 de gegevens per Robecofonds in de Q4 rapportage van Robeco gecontroleerd met de gegevens in de diverse jaarverslagen van de Robecofonds. Men verwacht deze controle gegevens voor 2011 aan te treffen in de door hen te controleren jaargegevens. Dat is toegezegd.

Assetmix

Het totale risico van de portefeuille is vanaf eind 2008 per saldo afgenomen. De afdekking van het renterisico is per 1-11-2008 verhoogd van 65% naar 100%. Dat leverde een daling van het vereist eigen vermogen op van circa 2,7%-punt. Ook de toevoeging van beleggingen in commodities ten laste van aandelen heeft tot een daling van het vereist eigen vermogen geleid.

T.A.V. DE BEVINDINGEN, BEOORDELING EN AANBEVELINGEN (HOOFDSTUK VI T/M IX)

Intern toezichtsorgaan: de verslagen van bestuursvergaderingen worden als te summier bevonden.

Standpunt bestuur: het punt van de in de ogen van het intern toezichtsorgaan korte verslagen van bestuursvergaderingen is in vorige toezichtsronde gerespecteerd en werd door het intern toezichtsorgaan als afgerond beschouwd. Nu blijkt het toch weer een punt van zorg te zijn voor het intern toezichtsorgaan, terwijl wel degelijk de overwegingen bij de besluitvorming worden genotuleerd. De overwegingen staan vaak ook in de geagendeerde notities. Als het intern toezichtsorgaan voor zijn beoordeling in de toekomst meer documenten wenst, dan zal het bestuur deze uiteraard verstrekken. Het bestuur constateert overigens dat in de meeste gevallen, waarin het intern toezichtsorgaan uitgaat van verkeerde feiten, de juiste gegevens gevonden hadden kunnen worden in de door BPL aangeleverde documenten.

Intern toezichtsorgaan: Robeco heeft als grootste vermogensbeheerder voor BPL een onvoldoende onafhankelijke positionering om als fiduciair te kunnen worden aangemerkt.

Standpunt bestuur: het is bestuur niet duidelijk t.o.v. van welke partij Robeco niet voldoende onafhankelijk is. Voor de positionering van Robeco t.o.v. Corestone verwijst het bestuur naar zijn reactie op het gespreksverslag. Daaruit blijkt dat Robeco de manager selectie heeft uitbesteed aan Corestone. Het bestuur is tevreden met de invulling daarvan en deelt de zorgen van het intern toezichtsorgaan op dit punt niet.

Intern toezichtsorgaan: het intern toezichtsorgaan adviseert een onafhankelijke opinie te vragen of het risicoprofiel inderdaad overeenkomstig de intentie van het bestuur is.

Standpunt bestuur: het bestuur doet regelmatig onderzoek naar de risico's verbonden aan de assetmix, o.a. d.m.v. een ALM-studie. Deze studie wordt altijd verricht door een extern bureau. Laatstelijk was dit het geval begin 2011.

Toen is uitgebreid stil gestaan bij de risico's op de korte en lange termijn. Deze risico's hebben, zo valt in het jaarverslag te lezen, geen aanleiding gegeven om de assetmix van het fonds te wijzigen.

Intern toezichtsorgaan: naar het oordeel van het intern toezichtsorgaan is de werkwijze bij de aanstelling van Corestone onduidelijk.

Standpunt bestuur: het fonds heeft geen overeenkomst met Corestone gesloten, maar het bestaande contract met Robeco is gewijzigd in die zin dat Corestone wordt ingeschakeld om wereldwijd de beste managers te selecteren.

Voor een uitgebreidere toelichting over de relatie Robeco-Corestone en Robeco-BPL wordt verwezen naar de reactie van het bestuur op het gespreksverslag.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan spreekt het vertrouwen uit dat de controleprocedure bij de Robecofondsen in het vervolg standaard door BPL zullen gebeuren.

Standpunt bestuur: er is door de accountant geen controleprocedure bij de Robecofondsen geadviseerd. Korthedshalve wordt gewezen naar de reactie van het bestuur op het gespreksverslag.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan herhaalt zijn commentaar op de verslaglegging.

Standpunt bestuur: het bestuur wijst het commentaar van de hand en wijst voor de onderbouwing naar zijn reactie op het gespreksverslag.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan vraagt zich of de huidige werkwijze van het bestuur, waarbij het DB-plus een prominente rol speelt, geen afbreuk doet aan de deskundigheid en participatie van de overige bestuursleden.

Standpunt bestuur: dit punt wordt meegenomen bij de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van het bestuur.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan beveelt aan per bestuurslid een individueel opleidingsplan te maken dat wordt getoetst en wordt meegenomen bij de jaarlijkse evaluatie.

Standpunt bestuur: dit punt is aan de orde geweest in de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van het bestuur en heeft geleid tot het besluit dat alle AB-leden de SPO-leergang op niveau 2 (oordeelsvorming) gaan doen.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan adviseert bij de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van het bestuur de PF-leidraad te gebruiken en adviseert tevens om deze te laten plaatsvinden onder leiding van een externe deskundige.

Standpunt bestuur: het bestuur maakt gebruik van de leidraad en een externe deskundige, hetgeen uit de betreffende fondsstukken had kunnen worden opgemaakt.

Intern toezichtsorgaan: het orgaan vraagt het bestuur zich te bezinnen op de beknopte rapportage die het van de compliance officer ontvangt.

Standpunt bestuur: het bestuur wijst er op dat de compliance officer belast is met het toezicht op het uitbestedingsbeleid en de naleving van de gedragscode. Het DB-plus is belast met het toezicht op het naleven van Wet- en regelgeving, waarover uitgebreid is gerapporteerd.

Het bestuur vraagt zich af op welke punten het rapport van de compliance officer zou kunnen worden verbeterd en betreurt het dat het intern toezichtsorgaan dat niet heeft aangegeven.

Voor zover de bevindingen het intern toezichtsorgaan hiervoor niet zijn tegengesproken of zijn weerlegd zullen de aanbevelingen van het intern toezichtsorgaan worden meegenomen in het beleid van het bestuur.

OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN (VO) OVER HET DOOR HET BPL-BESTUUR GEVOERDE BELEID IN 2011

TEN GELEIDE

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van het interne toezichtorgaan (IT) over het door het bestuur gevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes in de toekomst.

OVERLEG VERANTWOORDINGSORGAAN MET HET DAGELIJKS BESTUUR BPL

Het VO heeft in 2011 twee keer vergaderd met het DB-BPL.

Ondermeer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- Jaarverslag en jaarrekening BPL 2011.
- Ontwikkeling dekkingsgraad.
- Stijging van de kosten t.o.v. 2010 van het vermogensbeheer, terwijl het rendement gedaald is. Het VO pleit voor een standaard (benchmark) voor de relatie tussen de kosten van het vermogensbeheer en het rendement.
- Financieel crisisplan.
- Diverse ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op onze pensioenen in de toekomst. Waaronder het besluit uit het 'Lente-akkoord' om met ingang van 2013 de AOW-leeftijd jaarlijks telkens met één maand te verhogen, enz.
- Verbeterd Rapport van het Intern Toezichtorgaan (IT) 2011.
- Deskundigheid VO-leden. Het VO heeft behoefte aan vergroting van de kennis die nodig is om het beleid van het pensioenbestuur naar behoren te kunnen beoordelen. Het DB-BPL zal de mogelijkheden daartoe onderzoeken en melden.
- Verbetering van de tijdige toezending van poststukken, waaronder de verslaglegging, van het BPL naar het VO.

OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Het VO heeft kennis genomen van een goedkeurende verklaring van de accountant en de actuariële verklaring van de certificerend actuaaris.

De aanbevelingen van het Intern Toezicht 2011 en de reactie van het BPL-bestuur daarop zijn door het VO besproken met het DB-BPL. Het IT constateert dat het functioneren van het BPL-bestuur voldoende tot goed is. Het VO vertrouwt erop dat de aanbevelingen van het IT naar de 'geest' worden opgevolgd, voor zover dat al niet is gebeurd. De aanbevelingen geven het VO geen aanleiding voor nadere opmerkingen. Opeenvolgende uitkomsten van IT-onderzoeken laten zien dat het BPL-bestuur voldoende tot goed functioneert. Het VO is daarom van mening dat een onderzoek door het IT beperkt kan worden tot eens in de twee of drie jaar. Dat bespaart aanzienlijke kosten en draagt bij aan vermindering van de administratieve last. Het DB-BPL stelt dat aan een jaarlijks IT-onderzoek niet valt te ontkomen.

Alles afwegend heeft het VO een positief oordeel over het in 2011 door het BPL-bestuur gevoerde beleid.

29 MEI 2011

NAMENS HET VERANTWOORDINGSORGAAN,

E.M. VISSER, VOORZITTER

J. JONKER, SECRETARIS

REACTIE VAN HET BESTUUR OP HET OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN OVER HET GEVOERDE BELEID IN 2011

Het bestuur is verheugd over het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2011.

Het VO pleit voor een standaard (benchmark) voor de relatie tussen de kosten van het vermogensbeheer en het rendement.

Het bestuur constateert dat de Pensioenfederatie daaraan werkt in nauw overleg met een gerenommeerde marktpartij. Op dit moment is naar de mening van het bestuur nog geen bruikbare benchmark beschikbaar. Het bestuur volgt de ontwikkelingen op dit punt nauwgezet en zal volgend jaar de vraag over het hanteren van een benchmark opnieuw bezien.

In het jaarverslag 2011 wordt over de kosten van vermogensbeheer gerapporteerd in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Het VO vraagt de aanbevelingen van het IT naar de “geest” op te volgen. Het bestuur zal conform dit verzoek handelen, voor zover de opvattingen van het bestuur t.a.v. deze aanbevelingen dit niet in de weg staat. Zie hiervoor de reactie van het bestuur op het rapport van het IT (bijlage8).

Het VO is van mening dat het intern toezicht beter beperkt zou kunnen worden tot 1x de twee of drie jaar. Het bestuur heeft in het overleg met het VO aangegeven om vanaf 2012 weer te willen over stappen op een frequentie van 1x per jaar. Dit omdat met 1x in de twee jaar geen goede ervaring was. Bovendien gaat het Wetsontwerp versterking bestuur uit van tenminste jaarlijks intern toezicht.

SOORT INFORMATIE

Communicatieplan

<

VISIE ROBECO INSTITUTIONAL ASSET MANAGEMENT

Twee jaar na het bereiken van het dieptepunt in The Great Recession, geeft de wereldeconomie een sterk wisselend beeld te zien. In ontwikkelde markten is de groei van de afgelopen twee jaar zwakker geweest dan de groei die doorgaans na een recessie wordt gerealiseerd. Daarbij zien wij de tegenvallende data van de afgelopen maanden als een 'mid cycle slowdown'. Tegenover deze zwakke ontwikkelingen in de ontwikkelde wereld, staat de onstuitbare opmars van de opkomende landen, waarbij een hoofdrol is weggelegd voor de zogenaamde BRIC-landen. Hier overheerst het beeld van krachtig groeiende economieën. De uitdaging is hier eerder het in de hand houden van al te uitbundige en niet altijd even goed gebalanceerde groei.

Gegeven dit startpunt, wat kunnen we voor de komende vijf jaar verwachten? Een aantal thema's zullen in deze periode een rol van betekenis (blijven) spelen.

DELEVERAGING KOST GROEI

Eén van de redenen waarom het groeiherstel is achtergebleven bij een normaal groeiherstel, is dat de recessie een direct gevolg was van het uiteenspatten van een zeepbel in de huizenmarkt, gecombineerd met een bankencrisis. Uit diverse studies blijkt dat deze combinatie altijd een zwak herstel tot gevolg heeft, aangezien het tijd kost voordat zowel de bankensector als de consument (via de huizensector) zich weer voldoende van de klap heeft hersteld. Balansen moeten worden aangesterkt en schulden moeten worden gereduceerd. Het positieve nieuws is dat in de private sector een belangrijk deel van dit deleveragingproces al lijkt te hebben plaatsgevonden. De schuldenlast van Amerikaanse consumenten is bijvoorbeeld weer terug naar historische gemiddelden. Ook de Amerikaanse bankensector oogt een stuk gezonder dan twee jaar geleden. Zelfs huizenprijzen lijken zich de afgelopen periode te hebben gestabiliseerd.

Het negatieve nieuws is dat het herstelproces ten koste is gegaan van een aanzienlijke verslechtering van de financiële positie van overheden in de Westerse wereld. Volgens de cijfers van het IMF zal de schuld als percentage van het BBP in de G7 voor 2011 rond de 110% uitkomen (80 procent als we Japan buiten beschouwing laten). Overheden zien zich geplaagd voor een niet onaanzienlijke uitdaging om hun huishoudboekje weer op orde te krijgen. Er zijn in de recente historie voorbeelden van het terugbrengen van (aanzienlijke) overheidstekorten door aantrekkende groei. In die gevallen was er een positieve rol weggelegd voor de wisselkoers (snelle winst van concurrentiekracht) en/of een sterke bijdrage van het monetaire beleid. Gegeven dat de korte rente in veel landen nu al dicht bij nul staat, kan een dergelijke duw in de rug momenteel niet plaatsvinden. Ook het wisselkoerswapen is niet als redmiddel in te zetten, althans niet voor alle Westerse landen tegelijkertijd.

Het feit dat de meeste landen tegelijkertijd tot een versobering van het beleid moeten overgaan zal de groei niet ten goede komen. Recent werk van het IMF becijfert dat een tekortreductie van 1% van het BBP binnen twee jaar tot een verlies van cumulatief 0.6 procent van het BBP leidt. Er van uitgaande dat tekorten teruggebracht zullen worden naar 3 procent of minder, zal dit zijn weerslag op de groei ook zeker niet missen. Wij benadrukken nogmaals dat dit van toepassing is op de Westerse landen. De opkomende landen hebben slechts kleine overheidstekorten en beperkte schuldposities.

SCHULDENCRISIS EUROZONE KAN TERUGKEREND THEMA BLIJVEN

Bij de schulden crisis in de eurozone wordt het probleem als een hete aardappel tussen politici onderling (van het Noorden naar het Zuiden) en tussen de politici en de centrale bank (ECB) verschoven. De kapitaalmarkten zien het liefst een directe oplossing, maar die is er niet. Sterker nog, om de periferie onder druk te houden zijn de stappen tot dusverre elke keer net genoeg gebleken om door gaan. De 'vrijwillige haircut' op Griekenland, de herkapitalisatie van de banken, de hefboom op het EFSF en het voornemen om een directere sturing te krijgen op het fiscaal en economisch beleid van de achterblijvers beoordelen wij als stappen in de goede richting. Maar de plannen dragen een implementatierisico in zich. Op de kortere termijn

hangt het voorlopig op de bereidheid van de ECB om staatsobligaties te blijven kopen. In dat laatste zien wij voorlopig geen verandering, maar het is duidelijk dat de eurocrisis de komende vijf jaar een terugkerend thema op de beleggersagenda zal zijn.

OPKOMENDE MARKTEN STAAN ER GOED VOOR

Lang niet alles is somber. Zoals genoemd staan de opkomende landen er goed voor. In China bestaat de vrees voor een vastgoedzeepbel, maar dat lijkt beperkt tot de grotere steden en moet voor een economie als China gemakkelijk te dragen zijn. Wel lijkt het onwaarschijnlijk dat China ook de komende vijf jaar een gemiddelde groei van 10% zal weten neer te zetten. Niet alleen vlakt de groei van de beroepsbevolking door het één-kindbeleid af, maar bovendien is het niet aannemelijk dat de productiviteitsgroei ook de komende vijf jaar alle records zal weten te breken. Dat neemt niet weg dat voor opkomende landen als groep de hoge productiviteitsgroei, gecombineerd met positieve demografische ontwikkelingen tot aantrekkelijke groei-vooruitzichten leidt.

STERKE BALANSEN BEDRIJFSLEVEN

Eveneens positief zijn de balansen van het bedrijfsleven. Liquiditeit is voldoende aanwezig en met name voor de grote bedrijven geldt dat de balans sterk is. Groei is dus wel degelijk mogelijk, maar gegeven dat investeringsbeslissingen samenhangen met verwachtingen, is het de vraag of en wanneer het bedrijfsleven een voortrekkersrol zal gaan vervullen: onzekerheid over toekomstige belastingen, consumptieve groei of - in Europa - de verdere ontwikkeling van de eurocrisis werken momenteel niet in het voordeel.

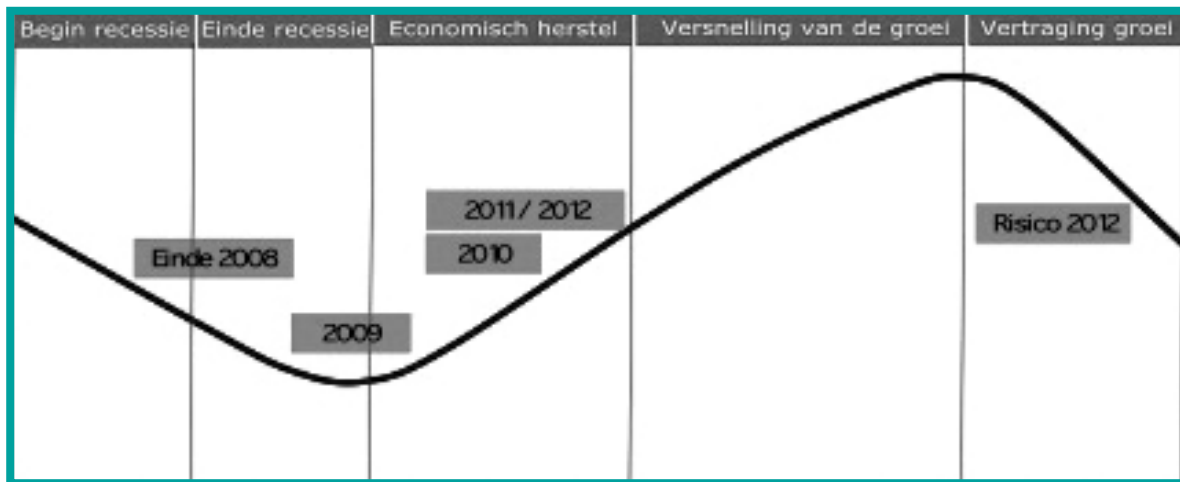
VERHOOGD INFLATIERISICO

De inflatie in de eurozone is opgelopen tot 3%. Maar gegeven de zwakke conjunctuur lijkt inflatie op korte termijn geen belangrijk probleem te worden. Op de langere termijn zien we een aantal ontwikkelingen dat de inflatierisico's vergroot. Als de geschiedenis een leidraad is, kan geconcludeerd worden dat inflatie steevast als 'makkelijke' uitweg wordt gebruikt om een schuldprobleem mede op te lossen. Ook het zeer ruime monetaire beleid van centrale banken, gecombineerd met kwantitatieve verruimingsmaatregelen, herbergt een duidelijk inflatierisico. Als laatste, zal de opkomst van een welvarende middenklasse in de sterk groeiende opkomende landen tot een sterke stijging van grondstoffenintensieve consumptie zoals auto's of vlees leiden. Al met al is het basisscenario dat inflatie op de middellange termijn gemiddeld met een drie voor de komma zal beginnen.

Het economische scenario laat zich als volgt vertalen naar de financiële markten. Staatsobligaties zijn op vijfjaarsbasis onaantrekkelijk. De lange rente is nu doorgeschoten naar beneden en er komt een moment dat dit gaat corrigeren. Bovendien leidt de stijgende inflatie tot hogere lange rentes. Bedrijfsobligaties hebben betere vooruitzichten dan staatsobligaties. De rentebeweging is uiteraard negatief maar de spreads zijn momenteel hoog. Met andere woorden, bedrijfsobligaties zijn goedkoop in vergelijking met staatsobligaties. Voor aandelen liggen de rendementen slechts licht onder de langetermijnprognose van 8%. De economische groei mag dan wel niet uitbundig zijn, maar waarderingstechnisch is er sprake van een vrij normale Ausgangssituation. Eenzelfde redenering geldt voor onroerend goed. We vatten deze visie samen in de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

VOORUITZICHTEN 2012

Wij gaan er van uit dat we in een mid-cycle dip zitten van de herstelfase van de economie. Ontwikkelde markten zitten dicht op of zijn al in een milde recessie. Maar het pad van continuering van de gematigde economische groei ligt binnen handbereik. De olieprijs is niet langer een rem voor de wereldeconomie, in opkomende markten is er aanhoudend sprake van een vrij hoge groei, en de rentes blijven laag.

Bron: Thomson Reuters, Robeco

De jongste cijfers uit de Verenigde Staten zijn enigszins meevallend. Het ondernemersvertrouwen is gedaald maar wijst nog wel op een aanhoudende economische expansie. In Japan krijgt de economie een impuls van herstelwerkzaamheden. Voor China wordt nogal eens de vrees van een harde landing uitgesproken. Maar de favoriete economische indicatoren van Li Keqiang, lid van het Chinese Politburo en mogelijk de toekomstige premier van China, wijzen niet op een harde landing. Bovendien is de totale overheidsschuld in historisch perspectief niet hoog.

Het grootste risico voor de wereldeconomie komt vanuit de eurozone. De schulden crisis heeft namelijk de potentie om de kwetsbare economieën van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Japan in een recessie te trekken. Europese banken zijn inmiddels al terughoudend met de kredietverlening omdat ze zich zorgen maken over de economische ontwikkeling en omdat strengere eisen aan de solvabiliteit onderweg zijn.

Een snelle of makkelijke oplossing van de schulden crisis is er niet. Maar zodra de overtuiging komt dat de beleidsmakers, politici en de ECB, er alles aan gelegen is om de euro in stand te houden, zal het rustiger worden in de financiële markten. Op de langere termijn is er ook de randvoorwaarde dat de concurrentiekracht van Zuid-Europa verbetert. De arbeidsproductiviteit moet groeien om de homogeniteit binnen de eurozone te verbeteren.

Wij verwachten dat de wereldeconomie blijft voortmodderen in 2012, dat wil zeggen een lage economische groei onder invloed van bezuinigende overheden. Dat scenario vereist wel dat beleidsmakers in de eurozone voldoende stappen zetten om twijfels over de kredietwaardigheid van Spanje en Italië in te perken. Inflatierisico's zijn in 2012 beperkt onder invloed van de lage economische groei. Daardoor is de kans op loonkosteninflatie klein. Centrale banken zullen in 2012 de korte rente laag houden, en indien nodig verder kwantitatief verruimen. Dit basisscenario van langzame economische groei dichten wij een kans toe van 65%.

ALTERNATIEVE SCENARIO'S

We onderscheiden twee alternatieve scenario's. Aan de bovenkant is er een kleine kans dat in plaats van een gematigde groei er zich een traditioneel economisch herstel ontvouwt. Die kans is klein, circa 10%, omdat dat een enorme omslag in het vertrouwen van bedrijven en consumenten vereist, zodat investeringen en consumptie flink aantrekken. Een dergelijke omslag vinden wij onwaarschijnlijk in de huidige omgeving. Aan de onderkant is er een redelijke kans, circa 25%, dat we afzakken in een globale recessie waarmee een dubbele dip werkelijkheid zou worden. Die kans is niet te veronachtzamen omdat het verloop van de schulden crisis

afhankelijk is van politieke keuzes. Tot op heden hebben we een moeizame besluitvorming gezien die uiteindelijk wel resulteerde in maatregelen. Maar er is een reële kans dat politici er op een gegeven moment niet meer uitkomen en de eurozone een zware recessie ingaat waarna andere regio's eenzelfde lot is beschoren.

In onderstaande tabel is deze visie vertaald in de verwachtingen voor de rendementen van de beleggingscategorieën voor achtereenvolgend de lange termijn, de komende 5 jaar en voor 2012

RENDEMENTSVERWACHTING					
			2012		
	ONCONDITIONEEL LANGE TERMIJN*	2012- 2016	DUBBELE DIP	LAGE GROEI	TRADITIONEEL HERSTEL
KANS			25%	65%	10%
INFLATIE	3,00%	=	--	-	=
AAA STAATSOBLIGATIES	4,25%	--	+	-	--
BEDRIJFSOBLIGATIES – IG	5,00%	-	-	=	=
BEDRIJFSOBLIGATIES – HY	6,00%	-	--	=	+
AANDELEN	8,00%	- / =	--	=	++
ONROEREND GOED	7,00%	- / =	--	=	++
* DE ONCONDITIONELE LANGTERMIJNPROGNOSE IS HET RENDEMENT DAT EEN BELEGGINGSCATEGORIE OP VOORHAND GEMIDDELD ZOU MOETEN MAKEN OP DE HELE LANGE TERMIJN, LOS VAN VERTREK- OF EINDPUNT.					

De verwachting voor aandelen is voor het basisscenario min of meer in lijn met de onconditionele langetermijnprognose. Een realisatie van het basisscenario betekent dat de economie zonder serieuze kleerscheuren een jaar extra schulden crisis erop heeft zitten, dat is goed nieuws. Maar op basis van de vrij normale cyclisch gecorrigeerde koerswinstverhouding en de huidige hoge winstmarges lijkt het onaannemelijk dat er veel meer dan een gemiddeld rendement in de pijp zit. Analisten rekenen momenteel nog op 13% winstgroei in 2011 en 2012, en die verwachting is te hooggespannen.

Tot slot, indirect onroerend goed. Dat is sterk afhankelijk van doorrollende financiering. Dat is in het scenario van lage economische groei geen struikelpunt. Het defensieve karakter ten opzichte van aandelen pakt neutraal uit in een dergelijk scenario. Aangezien verder de koers-kasstroomverhouding van onroerend goed momenteel 1,5 keer die van aandelen is, in lijn met het historische gemiddelde, liggen per saldo rendementen als aandelen in het verschiet.

EUROCRISIS

Het verloop van de Europese en Amerikaanse schulden crisis houdt de markten op dit moment in hun greep. Voor Nederlandse pensioenfondsen denken we dat de Europese crisis het meest van belang is. Gedurende de laatste maanden van 2011 wordt een verdere escalatie van de Eurocrisis niet uitgesloten en spreken sommige marktpartijen zich al openlijk uit over een “break-up” van de Euro. Overigens zijn wij van mening dat de kans op een Euro break-up klein is. Wij hebben vier toekomstscenario's en de mogelijke gevolgen die dat

heeft voor beleggingscategorieën, geschetst.

Scenario 1: Escalatie eurocrisis.

Europese leiders blijven achter de feiten aanlopen en handelen te laat. De toenemende spanningen leiden tot een implosie van een of meer probleemlanden met als gevolg faillissementen van overheden en mogelijk het opgeven van de euro door een of meer probleemlanden, waarvan een verder destabiliserende werking uitgaat. Een “core” euro blijft bestaan, waarschijnlijk inclusief Frankrijk. De risico's op een grote financiële crisis en een scherpe Europese recessie zijn onder dit scenario groot.

Scenario 2: Doormodderen.

De Europese beleidsmakers gaan door met halfslachtig beleid om te voorkomen dat de eurocrisis verder escaleert, maar verzuimen om de problemen structureel aan te pakken. De markt zal met horten en stoten beleidsacties afdwingen. Dit scenario kenmerkt zich door hoge volatiliteit op financiële markten, waarbij de beurs per saldo gelijk blijft.

Scenario 3: Geldpersen aan.

Europese leiders blijken bereid tot beperkte solidariteit. Door massale opkoop van de schulden van probleemlanden bezweert de ECB de eurocrisis en versoepelt het noodzakelijke sanerings- en aanpassingsproces in probleemlanden. Het risico is dat dit leidt tot een hogere inflatie.

Scenario 4: Daadkrachtig optreden.

Europese leiders zoeken een oplossing in verregaande integratie: schulden worden een zaak van gemeenschappelijk belang, financiering van overheidsschulden geschiedt bijvoorbeeld via eurobonds, begrotingsbeleid wordt gecentraliseerd. Het herstel van de economie zet zich door.

Het effect van de vier hierboven geschetste scenario's op financiële markten:

SCENARIO	ESCALATIE EUROCRISIS	DOORMODDEREN	GELDPERSEN AAN	DAADKRACHTIG OPTREDEN
VOORDEEL	HERSTART EURO ZONDER WEEFFOUTEN	GEEN FAILLISSEMENTEN	GEEN FAILLISSEMENTEN	STERKER EUROPA
NADEEL	ZWARE RECESSIE	PROBLEMEN BLIJVEN AANHOUDEN	INFLATIE LOOPT OP	OPGAVE SOEVEREINITEIT VAN LANDEN
ZAKELIJKE WAARDEN	XXX	XX	X	X
STAATSOBLIGATIES NOMINAAL	XXX	X	XXX	XXX
STAATSOBLIGATIES INFLATIE	XXX	XX	X	XX
BEDRIJFSOBLIGATIES	XXX	XX	X	X
VALUTA AFDEKKING	XXX	XXX	XX	X

x = voordeel xx = neutraal xxx = nadeel

De politiek is nog altijd aan zet. Wij verwachten voor de korte termijn dat we in een ‘doormodder-scenario’ zullen blijven zitten. In geval van een verdere escalatie van de eurocrisis achten wij de kans op een ordelijke

VOOR ALS HET ONVERHOOPT NODIG IS...

Richtlijnen voor deelnemers en hun nabestaanden, als steun bij het onafwendbare afhandelen van formaliteiten bij overlijden.

MAATREGELEN BIJ LEVEN

- Overweeg of het nuttig c.q. noodzakelijk is een testament te maken. Hierbij wordt speciaal de aandacht gevestigd op het zgn. langstlevende testament. Voor inlichtingen over het opmaken van een testament kunt u de notaristelefoon bellen: 0900-346 93 93 of een notariskantoor in uw omgeving. Denk hierbij in voorkomend geval ook aan het opmaken van een samenlevingscontract en regel, indien nodig, de verzorging van uw kinderen na uw overlijden.
- Stel giro- en bankrekeningen mede op naam van uw (huwelijks) partner, dit om te voorkomen dat deze rekeningen bij overlijden worden geblokkeerd; uw partner behoudt dan toegang tot die rekeningen. Bij de Postbank geldt geen maximum bedrag waarover kan worden beschikt. Bij het postkantoor is de folder 'Handleiding voor nabestaanden' verkrijgbaar, waarin uitvoerig wordt beschreven hoe met de girorekening, of andere producten van de postbank, na het overlijden van een rekeninghouder moet worden gehandeld en bevat ook een formulier 'Kennisgeving van overlijden'. Heeft u relaties met meerdere banken dan is het raadzaam bij de betreffende bank naar de gehanteerde procedure en maximumbedragen te informeren.
- Leg een map of ordner aan, waarin de volgende bescheiden kunnen worden opgeborgen:
 - Pensioen c.q. uitkeringsbescheiden (ook die van de AOW) en de daarop betrekking hebbende brochures en mededelingen. Het op de pensioenen of uitkeringsbescheiden vermelde registratienummer is van belang bij alle correspondentie met de betrokken instanties. Het kan zijn dat een vroegere werkgever een aparte pensioenregeling had doch dat een pensioenuitvoerder niet te vinden is bijvoorbeeld door naamswijziging. Of er hebben overdrachten plaatsgevonden door fusies of overnames. Deze zijn op te sporen via DNB, postbus 929, 7301 BD Apeldoorn (internet: www.DNB.nl). Men beschikt over een lijst van voormalige pensioenverzekeraars en hun rechtsopvolgers.
 - Familiepapieren, zoals geboorteakten, huwelijksakte, echtscheidingsakte, huwelijkse voorwaarden enz;
 - Belastingbescheiden en rekeningen, die voor de aangifte van de inkomsten - eventueel vermogensbelasting van belang zijn, een en ander betrekking hebbend op de afgelopen vijf jaar;
 - Lijst met bestaande giro-, bank-, spaar- en beleggingsrekeningen (handleiding!);
 - Lijst van verzekeringspolissen, aangeven welke polissen kunnen vervallen c.q. van kracht moeten blijven en waarbij een naamswijziging moet plaatsvinden;
 - Lijst van bezittingen en schulden, welke actueel moet worden gehouden;
 - Lijst van lidmaatschappen van verenigingen, eventueel aangeven welke voor de overblijvende partner niet meer van belang zijn;
 - Lijst van abonnementen op tijdschriften, periodieken of vakliteratuur, eventueel aangeven welke kunnen worden beëindigd;
 - Adressen en zo mogelijk telefoonnummers van nabestaanden, familieleden, vrienden en kennissen, die in geval van overlijden moeten worden ingelicht; banken en overige beheerders van uw bezittingen; de Vereniging van Nederlandse oud-loodsen; eventueel de loodsensociëteit.

MAATREGELEN BIJ OVERLIJDEN

- Bewaar alle rekeningen van de kosten die in verband met het overlijden worden gemaakt, deze zijn fiscaal aftrekbaar.
 - Inschakelen (huisarts, ziekenhuis) voor het opmaken van een verklaring van overlijden.
 - Waarschuwen van de/een uitvaartonderneming.
 - Aangifte van overlijden bij de afdeling burgerzaken van de gemeente van overlijden, voor het doen opmaken van een akte van overlijden (wordt veelal door de uitvaartonderneming verzorgd). Het is aan te bevelen daarbij direct de nodige afschriften van deze akte te laten maken voor de te vervullen formaliteiten.
Deze zijn nodig voor het aanvragen van pensioen(en) bij BPL en SVB (Sociale Verzekeringsbank), voor AOW en/ of Anw, BPFK en overige pensioenfondsen, deze te voorzien van het betreffende registratienummer van de overledene (het BPFK vraagt bovendien om een uittreksel uit het huwelijksregister van de gemeente waar het huwelijk is gesloten); notaris i.v.m. testament en akte van erfrecht; verkrijging van verzekeringsgelden enz.; belastingdienst met vermelding van sof nummer; bank(en) met vermelding van rekeningnummer(s); (zorg)verzekeringen, met vermelding relatienummer (s) i.v.m. naamswijziging(en). Hieraan zijn kosten verbonden, behalve voor het aanvragen van pensioen(en). Deze zijn gratis verkrijgbaar (de gemeente zal daarop aantekenen "afgegeven ten dienste van het aanvragen van pensioen"). Een aantal maatregelen wordt ook wel door een uitvaartonderneming verricht en hierover wordt wel informatie gegeven.
 - Eventueel inschakelen van een geestelijk verzorger voor geestelijke bijstand en voor de verzorging van een kerkelijke plechtigheid.
 - Bericht sturen aan instanties die uitkeringen verzorgen (binnen 6 weken). Hiervoor gebruik maken van de afschriften van de Akte van overlijden, deze voorzien van het betreffende registratie/ pensioennummer. Voor ABP aspecten: ABP, Postbus 4888, 6401 JR Heerlen. Voor BPL-gepensioneerden / (oud)registerloodsen: Stichting Beroepspensioenfondsen Loodsen (BPL) Postbus 830, 3000 AV Rotterdam. Bezoekadres: Seattleweg 7, havennummer 280I, Pernis Rotterdam, telefoon: 010 4987451/ 52. Toezenden van overlijdensbericht of annonce; uittreksel van het overlijdensregister; persoonsgegevens van degenen die recht hebben op weduwe/ wezenpensioen van het BPL; opgave van (niet geblokkeerde) giro/ bankrekening van de echtgeno(o)t(e); (eventuele) gegevens van ex-echtgenote; opgave door (oudere) wezen van: studieverklaring dagstudie; naam, voornamen, adres; giro/ banknummer waarop het wezenpensioen gestort dient te worden (dit gebeurt rechtstreeks).
- Overlijdensuitkering:**
- Reglement 1988: 1/6 deel van de pensioengrondslag, respectievelijk 1/6 deel van het jaarlijkse OP
 - Reglement 2004: voor de nabestaande van de deelnemer wordt bij de Stichting Staber een verzoek voor een schenking (12 procent van de pensioengrondslag) ingediend. Bij overlijden van een gepensioneerde worden twee maanden ouderdomspensioen, zoals dat laatstelijk gold voor overlijden, als een uitkering ineens uitbetaald.
- Als de overledene uit vorige dienstbetrekkingen een pensioen ontving, ook deze fondsen berichten i.v.m. een pensioen voor de overblijvende (huwelijks)partner zoals bijvoorbeeld het Bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij (BPFK) p/a PVF Nederland B.V. Postbus 9251, 1006 AG Amsterdam; bezoekadres: Molenwerf 2-8 1014 AG Amsterdam tel: 020 607 40 69 het BPFK schriftelijk of telefonisch in kennis stellen van het overlijden. Men krijgt dan een aanvraagformulier toegestuurd (men wenst: uittreksel uit overlijdensregister en uit huwelijksregister van de gemeente waar het huwelijk is gesloten).

Zie ook: www.scheepvaartnet.nl. Indien de overledene bij vorige werkgevers een pensioenverzekering had en deze premievrij is gemaakt (zgn. slaper), moet ook deze uitkering aldaar worden aangevraagd.

- Indien de overledene een AOW pensioen genoot, en in Nederland woonachtig was, moet van het overlijden zo spoedig mogelijk bericht worden gegeven aan het districtskantoor van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) in het ressort, waarin de woonplaats van de overledene is gelegen. Voor het buitenland moet het kantoor van de SVB te Amstelveen te worden ingelicht. Adres: postbus 357, 1180 AJ Amstelveen (tel: 020-6565656). Zie voor ander kantoren: www.svb.nl.
- Alle maatschappijen waarbij verzekeringen zijn afgesloten dienen van het overlijden in kennis te worden gesteld. Hierbij vermelden de polisnummers alsmede namen en adressen van de nabestaanden. Nagaan of er nog lopende verzekeringen zijn die premievrij worden bij overlijden. Zonodig de verzekeringsadviseur raadplegen. Voor polissen die van kracht blijven, b.v. brandverzekering, huis, inboedel, auto, boot, caravan, e.d. dient naamswijziging plaats te vinden (denk ook aan 'groene kaart' bij auto-verzekering); ziektekostenverzekeringsmaatschappij inlichten.
- Bij eigendom woning via de gemeente bij het kadaster het huis op eigen naam laten registreren. Hieraan zijn kosten (geen overdrachtskosten) verbonden maar het is belangrijk als het eigen huis later verkocht gaat worden.
- Indien men een hypotheek heeft op het huis, verdient het aanbeveling de hypotheekakte te controleren of daarin een clause is opgenomen waarin bepaald is dat bij overlijden van de echtgenoot of partner de hypotheek wordt (of kan worden) beëindigd.
- Tevens nagaan of in verband met het overlijden nog andere lopende financiële verplichtingen komen te vervallen.
- Zeg eventueel abonnementen op van tijdschriften, periodieken, vakliteratuur en lidmaatschappen van verenigingen die niet meer van belang zijn voor de overblijvende partner.
- Bezien of eventueel het paspoort van de overgebleven (huwelijks)partner moet worden gewijzigd. Mocht u onverhoopt iets overkomen (b.v. tijdens verblijf in het buitenland) dan is men op de hoogte van uw situatie.
- Ga na of het mogelijk is verlaging van bepaalde tarieven aan te vragen, zoals reinigingsrechten en milieubelasting, indien na overlijden een éénpersoons huishouding wordt gevoerd. Deze regelingen verschillen per regio/gemeente. Daar door het overlijden een deel van het inkomen wegvalt, bestaat de kans dat men op grond van het (lagere) gezinsinkomen in aanmerking komt voor subsidieregelingen, studievergoedingen e.d.
- Beschikt men over een auto:
 - Blijft deze in gebruik dan kentekenbewijs over laten schrijven/naamswijziging.
 - Wordt deze niet meer gebruikt, dan bericht sturen van overlijden naar Centraal Bureau motorrijtuigenbelasting, Antwoordnummer 470, 7300 Apeldoorn, en verzoeken om terugstorting van teveel betaalde motorrijtuigenbelasting.
 - Bij verkoop van de auto: zie op het bij de auto behorende 'overschrijvingsbewijs' welke handelingen nodig zijn voor overdracht aan de nieuwe eigenaar.
 - Wordt de auto niet verkocht doch gesloopt dan dienen de, bij de auto behorende, documenten binnen 20 dagen te worden opgestuurd aan: Rijksdienst voor het Wegvervoer, Postbus 30000, 9640 RA Veendam. Zie ook: www.rdv.nl.
 - Belasting blijft verschuldigd zolang de auto niet op een andere eigenaar is overgegaan en zich op de openbare weg (ook parkeerplaats) bevindt.

- Behandelende artsen (huisarts, specialisten en tandarts) van overlijden in kennis stellen.
- Sinds 1 juli 1996 is de Algemene nabestaandenwet (Anw) van kracht. Deze wet regelt het recht op een Anw nabestaandenuitkering voor mannen en vrouwen van wie de (huwelijks)partner op of na 1 juli 1996 is overleden. In de Anw is ook het recht voor wezen en halfwezen geregeld. De Anw wordt evenals de AOW uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Zie voor adressen: www.svb.nl.
- U kunt via de info filter van de Stichting Zelfregulerend Dialogue Marketing (SZDM) de adresgegevens van overledenen uit gegevens bestanden laten verwijderen. Door de infofilter wordt ongewenste reclame via post, telefoon, SMS, e-mail en marktonderzoek tegengegaan. De SZDM werkt samen met een aantal brancheverenigingen. Aanmelden voor de infofilter kan op de volgende manieren. Post: infofilter, antwoordnummer 660, 1000 TL Amsterdam. Internet: www.infofilters.nl

C O N T A C T

Heeft u vragen of opmerkingen over de pensioenregeling, uw uniform pensioenoverzicht, de ingehouden premie of over de informatievoorziening? Neem dan contact op met het frontoffice:

NORA VAN BEEK (MEDEWERKER PENSIOENEN)

088 900 25 41

N.VANBEEK@LOODSWEZEN.NL

THEO WITTKAMPF (MANAGER PENSIOENEN)

088 900 25 40

T.WITTKAMPF@LOODSWEZEN.NL

• **STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN** •
BERGHAVEN 16 • 3151 HB HOEK VAN HOLLAND
• **POSTBUS 830, 3000 AV ROTTERDAM** •

W W W • B P L O O D S E N • N L